

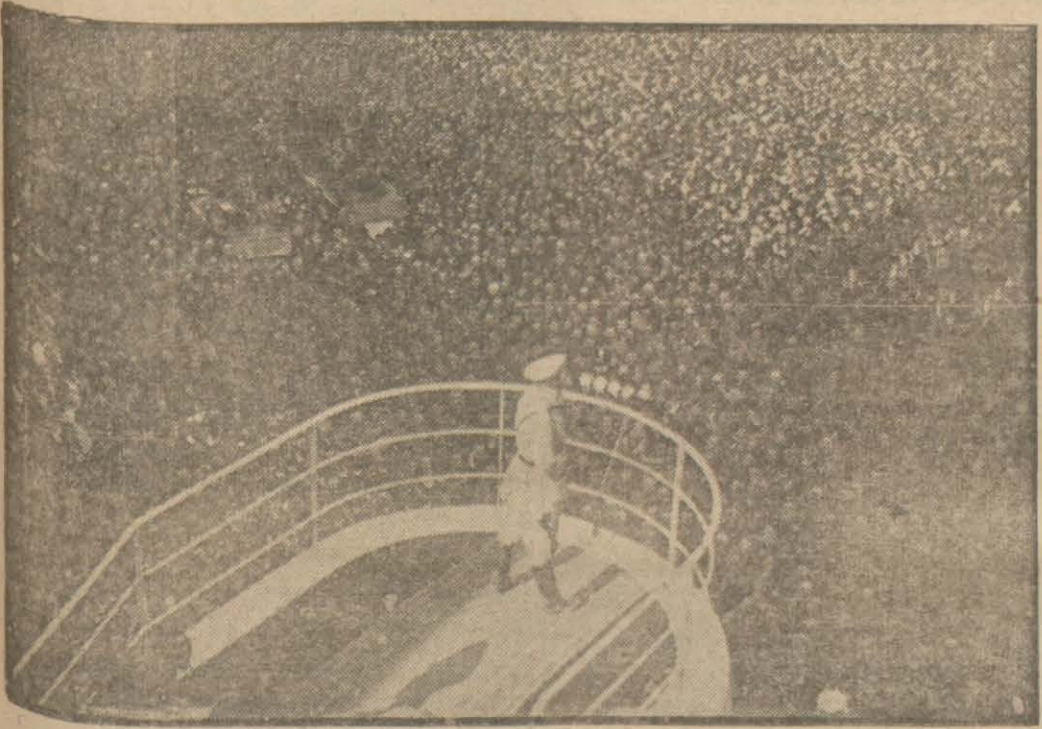

İTALYANIN YENİ TALEBLERİ

Mussolini dün mühim bir nutuk daha söyledi

“Böyle bir millet her kime ve hangi istikamete olursa olsun gözlerini kırpmadan bakabilir,,

Paris matbuatının şiddetli neşriyatı devam ediyor

Mussolini halka hitab ederken

Paris 18 (Hususi) — Sinyor Mussolini'nin bugün Sardunya adasında söylediği nutuk burada büyük akisler uyandırdı. (Devamı 11 inci sayfada)

Fransız Başkumandanı Afrikaya gidiyor

Meb'usan meclisi 2 milyar 674 milyon franga baliğ olan bahriye ve 5 milyar 800 milyon franga varan harbiye bütçelerini kabul etti

Paris 18 — Matin gazetesinin istihbaratına nazaran ana vatanda müstemilke kuvvetleri kumandanlığı General Preydenberg'in tekaüde sevki üzerine ilga edilmiştir. Buna mukabil şark hu-

(Devamı 11 inci sayfada)

Türk - Amerikan ticaret anlaşması parafe edildi

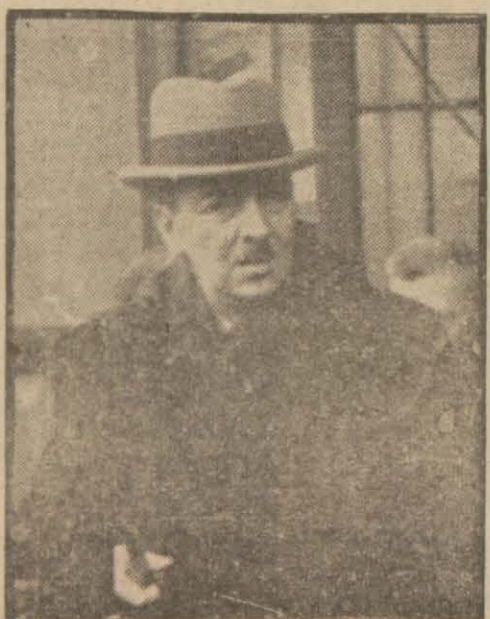
Kânunusanide imza edilecek olan anlaşma hakkında Menemencioglunun beyanları

Ankara 18 (Hususi) — Bir müddet tenberi Ankarada cereyan eden Türk - Amerikan ticaret anlaşması müzakereleri müsabet bir surette neticelenmiş, hazırlanan proje bugün Türk heyeti reisi, Hariciye Umumi Kâtibi Numan Menemencioglunun evinde, tarafeyn murahhasları arasında saat 11,5 ta parafe edilmiştir.

Menemencioglu anlaşma hakkında malumat almak istiyen Anadolu Ajansına şu beyanatta bulunmuştur:

« Amerika Birleşik hükümetleriyle bir müddettenberi bu itilâfi müzakere ediyorduk. Bugün parafe ettik. Bu metnin iki hükümet tarafından tasvib edildikten sonra ve ancak kânunusani içinde imza edilecektir.

(Devamı 11 inci sayfada)

Numan Menemencioglu

Reisicümhurun teşekkürleri

Ankara, 18 (A.A.) — Riyaseti - cümhur Umumi kâtibliğinden: Dokuzuncu ulusal ekonomi ve artırma haftası münasebetile Reisi - cümhur İsmet İnönü yurdun her tarafında bulunan vatandaşlardan ve (Devamı 11 inci sayfada)

Hitler yeni sene için bir sürpriz hazırlıyormuş

Londra 18 (A.A.) — «Sunday Dispatch» gazetesi büyük başlıklarla Hitler'in yeni sene için bir sürpriz hazırladığını yazıyor (Devamı 11 inci sayfada)

LİG MAÇLARI

Galatasaray - Süleymaniye maçından heyecanlı bir sahfa

[Yağmura ve soğuğa rağmen lig maçları dün üç muhtelif sahada devam etti. Bu maçların resim ve tafsilâtını 9 nci sayfamızda bulacaksınız.]

Yarın başlıyoruz
Aşıklar
Yolunun
Yolcuları

Büyükadanın romanı
Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Adanın baş döndürücü havası içinde geçen bir yazın ve bir aşkın hikâyesi... Aşk ve ihtiras rüzgârları içinde bütün bir cemiyetin resmigeçidi. Senenin en güzel edebî romanı
Yarın başlıyoruz

Cümhurreisi Üniversite Rektörünü kabul buyurdular

İnönü Üniversiteyi şereflelendirecekler

Millî Şef Üniversitede eksiklerin tamamlanması için mümkün olan herşeyin yapılacağını vâd buyurdular

Bir haftadanberi Ankarada bulunan Üniversite Rektörü Cemil Bilsel şehrimize dönmüştür.

Ankaradan hareketinden evvel Sayın Reisicümhurumuz tarafından kabul edilen Rektör gazetemize şu beyanatta bulunmuştur:

— Reisicümhur İsmet İnönü beni Kültür Bakanı Saffet Arıkanla beraber kabul buyurdular. Kendilerine İstanbul Üniversitesinin tebriklerini ve tazimlerini arz ettim. Çok duygulandılar. Teşekkürlerimin ve sevgilerinin ulaştırılmasına beni memur buyurdular.

Hükümetin başında Cumhuriyetin ilme dayandığını ilân etmiş olan Büyük İnönünün kendi elile kurulmuş olan Üniversitemizin nasıl çalıştığı, kuruluşundanberi ne kadar inkişaf ettiğini, ne gibi eksikleri bulunduğunu da arz ettim.

Üniversitenin çalışmalarını ve inkişafını en yakın bir ilgi ve güven ile takib ettiklerini beyan buyurdular. Eksiklerin tamamlanması için mümkün olan her şey (Devamı 11 inci sayfada)

Üniversite Rektörü Cemil Bilsel

Sanayi istihsalâtımızın kıymeti 300 milyon lirayı tecavüz edecek

Artırma haftasının son günü münasebetile iktisad Vekili radyoda mühim bir hitabede bulundu

“Tasarruf hesabları yekûnunun her yıl kaydettiği artışlarda istikbalimizin teminatı müjdesini buluyoruz,

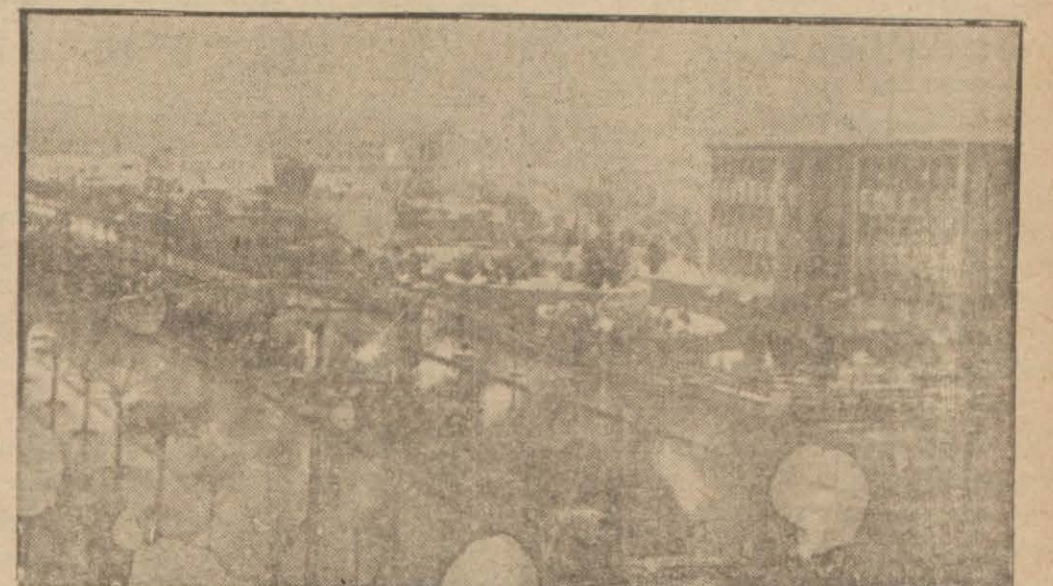
Dün Dokuzuncu Yerli Mallar ve artırma haftasının son günü idi. Bu münasebetle dün akşam saat 19,35 de Ankara radyosunda İktisad Vekili Şakir Kesebir tarafından mühim bir konferans verilmiştir. Şakir Kesebir konferansında demiştir ki:

(Devamı 11 inci sayfada)

Karadeniz, Marmara ve Egede fırtına şiddetlendi

Kar tipisinden Çanakkale boğazında bir vapur karaya oturdu, beklenen vapurlar gelmediler

Karadenize sefer yapacak vapurlar fırtına yüzünden yollarına devam edemiyerek Büyükderede demirlediler

Ankarada mev simin ilk karı

Birkaç gündenberi fırtınalı ve yağışlı rak şiddet keşbetmiş, sühnet 2 deregiden havalar dün biraz daha soğuya-

(Devamı 11 inci sayfada)

Hergün

Millî Müdafaa'nın
İçtimaî tarafı

Yazan: Muhittin Birgen

Dünyanın yeni bir mücadeleye doğru gittiğini gösteren alâmetler ne kadar çoksa, milletler arasında makul bir anlaşma ve medeniyet için huzur ve refah teminine doğru çalışan âmillerde o kadar az görünüyor. Her şeyi bir tarafa bıraksak, muhtelif devletlerin yeni sene harb bütçeleri için hazırladıkları hesaplar hakkında bir vakı-tenberi neşredilen haberler zihinlere deşet vermediği kâfidir. Türkiyenin bütün bütçesinin iki ve hattâ üç mislini yalnız millî müdafaa tahsisatı olarak ayıran memleketlerin sayısı az değildir.

Şu halde, her millet için millî müdafaa meselesi en mühim bir hayat davası oluyor ve her şeyden evvel bu ciheti düşünmek, her millet ve hattâ her millî ferd için günlük bir vazife şeklini alıyor.

Bu arada, Türkiye gibi coğrafi vaziyeti itibarile bir kısım dünya yolları üzerinde bir köprü, ve bir kısım milletler arasında bir ittisâl unsuru olan memleketler için millî müdafaa kaygusunun ehemmiyeti elbet daha büyüktür. Bu hakikatı da, yukardaki mülâhazalara ayrıca ilâve etmemiz lâzım.

★

Zamanımızda milletlerin müdafaa vasıtaları yalnız silâhtan ibaret değildir. Onun kadar ve belki de ondan daha kuvvetli olarak millî müdafaa rol sahibi unsurlar ve âmiller vardır.

Bu âmillerin bir tanesinden çoktanberi bahsedildiği için onu pek iyi biliyoruz: İktisadî müdafaa. Her millet, kendisine mükemmel teşkilâtli bir ordu vücude getirmeye mecbur olduğu kadar mükemmel teşkilâtli bir iktisadî makinesi tesisine de muhtaçtır. Bunu yapma-ı mı mutlaka mağlûp olacaktır.

Fakat, millî müdafaa bahsinde silâh kadar, iktisadî kadar mühim başka bir unsur vardır ki bunu biz henüz bütün kuvvetile ölçmüş ve tanımış değiliz. Bu unsur da şudur: Bir millî camia içinde yalnız millî bir heyecandan ilham alan bir vatansızlık değil, belki de bu millî camianın bütün temellerini teşkil eden içtimaî müesseselerde sağlam bir pâyidarlık hâkim olmak lâzımdır.

Heyecan halindeki vatansızlık, bütün heyecanlar gibi, çabuk parlayan, infilâk kudreti geçtiği zaman yavaş yavaş sönebilir bir şeydir. Halbuki, bir cemiyetin femellerinde yaşayan mukavemet kuvveti böyle değildir. Bu kuvvet, milleti her zaman heyecan halinde tutar. Başka bir ifade ile şunu söyleyeyim: Efsane ruhu, kahramanlık heyecanı yukarı ve yüksek bir duygudur. Bu, her cemiyette, ve her millette, kendisini zaman zaman gösterir. Fakat, içtimaî temelleri sağlam kurulmuş olan bir cemiyet içindeki ruh kuvveti, o cemiyet için daima heyecan kaynağı olur.

★

Biraz daha izah edeyim: Vatan sevgisi, sadé gönüllere göklerin ilham ettiği ilâhî bir duygudan ibaret değildir. Bu tarzdaki duygular, yukardan ilham gelmediği zaman, büsbütün çürümese bile uykuya dalabilir. Vatan sevgisi, yerden, vatanın taşından, toprağından, havasından ve nihayet ferd ile cemiyet ve vatan arasındaki münasebetlerden çıktığı zamandır ki kuvvetli olur ve gönüllerde her zaman heyecan uyandırır. İşte, bugünkü milletler için bu tarzda bir vatan sevgisi her vakitten ziyade lâzımdır.

Meselâ, cihan harbinde Rusyayı vatan kuvvet, sadé Alman orduları değildi. O geniş memleket, vaktile daha büyük askerî istilâlara göğüs vermişti. Cihan harbinde bunu yapamadıysa bunun sebebi, Çarlık Rusyasının içtimaî temellerinin çürümüş bulunması idi. Koskoca Çin kitasının bugünkü yıkılışını da aynı sebepte aramak lâzımdır. İlk Yunanistan ve büyük Romayı yıkan kuvvetler de bunlardan ibaretti.

★

Şimdi için daha konkret ifadesine geçelim:

Bir cemiyetin ve bir millî camianın sağlam bir temel üzerine oturması ve vatansızlık duygusunun daimî bir heyecan kaynağından kuvvet alması için bir kaç şart lâzımdır. Bunlar da şunlardır:

(Devamı 10 uncu sayfada)

Resimli Makale:

Önüme geçilmeyen hastalık..

İnsanı insanlıktan çıkaran başlıca kusurlardan bahsederken:

— İçki, sefahet, kumar, diye sayılır, ve bu üç kusur öirer hacalet damgası olmakta yekdiğerine müsavi görülür. Hakikatte aralarında büyük farklar vardır.

İçki gerçekten fenadır, insanı ölüme kadar sürükleyebilir, fakat azlı ayyaşların arasında vazgeçenler de görülmüştür, nitekim ev bark sahibi olduktan sonra model hayat yaşayan eski sefihleri de tanırız, fakat kumar için aynı şey söyleyemez, başlangıç tarihini biliriz, hitam tarihini ancak ölüm kaydeder.

İçki iptilâsı nasıl bir tek kadehle başlarsa, sefahetin mukaddemesinde nasıl masum bir eğlence görülürse, kumarın ilk adımında da basit bir talih oyununa tesadüf edilir. Bu, evvelâ adı bile mevcut olmayan âdi bir kâğıd, bir zar, bir bilya oyunudur, fakat kâğıd, zar ve bilya çok geçmeden poker, bakara veya rulet haline gelir ve öyle bir iptilâ halini alır ki artık ölüme geçilmesi mümkün değildir. Poliste, mahkemede ve mezar taşında nihayet bulur. Talih oyununa başlanmak her zaman için insanın elindedir. Fakat başladık-tan sonra ölüme geçebilecek kuvvet henüz icad edilmemiştir.

SÖZ ARASINDA

Başından bir kova
Soğuk su dökülecek
Olan Siyamlı gelin

Bu genç kız 22 yaşındadır. Siyamlıdır. Yakında eski Siyam Kralının evlâdlığı ile evlenecektir. Eski Brehmen âdetlerine uyularak ta düğün günü, başından bir kova soğuk su dökülecektir. Gelinlerin başından su dökmek, «nikâhta saadet» manasını ifade edermiş!

Danzigde ilk defa iki
kadın idam edildi

Danzigde iki kadın, muhtelif cinayet suçlarından dolayı başları balta ile kesilerek idam olunmuşlardır. Şimdiye kadar Danzigde bir kadının idam edildiği görülmemiştir.

Hergün bir fikra
Peyniri kavanozundan
yalayan

Bir mecliste hasis bir adamdan bahsediyorlardı. Hasis adamı iyi tanıyanlardan biri:

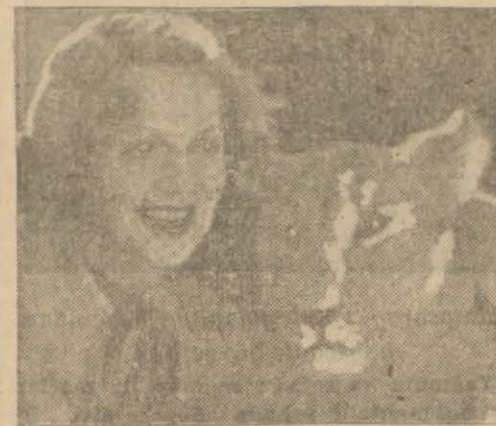
— O peyniri kavanozundan yalayan cinsindedir.

Dedi, fakat bunu söyler söylemez tam karşısında oturanlar gözgöze geldiler. Karşısında oturan da hasisliğile meşhurdur. Pot kırıldığını farketti. Tevile kalktı: Hasis adama bakarak:

— Gerçi sizin için de müktesid derler amma, nihayet onun gibi değilsinizdir.

Hasis adam cevap verdi:

— Tabii değilim, hiçbir zaman peyniri kavanozundan yalamam. Çünkü yalana yalana nihayet kavanoz da incilir, erir!

Kedi yerine
Aslan besleyen kız

Eski Çekoslovakyanın en güzel kızı, Mile Reyменова şimdi Londrada bulunmaktadır. Genç kız, kedi köpek besleyeceğine iri bir aslan beslemektedir. Hay-

13 yaşındaki
Krala karşı
Suikasd teşebbüsü

Tahta geçmek üzere mektebten alınan, memleketine dönerken de yolda kendisine suikasd yapılabacağı anlaşılan Siyamın on üç yaşındaki çocuk kralı, Ananda, izci elbisesile, Bangkok'ta millî stadyomda kız atletlerinin geçid resminde bulunmuştur.

vanlar kralı da sahibesine pek mutidir. Onun peşinden ayrılmaz. Genç kız gölge gibi takip eder.

ISTER INAN, İSTER INANMA!

Bir meslektaşımız senelerdenberi tahayyül etmekte olduğumuz büyük turistik otomobil yollarının nihayet başarıldığını farzetmiş, yazdığı bir yazıda:

— Âlâ, âlâ!.. Asfalt üzerinde kayacağız. Her adımda bir tarihi hâdise geçen bu maceralı toprakları dolaşacağız. Ötede beride tarihî harabelere de rastlayacağız. fakat nereye gidiyoruz? İşte ezeli bir mesele: Nerede geceliyeceğiz, hattâ ögle yemeğimizi nerede yiyeceğiz, diyor.

★

Dün Pazardı, biraz dinlenmeyi düşünürken sabahleyin erkenden bir arkadaş küçük otomobiline binmiş, geldi:

— Yağmur, soğuk, belki de karlıyacak bir havada bir kır gezintisi, deniz kenarında bir ögle yemeği hoşuna gitmez mi? dedi. Teklif cazibdi, çıktık. Evvelâ Floryadan geçtik. Her ta-

raf kapalıydı. Küçükçekmece, Büyükçekmece derken uzandıkça uzandık, deniz kenarında bir lokanta arıyorduk. Uzunca bir seyahatten sonra sıcak, temiz bir yer peşindeydik, köyleri lokantasız, küçük şehirlere de denize sırt dönmüş vaziyette bulduk, deniz kenarında nasibimiz yokmuş, biraz da karaya dönelim, dedik. Yol bizi evvelâ Çorluya, sonra Lüleburgaza götürdü. Ögle yemeğini sahanda pişmiş ikişer yumurta halinde temiz, fakat kimsesiz, sokak içi bir lokantada yedik.

Geceye doğru İstanbula dönmüştük, sıcak bir odaya kavuşunca gündüz okuyamadığımız gazetelere bir göz atmak istedik. Gözümüze meslektaşımızın az evvel naklettiğim satırları ilâhi ve asfalt yolun bugünkü vaziyette iktisadî hayat için çok faydalı olmakla beraber turizm cereyanlarını uyandırmaya yetişmediğine inandık, fakat ey okuyucu sen:

ISTER INAN, İSTER INANMA!

Sözün Kıyası

Azizlik

E. Talu

Azizlik, oldum olası hoşlandığım, zevk duyduğum bir şeydir. Ancak, hoş gidecek azizliğin de şartı, şurtu vardır. Evvelâ nezih olmalı, saygıya mensup kimse için mücbir, haysiyetini kırıcı mahiyette olmamalıdır.

Eskiden, azizlik sevenler çoktu. Galiba, harbden önceki hayatın kolaylığı, basitliği, gönüllerin o zamanki terahhülü insanlara azizlik düşünecek ve azizlik edip de bol bol, doya doya gülecek vakit ve fırsat bırakıyordu.

Herhalde, frenlerin «pince sans rires» dedikleri - ciddiyeti elden komayan - «aziz» ler zümresinin son yıllarda gittikçe azaldığını görmekte esef ediyordum. Meğer, o çeşid kimseler hâlâ varmış. Geçen gün elimde geçen, epeyce ciddi bir mecmuada, şahsan pek sevdiğim ve ilmine ve olgunluğuna karşı saygı beslediğim mekteb arkadaşım Sedad Zeki Örsün bu kabilden bir azizliğine rastladım; hatırladıkça güliyorum.

Azizliğin, demin zikretmeyi unuttuğum üçüncü bir şartı da, ona maruz kalmaların işi ciddi telâkki edip, tábiri âmiyanesile faka basmalarındır. Sedadın, şimdiki arzedeceğim azizliğinde bu şart ta hâsıl olmuştur.

İşte, beni de, sair okuyanları da, sonsuz bir kahlaha krizine düşür eden azizlik! Dikkatle dinleyin:

«1938 Ankarası. — Yeni Ankaranın manzarası, ki oraya ahiren avdet ettim, epeyce süren bir gayubetten sonra, ruhumda uyandırdı bu şehrin ilk gördüğümde bende hâsıl ettiği tesirin hatırasını, fevkalâde keskin ve plâstik bir hayalet halinde, bir nevi miraj kuvvetile..»

«.. Bu oldu ruhumda ilk defa canlandırılan bir nâdise muazzam teşebbüsünü irkümün, ve irktâz muasırlarının ki çalışıyorlardı, ateşli ve dâhi bir inkılâbın irşad ve işaretile bu yorgun diyarın tâ göbeğinde kurmak yolunda modern tekniğin bir kalesini..»

Şimdi, karilerim, siz de beni, hâşâ, alay ediyorum, azizlik ediyorum sanırsınız, değil mi? Vallahi değil! Ben bu satırları Yücel mecmuasının İlkânun 938 tarihli sayısının 199 uncu sayfasından harfiyen ıktibas ediyorum.

Bu garib edebiyat (!) m başında söyle hülâsa edilebilen bir de mukaddeme vardır: «Osmanlı nahvi, türkçenin başına medrese sarığı gibi bir belâdir.. onun yüzünden Türk edebiyatı nesirde, son yıllara kadar hiçbir şöret verememiştir. Şimdi nahvimizi, nümunesi yukarıda görülen mantıklı (!) kalıplara dökerek manayı, anlaşılır - Allah için! - bir hale koysak, bu eksiğimizi telâfi ederiz!»

Sedad Zeki Örs! İlahilerle güvey giresin, e mi?..

E. Talu

TAKVİM

BİRİNCİKÂNUN											
Kısmî sene 1354			19			Arabi sene 1357			Kasım		
1 inçikânua 6			Resmî sene 1938			42					
PAZARTESİ											
GÜNEŞ				Şevval				İMSAK			
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
7	20	6	54	12	62	6	54	12	62	6	54
2	38										
Öğle		İkindi		Akşam		Yatsı					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
12	11	14	51	16	43	13	39	13	39	13	39
4.	1	29	9	49	12	—	—	—	—	—	—

TELGRAF HABERLERİ

Amerikan donanmasının büyük manevraları

Atlantik denizinde yapılacak manevralara 140 harb gemisi ve 600 tayyare iştirak edecek

Vaşington 18 (A.A.) — Bahriye nezareti tarafından bildirildiğine göre 140 harb gemisi ve 600 deniz tayyaresi pek yakında yapılacak olan deniz manevralarına iştirak edecektir.

Beş seneberi Atlantik denizinde ilk defa olarak ki, Amerika deniz manevraları yapacaktır. Bu manevralar donanmanın kısmi küllisi Panama kanalından Atlantik denizine geçer geçmez başlayacaktır. Manevralar sahası Küçük Antil adalarının şarkı ile Kuvatrün cenubu dur. Manevralar Haziran ayına kadar devam edecektir.

Franko mütareke istemiyor ve nihai karar silâhlarıdır, diyor

Papa veya Amerikan devletleri tarafından yapılacak her hangi bir tavassuta red cevabı verilecek

Burgos 18 (A.A.) — İspanyol dahili sulh komitesinin Papaya ve Limada toplanmış bulunan Amerikan devletleri konferansına müracaat ederek Noel dolayısıyla bir aylık bir mütareke akdini teklif etmelerini istiyordu. Bu teklif karşılanmıştır. Çünkü Frankonun vaziyeti kat'iyen değişmiş değildir. Ne mütareke ne de herhangi mütavassut sureti hal mevzuu bahis olamaz. Nihai karar silâhlarıdır. Eğer Papa veya Amerikan devletleri bu teklifi tahakkuk ettirmek için tavassuta bulunmak isterlerse kendilerine nazikâne red cevabı verilecektir.

Yugoslavyada İntihabatdan Sonra vaziyet

Belgrad 18 (A.A.) — Avala Ajansı bildiriyor:

Vreme gazetesi, «İntihabattan sonra» başlığı altında yazdığı bir makalede diyor ki:

Başlıca demokrasi memleketlerinde parlamentoda nisbi bir ekseriyet hükümeti idare için kâfi gelir. Binaenaleyh, Yugoslavyada da Stoyadinoviç hükümetinin kazandığı değil, öyle nisbi, fakat mutlak ekseriyet kendisine memleketi idare imkânını temin etmektedir.

İlk kânun intihabat ile Yugoslavya milleti Maçek'in federal hükümet sistemi siyaseti ve ana yasanın tadil teklifleri aleyhinde rey vermiştir. Aralık, iki taraf arasında bir anlaşma temininin mümkün olup olmadığını araştırabiliriz. Biz öyle tahmin ediyoruz ki, Maçek ve taraftarları bu memleketi hiç de ilse kendi doğdukları toprak olmak itibarıyla sevmektedir. Binaenaleyh, şerefli bir sureti hal araştırmak imkânları mevcuttur.

Çekoslovakya'da intihabat

Bratislav 18 (A.A.) — İlk Slovakya mebusan meclisi intihabı bugün hâdisesizce yapılmıştır. Halkın intihabta iştirak nisbeti fevkalâde mühimdir. Halk, her tarafta başta mızık olduğu halde kütle halinde intihab dairelerine giderek hep hükümet lehinde rey vermiştir.

Lehler Çeklerin takib ettikleri siyaseti şiddetle tenkid ediyorlar

Leh ve Çek Cümhurreisleri yakında buluşuyorlar

Budapeşte 18 (A.A.) — «Esti Ujsag» gazetesinin öğrendiğine göre Çek devletinin yeni reisi Hacha, Noel yortusu esnasında Tatra mntakasında Polonya Cümhurreisi Moscicki ile buluşacaktır.

Vaşova 18 (A.A.) — «Pat ajansı bildiriyor»:

Yarı resmi «Information Politique Polonaise» gazetesi diyor ki:

«Alman aleyhtarlığı siyaseti iflâs ettikten sonra bazı Çek mahfelleri yeni hayallere kapılmışlardır. Bu mahfeller bu sefer de Çekoslovakya, Sovyetler Birliğinin, Romanyanın, Polonyanın, Macaristanın ve Şimali Slovakyanın zarfında olarak bir Ukranya devleti vücutte getirmeye istemekteler. Çekoslovakya siyasetinin takib edeceği yoldan mes'ul olan devlet adamlarının bu gibi temayül-lerin devleti nereye sürükleyeceğini düşünmeleri lâzımdır. Çek milleti başına gelen felâketten sonra hakikatleri kavradığını göstermiştir.

Polonya efkârı umumiyesi ise bu devletin işlerinin yolunda gitmesini arzu etmektedir.»

3 bin Alman ailesi İtalyanın Somalide terkettiği toprağa yerleştiler

Londra 18 (A.A.) — «Reynolds News» gazetesinin istihbarına göre, 3000 Alman ailesi İtalyan Somalisinde Kismaju'ya yerleşmiştir.

Malum olduğu üzere bu toprağı İngiltere 1925 de İtalyaya terketti. Şimdi çıkan haberlerde İtalya da bu toprağı bundan bir sene evvel Almanya'ya terketti.

Kont Ciano Peşte'de neler görüşecek?

Roma 18 (A.A.) — İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciano bu sabah Buda-peşteye hareket etmiştir. Kendisine, Macaristanın Roma orta ekşilise Hariciye Nezaretinin birçok erkânı ve birçok da gazeteci refakat etmektedir. Kont Ciano Budapeşte'de Macar devlet adamlarıyla müzakerelerde bulunacaktır.

«Giornale d'Italia» bu ziyaret münasebetiyle yazdığı bir makalede bu seyahatin bir dostluk tezahürü olarak telâkki edilmesi lâzım geldiğini ve ancak bu münasebetle Kont Ciano'nun Macaristanın dahili ve harici siyasetlerini alâkadar eden meseleler hakkında müzakerelerde bulunacağını ehemmiyetle kaydelemektedir.

Macarlar memnun

Budapeşte 18 (A.A.) — Peşter Loyid gazetesi Kont Ciano'nun Budapeşte'ye yapacağı ziyareti memnuniyetle tefsir ederek diyor ki:

«Macaristan Berlin - Roma mihverinin birlik ve beraberliğini yalnız Avrupa politikasının ve kendi milli siyasetinin unsurları olarak değil, aynı zamanda Macaristanın sadikane teşriki mesai edeceği bir gaye olarak görmektedir.»

İngilterenin Çine malî yardımı

Londra 18 (A.A.) — «Sunday Times» gazetesinin yazdığına göre, İngiltere Çine yapacağı malî ve iktisadî yardım cümlesinden olmak üzere Çin ile muvasalavı Birmanya tarikile kurmak fikrindedir. Binaenaleyh Çin ile Birmanyayı birleştiren yolun önümüzdeki sene tamamlanacağı ümit ediliyor.

Litvanya Memel'i Almanya'ya terk etmeyeceğini bildiriyor

Vaşova 18 (A.A.) — «Wieczor Warzawski» gazetesi yeni Litvanya sefiri Urbiszys ile yaptığı bir mülakatı neşretmektedir.

Sefir Litvanya siyasetinin tamamen müstakil olduğunu tebarüz ettirdikten sonra memleketinin Memel halkının muhtariyet taleplerini Memel statüsünün çerçevesi içinde tetkik etmeğe hazır bulunduğunu beyan etmiştir. Litvanyanın yeni Berlin sefiri Skirpa, bu hususta müzakerelere girişecektir.

Sefir Memelin Almanya'ya devredileceği ve Almanya ile Litvanyanın arasında bir gümrük ittifakı vücutte getirileceği hakkında dolaşan şayiataları kat'iyetle tezip etmiş ve demiştir ki:

«Memel meselesi hariç olmak üzere Litvanya ile Almanya arasındaki münasebetler memnuniyete şayandır. Almanya ile iyi komşuluk münasebetleri idame etmek Litvanya siyasetinin hedeflerinden biridir.»

Amerika Frankonun muhariblik haklarının tanınmasına muarız

Vaşington 18 (A.A.) — İspanyada General Franko'nun muhariblik haklarının tanınmasına Amerikan diploma-tik mehafili hiç de taraftar gözükmüyor. Burada temin olduğuna göre, Amerika hükümeti muhariblik haklarının General Franko'ya tanınmasına muarız olduğunu açıkça Londra ve Paris hükümetlerine bildirmiştir. Çünkü, askerî ve bahri mütehasşislar bu hak-kın tanınması Franko'nun zaferini kolaylaştırır. Halbuki Amerika her hangi bir surette olursa olsun muarız taraflardan hiçbirinin zaferine yardım etmek niyetinde değildir.

Kâzım Karabekir Cümhurreisimizi ziyaret etti

Ankaradan bildirildiğine göre, eski mebuslardan emekli general Kâzım Karabekir, dün refikasile birlikte Ankarada Cümhurreisi İsmet İnönü'nü ziyaret etmiştir. Cümhurreisimiz eski silâh arkadaşı olan emekli generali yemeğe ahoymuşlardır.

Haber aldığımız göre general Kâzım Karabekir münhal bulunan mebusluklardan birine namzed gösterilecektir.

Diğer taraftan şimdiye kadar Mısırda bulunup bir kaç gün evvel Ankara giderek parti genel sekreteri ve Dahiliye Vekili doktor Saydam ile görüşmüş olan eski mebuslardan doktor Rıza Nurun da keza münhal mebusluklardan birine namzedliği konulacaktır.

Bu meyanda Londra sefiri Fethi Okyar ile Hüseyin Cahidin de aynı suretle mebusluklara namzed gösterileceği kuvvetle tahmin edilmektedir.

Selim Rağıp Emeç

Siyaset ALEMİNDE

Fransa ve Suriye muahedesi

Yazar: Selim Rağıp Emeç

Fransada halk cephesinin dağılmasının bir neticesi de

Fransız - Suriye muahedesi'nin ekibetini tekrar mevzuu bahsettirmeye başlamıştır. Milliyetperver geçinen bazı Fransız gazetelerine göre Fransız mebusan meclisi bu muahedeyi tasdik etmeyecektir. Bilâkis, mukabil siyasî akide salibi bulunan matbuat ise böyle bir ihtimali kabul etmiş ve demmiştir ki:

«Memel meselesi hariç olmak üzere Litvanya ile Almanya arasındaki münasebetler memnuniyete şayandır. Almanya ile iyi komşuluk münasebetleri idame etmek Litvanya siyasetinin hedeflerinden biridir.»

«Fransada bu muahedenin me'iyet mevkine girmemesini isteyen kimselerin bir hayli artmış olmasıdır. Bunların kanaatince halk cephesine mensub Fransız hükümetleri Suriyeye istiklâl vâdetmekle bir eseri zâf göstermişlerdir. İtalyanın Tunus üzerinde hak iddia etmesinin bu zâftan cesaret aldığı iddia edenler, bilhassa bu zümrenin mensublarıdır. Maamafih resmi Fransanın henüz bu bahis üzerinde kat'i kanaati belli olmadığı gibi bir takım beynelmilel mevzularla alâkadar olan bu muahedeyi bir taraflı olarak amelden iskat edemeyeceği de kuvvetli bir ihtimal olarak nazarı dikkate alınıyor. Ahvalin inkişafı karşısında Fransız - Suriye muahedesi'nin tatbik edilmemesi için gösterilen gayretlere bakılacak olursa bu hususta üzerinde bir hayli çetin çekmelere şahid olunacağını muhakkak saymak lâzımdır. Maamafih bugünkü Fransız hükümetinin, İngiltereden ilham alarak, Suriyenin bir kısmını İtalya ile ilerde yapılacak pazarlıklarda bir anlaşma matâi gibi sakladığını kaydedenler de yok değildir. Fakat İngilterenin Şarkî Akdeniz emniyetine olan bağlılığı düşünülecek olursa, böyle bir ihtimalin mevzuu bahsolabileceğini sanmak hata-dır. Mümkündür ki ahvalin ileaati altında, Fransa hükümeti bu muahedeyi tasdik etmek için bazı tereddüdü geçirin. Fakat İngilterenin de muvafakati ile bu toprakları bir başkasına peşkeş çekmesine ihtimal verilemez. Zira bu topraklar nihayet Fransanın malî değildir ve unutulmamak lâzımdır ki bu devlet, Suriyede ki mevcudiyetini Cemiyeti Akvandan aldığı mandatarlığe meyyundur. Eğer bu vekâletini inkâr edecek olursa, o zaman, bu devletin de, diğerlerine atfedileceği hudud tanımaz emperyalistlik hürsuna sahib bulunduğunu kabul etmesi lâzımdır ve binnetice şimdiye kadar verilen telkinlerin hep o mahud salkımı yutmak için yapılmış olduğu zehabı hâsıl olur ki Fransanın böyle yanlış bir harekette bulunacağına ihtimal verilemez.»

Selim Rağıp Emeç

Sabahtan sabaha:

Altı kaval üstü şişhane

Tabir biraz hafiftir amma an'atacağım vak'aya göre tam yerindedir. Maarif Vekâleti yeni bir emirle meclis kadınların mektebde ve dışarıda boyanmalarının doğru olmadığını anlatmış. Mütaleada isabet aşikârdır. Gerçi bugünün kadınlığı için boyanma da bir hünerdir. Boyanmasını bilmek de bir marifettir. Hele kendine yakışını seçebilmek âdeta keskin bir zekâyâ almettir. Buna rağmen gençliğin terbiyesini üzerine alan meslek sahibi bir kadının allanıp pullanması doğru görülmez.

Yalnız kız olsun, erkek olsun mekteb talebesine iyi örnek gösterecek muallimlerin boyadan, tuvaletten ziyade dikkat edecekleri pek mühim noktalar olsa gerek. Yalnız ihtisasına ait ders verip çapkını giyerek mektebden ayrılan muallimi vazifesini tamamlı yapmış sayabilir miyiz? Onun talebesine öğreteceği başka şeyler yok mudur?

Bana öyle geliyor ki, hattâ lisenin son sınıflarına kadar yükselebilen gençlerin eksik tarafları ilmi bilgiler, ziyade medenî bilgidedir. Bugünün çocuklarına memleketin siyasi ve içtimai seviyesine göre medenî bir muşeret terbiyesi vermek lâzımdır. Bir lise talebesi Lâplaz nazariyesini bilmese de zarar yok. Fakat oturup kalkmasını, konuşmasını, hattâ yürümesini bilmezse ayıptır. Bir genç kızın Arşimedi tanımaması affedilir. Fakat medenî bir kadın gibi yemek yemesini bilmezse ayıplanır. Bu noktada maarifçilerle belki de ayrılıyoruz. Fakat unutmamalı ki bugünün hayatına hazırlanan gençler yeni Türk cemiyetinin temel taşları olacaklardır. Tabiatın ve hayatın sevgi ile Klark Gableyi, Greta Garboyu tanıyan neslin medenî bir cemiyet nizam ve kaidelerine de aşina olması lâzımdır. Daha pratik ve daha makul olalım.

Bürhan Cahid

Ankara Parti Vilâyet Kongresi

Ankara Parti vilâyet kongresinin mesaisini bitirdiğini ve azalar şerefine verilen ziyafette Başvekil ve Vekillerin bulduklarını yazmıştık. Yukarıdaki resim, Başvekil Celâl Bayarı ziyafet esnasında azalarla görüşürken göstermektedir.

Tramvay ve Tünel Şirketlerinin satın alınması işi yeni bir safhada

Tramvay Şirketi mümessilleri tam salâhiyetli bir heyetin Ankara'ya gönderileceğini Nafia Vekâletine bildirdiler

İstanbul Tramvay ve Tünel Şirketleri umumî heyetleri bugün fevkalâde bir toplantı yapacaklardır. Tramvay ve Tünel Şirketleri heyetleri bu toplantılarda imtiyazlarının hükümete devri hakkında bazı kararlar itihaz edeceklerdir. Malûm olduğu üzere, Nafia Vekâleti İstanbul Tramvay ve Tünel Şirketlerini satın almak üzere Tramvay Şirketi murahhaslarıyla iki hafta evvel Ankara'da müzakerelere başlamış, fakat tramvay kumpanyası murahhaslarının fahiş fiyat istemeleri üzerine müzakereler akim kalmıştı. Bu vaziyet üzerine Şirket, Nafia Vekâletine müracaatte bulunarak evvelce Elektrik Şirketinin satın alınma müzakerelerinde Şirketi temsil etmiş olan Spezial'in riyaseti altında tam salâhiyetli bir heyetin Ankara'ya gönderileceğini bildirmişti.

Şirketin Belçikadaki merkezince Nafia Vekâletine müzakereleri intaca memur edilen Spezial ve diğer heyet azaları bugün şehrimize geleceklerdir.

Tramvay Şirketi murahhasları, Tünel ve Tramvay Şirketlerinin bugünkü fevkalâde toplantılarında hazır bulunduktan sonra derhal Ankara'ya hareket edecekler ve yarın Nafia Vekâletine temaslara geçeceklerdir.

Tramvay Şirketi imtiyaz müddeti 1941 senesinde bitmektedir. Şirket, bu imtiyazı şimdi satmadığı takdirde, o zaman, mukaveledeki şartlara tevfiikan çıkararak evlerine doğru yürümeye başlamışlardır.

Güzin, arkadaşları başka semtte oturduğu için bir müddet beraberce yürüdüktan sonra ayrılmıştır.

Güzin, yalnız başına kalınca adımlarını sıklaştırarak ince, ince yağın yağmur altında evinin yolunu tutmuştur. Sinemadan çıkan halk birer, ikişer semtlerine dağıldığından yol tenhalaşmış, bu yüzden, Güzin büsbütün hızlı, hızlı yürümeye devam ederek evine gelmiştir. Güzin, cebinden anahtarını çıkararak kapıyı açmaya uğraşmakta iken arkasında ayak sesleri işitmiş ve dönüp baktığı zaman, evvelce bir kaç defa gördüğü Hüseyin isminde bir ameleyi karşısında bulmuştur. Korkuya kapılan Güzin geri çekilmek istemişse de Hüseyinin hücumu ile karşılaşmıştır.

Sinema dönüşü bir genç kıza sarkıntılık eden amele mahkûm oldu

Suçlu mahkemede saçma sapan bir iddiada bulundu, bir ay hapis cezası yedi

Bakırköyde oturan 17 yaşlarında Güzin isminde bir kız, evvelki akşam Bakırköy sinemasına gitmek üzere babasından müsaade almış, bir arkadaşile birlikte sinemaya gitmişlerdir.

Saat 11 de sinema paydos olmuş ve Güzin gene arkadaşile beraber sinemadan çıkarak evlerine doğru yürümeye başlamışlardır.

Güzin, arkadaşları başka semtte oturduğu için bir müddet beraberce yürüdüktan sonra ayrılmıştır.

Güzin, yalnız başına kalınca adımlarını sıklaştırarak ince, ince yağın yağmur altında evinin yolunu tutmuştur. Sinemadan çıkan halk birer, ikişer semtlerine dağıldığından yol tenhalaşmış, bu yüzden, Güzin büsbütün hızlı, hızlı yürümeye devam ederek evine gelmiştir. Güzin, cebinden anahtarını çıkararak kapıyı açmaya uğraşmakta iken arkasında ayak sesleri işitmiş ve dönüp baktığı zaman, evvelce bir kaç defa gördüğü Hüseyin isminde bir ameleyi karşısında bulmuştur. Korkuya kapılan Güzin geri çekilmek istemişse de Hüseyinin hücumu ile karşılaşmıştır.

Kız, bu tecavüz karşısında bütün kuvvetle kendini müdafaya kalkışmış ve Hüseyin'e boğuşmağa başlamıştır.

Genç kız feryad ederken, çok iyi tesadüf eseri olarak üç ev ötede oturan ve oğlu ile beraber sinemadan dönmekte olan komşu kadın imdada yetişmiş ve o da haykırmağa başlamıştır.

Mütecaviz Hüseyin yakalanacağını anlayınca Güzini bırakarak kaçmıştır. Gürültü ve feryad üzerine Güzinin ana ve babası uyanmış, sokağa fırlıyarak kıza çamurlar içinden kaldırıp eve almışlardır.

Derhal vakadan haberdar edilen zabıta, Hüseyini yakalıyarak tahkikata başlamıştır.

Bu iddia ile dün nöbetçi müddei-mumiliğine teslim edilen Hüseyinin muhakemesine, Sultanahmed sulh ceza mahkemesinde bakılmıştır.

Davacı mevkiinde tecavüze uğrayan Güzin ile babası bulunmakta idi. Güzin, hâdiseyi baştan sona kadar anlattı. Babası da kızının sözlerini tekrarladı.

Bundan sonra söz sırası, suçluya gelmişti. Bakırköyde oturduğunu ve kömür deposunda hamallık yapmakta olup 35 yaşında olduğunu sövliyen Hüseyin, kendini söyle müdafaa etti:

— Yalan söylüyorlar.. Ben kimseye bir şey yapmadım. Bu beyde benim 50 kuruş alacağım vardı. Evlerinin önünden geçerken birdenbire Güzini gördüm. Hatırına geldi. Şu 50 kuruşu istiyeyim, dedim. Güzinin yanına sokuldum. Paramı istedim. Lâkin, Güzin kızdı: «Ne parası istiyorsun!» diyerek bana bir tekme attı. Bir tekme daha vurmak için tekrar ayağına kaldırıncaya düştü.

Hâkim sordu: — Alacağın o saatte mi aklına geldi? Gece yarısı küçük bir kızdan ne diye para istersin?..

Hüseyin, omuzlarını silkerek cevap verdi: — Ne bileyim ben.. O saatte rasladım.. Söyledim.. Ne olabilir sanki?.. Ben korkulacak adam mıyım?..

Mahkeme, şahidlerin dinlenmesine karar verdi.

Şahid olarak dinlenen Fahriye ve oğlu 16 yaşında Müfid de hâdiseyi yukarıda anlattığımız gibi aynen tekrar ettiler.

Muhakeme neticesinde, şahidlerin ifadesile suç sabit görülerek Türk ceza kanununun 421 inci maddesi mucibince, Hüseyinin bir ay müddetle hapsine ve 3005 sayılı kanunun 13 üncü maddesine göre de derhal tevkifine karar verildi.

Zahire Borsasında bir haftalık vaziyetin hülâsası

Hafta içinde pirinç, arpa ve susam fiyatları yükseldi. tiftik piyasası hemen hemen muamelesiz geçti

Son bir hafta içinde zahire borsasında umumiyetle iyi muameleler olmuştur.

BUĞDAY: Hafta içinde piyasaya 2736 ton buğday gelmiş ve satılmıştır. İhtiyac nisbetinde mal gelmekte olduğundan fiyatlarda bir değişiklik kaydedilmemiştir. Hafta zarfında dış piyasalara ihracat yapılmamıştır. 1-2 çavdarlı Polatlı 6-6,08, 4-5 çavdarlı Ankara âyarı mallar 5,30-5,35, 1-2 çavdarlı ekstra Anadolu sert buğday 5,25-5,30; 9-10 çavdarlı Trakya sert buğdayları 5-00,05 kuruştur.

ARPA: Piyasaya 684 ton arpa gelmiştir. Almanların müsaid fiyat vermesi neticesi olarak arpa piyasası sağlamlaşmıştır. Almanyadan büyük bir parti ihracat siparişi alınmıştır.

Anadolu malları dökme Haydarpaşa teslimi 4,08-4,11, Marmara ve Trakya malları çuvalı iskele teslimi 4,22-4,24 kuruştur.

PIRİNÇ: Sehrin ihtiyacı için fazla mal istihlak edilmesi ve İzmir havalsinden siparişler gelmesi pirinç piyasalarını kuvvetlendirmiş ve fiyatlarda cinslerine göre kilosunda 40-60 para kaçır yükselme olmuştur. Tosya birinci mallar 25, Bursa 24, Mersin âyarları 21-22 kuruş arasındadır.

SUSAM: Rusların daimi talepleri ve fazla mal mübayaatı karşısında fiyatlar fırlamıştır. Ruslar memleketimizden yalnız susam değil aynı zamanda fabrikalarımıza tahana da sipariş vermektedirler. Bu itibarla istihlak daha fazla olmuştur. Antalya malları 20 kuruş, Fethiye ve emsalı 19 kuruşa satılmıştır. Fiyatlar sağlamdır.

İC CEVİZ: Piyasa sağlamlığı muhafaza etmektedir. Kırksız bevizler 52, az esmerler 50 kuruş aralarında muamele görmektedir.

İC BADEM: Tatlı badem 97-100 kuruş aralarında. Acı badem 63-67 kuruşa satılmıştır.

BALMUMU: 72-75 kuruşa kadar satılmıştır.

TİFTİK: Hafta içinde, tiftik piyasası hemen hemen muamelesiz geçmiştir. Bunun sebebi yeğane müşterimiz olarak Almanyanın kalması ve bu alıcının yeniden memleketimizden mal mübayaası için permi vermemesidir. Piyasa tutkundur. Oğlak 130-137, Eskişehir, Kütahya, Yozgat malları 115-118, Ankara, Polatlı âyarı malları 113-115, Kastamonu, Safranbolu 115-118, Sivas ve Mardin ova malları 95-100, muhtelif deri malları 70,75 kuruş arasındadır.

YAPAĞ: Bihassa Trakya ve ince cins mallar istekli vaziyetini muhafaza etmektedir. Anadolu malları üzerine taleb geçen haftaya nazaran azalmıştır.

Yıkılmış güz yünlerine taleb ve istek devam etmektedir.

Bursa, Karacabey malları 65 - 68,

Çanakkale, İzmir, İzmit malları 59-61, Karahisar, Kütahya, Eskişehir âyarı mallar 53-54, Ankara, Polatlı, Konya, Kırşehir malları 50-52, besi mallar 55-56, yıkılmış yün 73-76, kirli yün 53-55 kuruş arasında muamele görmüşlerdir.

Takas primlerinin yüksekliği ileri sürülüyor

Deri fabrikatörlerinin sanayi birliğinde bir toplantı yaptıklarını yazmıştık. Bu toplantıda, dışardan getirilen ham derilerin takas primlerinin yükselmesinden şikâyet edilmişti.

Söylenildiğine göre, bu primlerin fazlalığı yüzünder ham deri pahalıya mal olmaktadır. Neticede, fabrikalarda işlenen derilerin, dışardan gelen mamul ecnebi derilerine rekabet edemediği anlaşılmıştır.

Nitekim son günlerde Almanyadan gelen deriler, yerli derilerimize rekabet etmektedir.

Diğer taraftan Türkofis de, vâki şikâyetleri tedkik etmeye başlamıştır.

Noksan yün ve iplik çileleri
Piyasada satılan yün ve iplik çilelerinin tesbit edilen fiyatlarına mukabil 100 gram olması icab ederken, son zamanlarda bazı ticarethanelerin bu miktarda 80-90 grama indirerek gene aynı fiyat üzerinden sattıkları yazılmıştı.

Alıcılar tarafından, bu hususta vukubulan şikâyetler üzerine ticaret odasının işe vaziyet ederek halkın aldatılmasının önüne geçecektir.

Ticaret odası bu işin halli için lâzım gelen tedkikâtı yaptırmaktadır.

Türk - Yunan ticaret anlaşması
Türk - Yunan yeni ticaret anlaşması müzakerelerinde bulunmak üzere bir müddet evvel Atınaya giden Türkofis reisi Bühran Zihni Sanusun riyasetindeki Türk ticaret heyeti dün şehrimize gelmiştir. Yeni Türk - Yunan anlaşmasının her iki memleketin müşterek menfaatlerine uygun bir şekilde imzalanması piyasada memnuniyet uyandırmıştır.

Türkofis reisi Bühran Zihni, bugün Türkofis İstanbul şubesinde bazı tetkikler yapacaktır.

Bir hamal yaralandı
Kasımpaşa'da Cami sokağında oturan hamal Refik, evvelki gün kereste taşırcın 4 metre yüksekliğindeki kalasın üzerinden düşerek yaralanmıştır. Yaralının müdavâtı yapılmıştır.

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram Kısımı
Bugün S. 20,30
Vindsorun Şen Kadınları
İstiklal caddesi Komedî kamu
Akşam S. 20, 0
Dama Çıkış Bir Güzel

Müteferrik :

Ziraat kongresine İstanbul konservecileri de iştirak ediyor

27 kânunuevvelde Ankara'da toplanacak olan büyük ziraat ve köy kalkınması kongresi hazırlıkları tamamen bitirilmiştir. Kongreye muhtelif vilâyetlerden 350 kadar murahhas iştirak edeceklerdir.

Şehrimizde bundan evvel kongreye seçilmiş olan heyetlerden başka konserveciler de bir heyet göndereceklerdir. Kongreye İstanbul'da iştirak edecek heyetler bu hafta sonlarında Ankara'ya hareket edeceklerdir.

Karamürsel Fabrikasından kumaş çalınlar yakalandılar

Birkaç gün evvel, Şehzadebaşı'nda Bozdoğan kemerinde Karamürsel men sucat fabrikasından 3 top kumaş çalınmış ve hırsızlar kaçmıştı.

Zabıta tarafından yapılan tahkikat neticesinde bu sirket faillerinin Hüseyin İnsiz, Hasan Fayton, Mustafa Güneş, Hasan Gür isimlerindeki sabıkalar olduğu anlaşılacak dördü de dün yakalanmışlardır.

Çaldıkları üç top kumaş aralarında taksim ettiklerinden 5 parçası Hüseyin İnsizin, 4 parçası Hasan Faytonun, 3 parçası Mustafa Güneşin ve gene 3 parçası da Hasan Gürün evlerinde yapılan arama neticesi bulunmuştur.

Suçlular vak'ayı olduğu gibi itiraf ederek, fabrikaya geceleyin girip pencere tellerini makasla kesmek suretile ambara inmiş olduklarını ve üç arkadaşlarının damda beklediklerini ve bu suretle kaçırıldıkları kumaşları aralarında taksim etmiş olduklarını söylemişlerdir.

Zabıta, suçlular hakkında tahkikata devam etmektedir.

Liselerin birinci yoklaması

Liselerde ders yılının birinci yazılı yoklamasına bugünden itibaren başlanacaktır. Yazılı yoklamalarda sualler ders muallimleri tarafından intihab edilecektir. Yoklamalar 30 birincikânun akşamı bitecektir.

Dünya muharrirlerinden tercüme serisi : 28

Maksim Gorki AŞK RÜYASI

Ruscadan çeviren :

Hasan Âli Ediz

Fi: 50 Kr.

REMZİ KİTAVEVİ

Foliste :

İçinde 40 lira bulunan cüzdanı düşürmüş

Sen Benuva mektebi talebesinden Mehmed Akkan isminde bir genç, evvelki gün zabıtaya müracaat ederek, İpek sinemasında içinde 40 lira bulunan cüzdanını düşürmüş olduğunu bildirmiştir.

Zabıta tahkikata başlamıştır.

Birbiri ardına gelen kaza

Yeldeğirmeninde Kokulu caddesinde oturan İhsan, evinin merdiveninden inerken ayağı kayarak düşmüş, ev altında yanmakta olan sobaya çarparak vücudünün muhtelif yerlerinden yanmak suretile yaralanmıştır.

Yaralı, berayı tedavi Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

İki sabikalı Yahudi arasında bir kavga

Sirkeci'de Edirne otobüslerinde yatıp kalkan sabikalı takımından David ile İsak, bir meseleden dolayı kavgaya tutuşmuşlar, münaza neticesinde İsak çalıtı ile Davidi iki bacağından yaralamıştır. Yaralının müdavâtı yapılmış, suçlu yakalanmıştır.

Görünmez kaza

Fatih'te oksijen fabrikasında bekçi Abdullah, fabrikanın yanında bulunan odun deposuna giderek talaş toplarken başını testereye çarparak hafifçe yaralanmıştır.

Yaralının tedavisi yapılmıştır.

Bir kamyon bir ameleye çarptı

Denizbankın Suvat vapurunda çalışan Mustafa, zabıtaya müracaat ederek, şoför Mehmedin idaresindeki 135 numaralı kamyonun kendisine çarparak yaralandığını iddia etmiştir.

Yaralının müdavâtı yapılmış, tahkikata başlanmıştır.

Bir elbise hırsız yakalandı

Son birkaç gün içinde, Fuad, Kemal ve Mehmed isimindeki kimselerin para ve elbiselerini çalan sabikalılardan Saim, dün zabıta tarafından yakalanmıştır.

Suçlu hakkında takibata başlanmıştır.

Bir otomobil kazası

Şoför Arifin idaresindeki 3048 numaralı otomobil, Tepebaşı'nda Hamalbaşı caddesinden geçmekte iken, Agop isminde birine çarparak ağır suretle yaralanmıştır.

Yaralı, Beyoğlu Alman hastanesine kaldırılmış, suçlu yakalanarak takibata başlanmıştır.

22 Birincikânun Perşembe akşamı
SARAY SINEMASINDA
CLARK GABLE - MİRNA LOY SPENCER TRACY
gibi 3 büyük Yıldızın yarattıkları

Yaralı Kartal

Hissi, büyük ve emsalsiz Fransızca sözlü film

İlk irası münasebetile Gala müsamesesi

Senenin En Müthiş Şaheseri
Amerikan Halk Düşmanlarının Korkunç Hayatı
PEK YAKINDA
IPEK'te

MEMLEKET HABERLERİ

Tarsus. Türkiyenin en çok inkişaf eden kazası oldu

Birçok yol ve sokaklar açıldı ve ağaçlandırıldı, çok güzel bir umumî park, bir Cümhuriyet meydanı bir sinema ve tiyatro binası yapıldı

Tarsustan umumî bir görünüş ve Kaymakam Mehmed Ali Oran

Tarsus (Hususi) — Türkiyede ikinci büyük kaza merkezi olan Tarsus 15 Cümhuriyet yılında hemen her sahada büyük bir terakki ve inkişafa mazhar olmuştur. Kültür sahasında eriştiği mertebenin yüksekliği bugün 47 köy okuluna sahip olmasıyla sabittir. Merkezde tam ve nakis teşkilâtı beş ilk, bir orta okula, bir Amerikan kolleji ve üç biçki ve dikş yurdu vardır. Kasabalı ve köylü bütün halkın tahsile karşı gösterdikleri sevgi tarif olunmaz şekilde yüksektir. Tarsus köylülerinin mühim bir kısmının mün-lazaman gazete takib ettiklerini söylemek mübalâgaya saptığımız zannedilmeyecektir.

Tarsus eskiden hastalığı en bol bir kasaba iken bugün umumî sıhhati garanti eden vasıtalarından pek çoğuna malik ileri bir şehirdir. Elli yataklı memleket hastanesi muhtel ihtiyacına tamamen cevap verebiliyor. İktisadî durum süratle inkişaf etmektedir. Senede vasatî dört milyon kilo pamuk istihsal edilmekte ve istihsalâtın dörtte üçü Tarsus- faorikalarında istihlak olunmaktadır. Nafia ve kâletince yaptırılmakta olan su kanalları hitamını müteakib umumî istihsalât birkaç misli artmış olacaktır.

Tarsusta göze en çok çarpan şey imar faaliyetidir. 130 bin liralık bir bütçeye sahip bulunan Tarsus belediyesi 15 Cümhuriyet yılında elektrik tesisatını tadil ve tevsiyi, an islah eylemiş, yol ve sokakları aydınlatmış, istasyon caddesini parke ve kaldırımını beton döşemiş, ağaçlamış, su tesisatını sona erdirmek üzere bulunmuş. Türkiyede bir eşine daha rastlanmaz güzellikte umumî bir park, Cümhuriyet meydanı, bir hayvan pazarı ve bir bedenlik tesis eylemiş, modern bir şehir tiyatrosu ve sinema binası kurmuş, müteakib köprü ve menfezler inşa olmuştur. İtfaiye ve temizlik kadrosu müteakib bir hale sokulmuştur.

İdare cihazının cidden en kıymetli unsurlarından birisi olan Tarsus Kaymakamı Mehmed Ali Oran, şehri güzelleştirmek ve umumî ihtiyaçları gidermek yolunda büyük bir feragat ve fedakâr-

lıkla çalışmış ve bu çalışmalar Tarsusa bir çok yeni ve güzel eserler kazandırmıştır. Mehmed Ali Oran köy işine de layik olduğu ehemmiyeti vermiş ve Tarsus köylerinden üçte ikisinde köy kanununun tatbikini temin etmiştir. Bütün Tarsus muhitinin hakiki sevgi ve saygılarını üzerinde toplayan değerli Kaymakamın takdire şayan mesaisi, Tarsusa yakında büsbütün güzel ve modern bir çehre vermiş olacaktır.

Denizli Orduevi yandı

Denizli, (Hususi) — Soba borusundan tavan arasına sıçıyan bir kıvılcımdan kazaen ateş alan Ordu Evî bütün gayretlere rağmen söndürülemediğince tamamen yanmıştır.

Mardin Halkevi çalışmaları

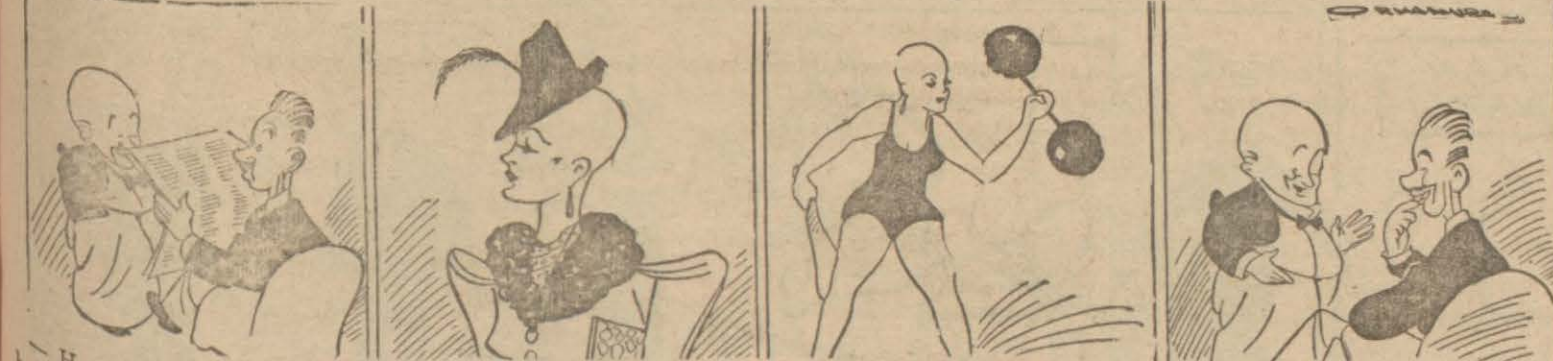

Mardin, (Hususi) — Doktor Belediye reisi Aziz Urasın riyaseti altında çalışan Halkevi, gayesi yolunda muvaffakiyetle yürümektedir.

Gönderdiğim resim, kitab sarayının okuma salonundan bir köşeyi tesbit ediyor. Kitap mevcudü 3,500 ü bulmaktadır.

Mardin Halkevi, Aziz Urasın himmet ve gayretile yurdumuzun ileri bir kültür müessesesi haline gelmeğe namzeddir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey Avrupada kadimlar için öyle garib molar çıkıyor ki...

... Şimdi de bayanlar sıfır numara ile saçlarını kestirmek sevdasına düşmüşler...

... Aynı zamanda bunun sıhhat için de faydalı olduğu kanaatinde imişler.

Hasan Bey — Onu bilmem amma içtimai faydası vardır. — Ne g'bi Hasan Bey? — Artık, birbirleriyle saçsa gelemezler de!

Yurdda umumî meclis azalığı seçimi

Antalya (Hususi) — Antalya ve mülahakatında umumî meclis seçimi yapılmıştır. Alınan neticeler şunlardır:

Antalyadan Ahmed Zaman, Osman Yerebakan, Ali Olcay, Tefik Berberoğlu, Serik kazasından Ali Oğuz, Ali Kaya, Akseki kazasından Halil Yazan, Hasan Göknusa, Gani Kaplan, Korkudeli kazasından Mustafa Korkud, Mehmed Kavuncu, Alanyadan Şükrü Ulusoy, Celâl Yaşıkın, Zihni Açıklın, Finikeden dava vekili Hüseyin Özkaya, Hayriye Ma-cid, Elmalıdan dava vekili İbrahim Yazgan, dava vekili Talât Süzen, Kaştan-çaya vekili Avni Erdem, Rıza Akıncı, Gündoğmuş kazasından Fuad Yürük, Manavgattan Kâzım Uzun, İbrahim Ünal.

Aksarayda

Aksaray (Hususi) — Aksarayda umumî meclis üyesi intihabı ikmal edilmiş ve neticede C. H. Partisi namzedleri Bayan Dildar Arıbaş, Ali Naci Gürün, Nazif Çiftçi, Hadi Aksoy, Sabir Ecemiş ittifakla Aksaray azalıklarına seçilmişlerdir.

Ürgüpte

Ürgüp (Hususi) — C. H. Parti kongresi bittikten sonra kaza meclisi umumî intihabı da yapıldı. Yeni meclisi umumî üyeliklerine: Kasım Özer, Mustafa Taşer, yedek azalıklara da: İsmail Akıllı, Rıza Tuğcu, Hüsnü Akyol seçilmişlerdir

Aksarayda bir otomobil devrildi 6 genc kız yaralandı

Aksaray, (Hususi) — Tüccar Halil Ağaçınan oğlu Neş'etin Nevşehirden gelen gelin alma merasimine çıkanları hâmil Niğdeli Hasan Hüseyinin otomobili kasabanın medhalinde Koçtaş mevkiinde yuvarlanmış ve bu yuvarlanma neticesinde makinenin karoseri kâmilten harab olmuş ve içinde bulunan avukat Musanın kızı ile diğer bir genç kız ağır ve diğer 4 genç kız da hafif yaralanmışlardır. Nüfusça ziyat yoktur.

Eşsiz bir turizm bölgesi: ÇUKUROVA

Çukurovada senenin ancak 45 günü kapalı geçer. Anadolunun her tarafında karakış hüküm sürerken Çukurovada bir bahar hayatı vardır

Adana, (Hususi) — Çukurovaya, Toros dağlarına turist gözüle bakacak olursak bunları bütün ruhi ve maddî ihtiyaçları tatmin edecek meziyetlerle dolu bir halde buluruz.

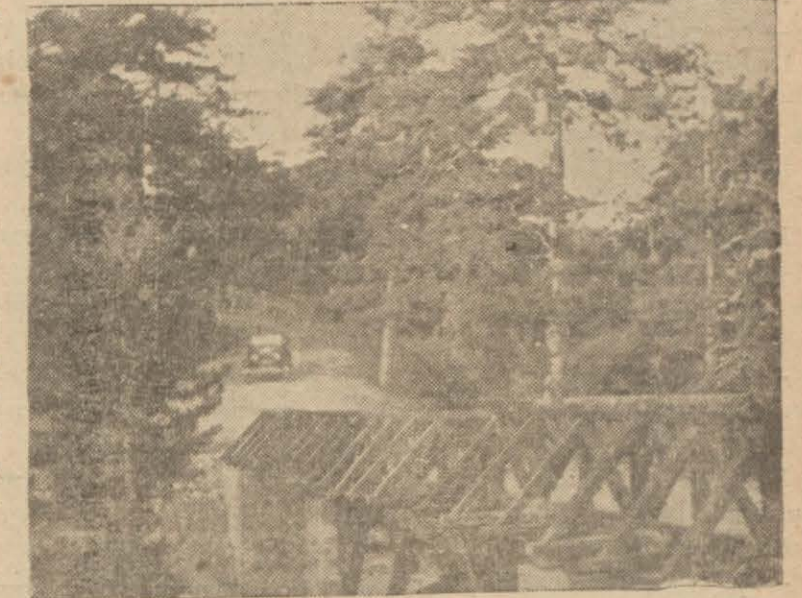
Tarih kadar eski olan eserleri ve Torosların keskin uçurumlu etekleriyle Seyhan vilayeti turistik hareketlere en müsaid bir yerdir.

Çukurova, Türkiyenin en sıcak bölgesidir. Kış milleti yim, tatlıdır. Yazın üç ayı ise biraz ağır şartlarla devam eder.

Adanada en çok sıcak gölgede 44, en çok soğuk 8 dir. 936 - 937 yılları vasatında Adananın vasatî hararet derecesi 18,6 dir. Aynı sene vasatisine göre, bir yılın 144 günü açık, 176 günü, bulutlu ve 45 günü kapalı ve yağmurlu olarak geçer..

Yağmur miktarı her sene tahavvül etmektedir. 937 de 997 milimetreyi bulmuştur.

Havanın rütubet derecesine gelince, Marttan İkinçiteşrin başına kadar 50 ile 70 arasında. Cenup rüzgârları fazla

Çukurova yaylalarından bir köşe

tebahhürata mani olduğu için en sıcak aylarda bu tebahhürat 810 milimetreyi geçmemektedir. Mevsimlere göre vasatî sühunet kışın 12, ilkbahar 21, yaz 29, son bahar 20 dir.

İşte böyle müstesna bir iklim ki, Çukurovanın turistik kabiliyetlerinin en başında gelmektedir.

Şimdi Anadolunun hemen her yerine kar yağarken, burada bir bahar havası var. Güneşli, ılık bir hava... Ovalar yeşil, dağlar yeşil, ağaçlar yeşil.

Bu eşsiz iklim ve güzelliği beynelmül bir şöhrat haline getirmek için, Çukurovada bir teşkilât kurmak pek yerinde bir iş olacaktır.

Bursa Halk Partisi Kongresi

Bursa, (Hususi) — Cümhuriyet Halk Partisi Bursa il kongresi dün saat 10 da belediye salonunda, Vali ve Parti başkanı Şefik Soyer tarafından açıldı. Parti ilyönkürül üyeleri, kongre delegeleri, vilâyet erkânı ve daimî encümen azaları, diğer Parti mensubları hazır bulunuyordu. Kocaeli sayısları Ra-gıb Akçay da müşahid sıfatile hazır di.

Birinci başkanlığa Bursa delegesi avukat Sadık Tahsin Arsal, ikinci başkanlığa Karacabey delegesi Hilmi Er-tan ve Bursa delegelerinden Fahri Bat-tıca ile İsmail Hakkı Karaca sekreterliğe seçilmişlerdir.

Büyüklerimize tazim telgrafı teklifi kabul edilmiş, müteakiben Mudanya delegesi Kemal Köksalın, teklifi üzerine Büyük Halâskârımız Atatürkün ruhuna hürmeten üç dakika ayakta durulmuştur.

Bundan sonra encümenler seçilmiş, geçen seneki rapor okunmuş, müzakerata devam edilmiştir.

Aksarayda kuduz bir köpek yedi kişiyi ısırdı

Aksaray (Hususi) — Son günlerde Aksarayda kuduz bir köpek 7 kişiyi ısır-mış ve başka bir zarar ikaina mahal kalmadan zabitanın takibile öldürülmüştür. Bu kuduz köpeğin ısırıldığı 7 kişi hükümet tababetince Konya kuduz hastanesine sevk edilmişler ve orada tedavi altına alınmışlardır.

Hastanede hastaların kanlarından tavşanlara eş yapılmış ve bu tavşan-lar kuduz alâimni gösterdiklerinden hastalar muntazam şekilde tedavi edilmişlerdir.

Evvelce de bildirdiğim gibi Aksarayda köpek pek fazladır. Fakat belediye bunlarla mücadeleye henüz başlamamıştır. Bu köpekler imha edilmezse bu kabil kuduz vak'alarının çoğala-cağı şüphesizdir.

Nevşehirde odun, kömür pahalılığı

Nevşehir (Hususi) — Nevşehirde bu sene emsali görülmemiş bir pahalılık göze çarpmaktadır.

Her sene bir merkeb yükü odun 30-40 kuruşa satılırken, bu sene bir yük odun 100-120 kuruştur. Kömürün kilosu da 1,5-2 kuruştan 5 kuruşa çıkmıştır.

Bir çocuk Yanarak öldü

Bursa (Hususi) — Karamanlar köyünde çok feci bir vak'a olmuştur. Dört yaşında Mümin oğlu İbrahim adında bir çocuk ateşte yanmıştır. Derhal şehrimiz hastanesine getirilmişse de kurtarılamıyarak ölmüştür.

Cümhuriyet Müddeiumumi muavinlerinden Edib Ünal, hastanede yapılan otopside bulunmuş, çocuğun bir ateş üzerine düşerek bütün vücudünün yanmasının ölüme sebep olduğu anlaşıl-mıştır. Tahkikata devam edilmekte-dir.

Lüleburgazın su ihtiyacı

Lüleburgaz (Hususi) — Kazanın en mühim ihtiyacı olan su meselesini hal-letmek maksadile belediyemiz yeni bir istikraz yapmağa karar vermiş ve der-hal teşebbüse girişilmiştir.

20,000 lira mikdarında olacak olan bu para ile mevcut bir arteziyenden maada kasabanın muhtelif yerlerine daha üç arteziyen açılacak ve bundan sonra depolar ve kanallar yapılarak kasabanın her yerine modern ve mükemmel çeşmeler inşa edilecektir.

Bundan maada kasabanın dışarısında munasib görülecek bir yerde mevada müştelle deposu yaptırılması da düşünül-mektedir.

Belediye meclisi son toplantısında Belediyeler Bankasından yapılmasına karar verilen istikraz için reis İrfan Süntara salâhiyet vernaıştır.

Resim Mestanlı köyünde yapılan 1 No.lu arteziyeni gösteriyor.

Hâdiseler Karşısında

Günün konuşmaları

— Çağırılmadan gelen misafir kışı odunla karşılız!
Dediler. Cevabı verdim:
— Çağırılmadan gelen bütün misafirleri de odunla karşılamak âdet olsaydı.

★
Kılıbık erkeğe:
— Kar geliyor!
Dediler..
— Karı geliyor diyeceksin zannetmiş te korkmuşum!
Dedi.

★
Erkek karısına:
— Beni yakıtın ne ise.. şimdi de sobayı yak ta biraz ısınayım!
★
— Düşmez kalkmaz bir Allah, bir de termometre olacak değil ya!

★
Kadın erkeğe gözile işaret etti, erkek bu işareti bir el işareti ile cevabladı:
Görenlerden biri:
— İşaretleşiyorlar, dedi, herkesin yanında da ayıp değil mi?
İşin aşını bilen izah etti:
— Karı kocadılar.
— Ne diye işaretliyorlar?.. Madem ki karı kocadılar, açık açık konuşsunlar.
— Nasıl konuşabilirler. İkisinin de zeden sesleri kısılmış.

★
Bir kadın geçiyordu. Görenlerden biri:
— Bizim mahalleli olacak!
Dedi. Ötekiler sordular:
— Tanıyor musun?

— Hayır.
— Sizin mahalleli olduğunuzu nereden bildin?
— Nezleli..
— ????
— Biz, bütün bir mahalle nezleye tuttuk ta!..

★
Evli erkeğe sordular:
— Yazın, karı koca kavga eder misiniz?
— Ederiz, dedi, yazlık yüzünden.
— Ya kışın?
— Kışın da kavga ederiz. Kışlık yüzünden.
— Kavga etmediğiniz zaman yok mudur?
— İlkbaharla, sonbaharda kavga etmiyeceğiz amma, ilkbaharla, sonbaharı görmüyoruz ki!

★
— Kış!
— Kış, kış!..
— Neye kış kış diyorsun?
— Anlamıyor musun, çabuk gitsin diye, kış, kış, diye kovuyorum.

★
Kürkü hayvanlar şehrin sınırlarına geldiler:
— Biz de gireceğiz!
Şehirliher mâni oldular.
— Siz giremezsiniz?
Kürkü hayvanlar hiddetlendiler.
Kürkü kadınları gösterdiler:
— Madem ki biz şehre giremiyoruz, bunlar da şehirden çıkmadılar,
İsmet Hultisi

Kadın Köşesi

Nasıl ve niçin şişmanlamalı?

Moda olan zayıflık değil, incelik. Nasıl şişmanların bir an evvel fazla kilolarından kurtulmaları lâzımsa öyle de zayıfların eksik kilolarını tamamlamaları icab eder. Çünkü güzellik bakımından şişmanlık ne ise zayıflık ta odur. Yani ikisi de bir kusurdur. Modanın ve güzellik için istediğini yanlış anlamayalım. İnce bir silüet mükemmel... Fakat kuru vücut asla...

Nasıl şişmanlamalı? Şişmanlamak, zayıflamaktan daha zordur. Ondan daha sıkı ve devamlı bir rejim ister. Maamafih bu rejim hiç te usanç veren bir şey olmadığı için ne kadar uzun sürse ehemmiyeti yoktur.

Dikkat ediniz, çok zayıf bir destunuz birkaç kilo alsın, derhal yüzüne bir canlılık, tenine renk ve tazelik gelir. Adeta birkaç yaş gençleşir. Tıpkı fazla şişman bir insanın normal kilosuna indikçe gençleştiği, güzelleştiği gibi... Bu canlılık yalnız görünüşte kalmaz. Umumi sağlıkta da bir iyilik kendini gösterir. Demek ki zayıflığın sağlık ve güzellik üstündeki müzar tesiri şişmanlığın aynidir. İkisi de yaşlı gösterir. İkisi de bir takım rahatsızlıklara ön verir. Kat kat çene, fazla tombul yanaklar, dolgun, taşkın göğüs ve kalçalar insanda nasıl biçimden eser bırakmazlarsa deynek gibi bir vücutle kupkuru bir yüz de tıpkı öyle, bir çok modelleri giymekten insanı mahrum eder ve vaktinden evvel kırışık, buruşuk bir hal alır. Esas olan herkesin kendi boyuna uygun kiloyu bulması ve onda kalmasıdır.

Zayıf mısınız, bugünden tezi yok:
a. Uykunuzu mutlak bir intizam altına alınız. Ne yapıp yapıp gecede en az dokuz saat uyuyunuz.

b. Akşamları erkenden (meselâ saat dokuzda) yatınız. Bu suretle uyku saatinizi tamamlamak için sabah geç kalkmak mecburiyeti olmaz. Esasen sabah uykusu insanı akşamki kadar dinlendirmez.
c. Rejim müddetince haftada bir defadan fazla uzak bir yere gitmeyiniz. Bu, vakti birçokları için güç bir karardır. Fakat şişmanlamayı isteyenlerin göze alması şarttır. Rejim zamanını ona göre seçmeli, hiç değilse haftada ikiden fazla sokağa çıkmamalıdır.

d. Yataktan kalkar kalkmaz ılık bir duş... (Sıcak su ile yıkanmamalıdır Zayıflar.) Duştan sonra bir havluyu içine ya bir kaşık deniz tuzu katılmış ılık suya ya da kolonya suyuna batırıp bütün vücudü bilhassa arka ve bel keniğini oğmak... Suyu geceden yatak odanıza alırsanız odanın derecesine uyuz. Ertesi gün istenilen derecede hazırlırsunuz.

e. Basit ve yorucu olmayan hareketlerden ibaret az bir jimnastik. Meselâ: Bir kaç nefes alıp verme, kol, bacak hareketleri... Hepsisi de telâşsız, ağır ağır, kendini yormadan yapılacaktır. Terleyp yazı (Devamı 10 uncu sayfada)

SİNEMA

Eski filmlerde hasılat rekoru ve yeni bir film: "Süveys,"

Yazan

MAE WEST

Mae West

Filmlerin hasılat rekorlarının ömrü uzun değildir. Doğduktan hemen biraz sonra ölüverirler. Bunu çok tabii görmelidir. Eski hasılat rekoru da bu yıllarda tarihe karışmak üzeredir.

Bu yıl tehrisani nihayetinde (Pamuk prenses ve yedi cüceler) filminin Avrupadaki hasılatı Walt Disney'in bankasına yatırıldığı vakit vaktile (Deli şarkıcı) filminin kazanmış olduğu ve müthiş sayılan rekor hiçe inmiş olacaktır.

Du eski rekorlar üzerinde biraz malumat verelim:

(Deli şarkıcı) filmi 6,400,000 Türk lirası temin eylemişti.

Apocalypse'in dört süvarisi filmi 5,600,000 Türk lirası.

Benhur filmi 4,800,000 Türk lirası getirmişti.

Fakat bütün bunlara karşı (Pamuk prenses ve yedi cüceler) filmi muhakkak ki 8,000,000 Türk lirasından fazla para temin edecektir.

Bu filmin getirdiği paraya şimdilik erişecek film yoktur sayılabilir.

"SÜVEYS" FİLMİ

Darryl Zannuck'un bu filmi (San Francisco) ve (Şikago yangını) filmleri tertibindedir. Birincisinde müthiş bir zelzele, ikincisinde müthiş bir yangın görülmektedir. Bizi alâkadar eden bu filmde ise müthiş bir (Zobah - Hah) vardır.

Zobah - hah da nedir diyeceklere söyleyeyim ki bu tayfun ve kum fırtınası ile karışık bir siklonudur.

Sırf bu Zobah - hah dostumuz Darryl Zannuck'a aşağı yukarı 340,000 Türk lirasına mal olmuştur.

Süveys kanalının açılması Lesseps'e daha pahalıya mal olduğundan dolayı dostumuz Zannuck müteselli olmalıdır.

Büyük ve fevkalâde vak'aları film çekmekle şöhret kazanmış olan Darryl Zannuck, bu defa çok ağır bir işe girişmiştir.

(Süveys) filmi bu tarzdaki filmle rin vasatından yüksektedir. Esasen bu ölçü vak'anın sahneye vaz'mın muvaffakiyeti üzerine ölçülmektedir.

(Süveys) filminde Zobah-hah muvaffakiyetle başarılıdır. Turone Power meşhur Ferdinand de Lesseps'i temsil eylemiştir. Filmde hissi cihet de Lesseps'in İmparatoriçe Öjeni'ye karşı olan hissiyatı aşıkaneşi ile temin edilmiştir. İmparatoriçeyi güzel Loreta Young temsil eylemiştir.

Filmde Annabella da görülmektedir. Bu yıldız Fransadan hemşerisi Simone Simon'un intikamını almağa gelmiş olmalı. Onun kadar kıymetli değil ise de Annabella zararsızca İngilizce görülmektedir ve güzel bir surette bozulmuş olarak ölmektedir. Esasen bu filmde kendisinden başka bir şey istenmemiştir. (Süveys) filminin senaryosu alâka uyandırmazdır.

Filmin çevrilmesine gelince Zobah - hah sahnesinden gayrisi vasatın da nundadır.

Bu vak'anın kahramanı, filmi pahalıya çıkaran Zannuck değil, Tyrone Power'dir. Bu san'atkar (Alexandra Bund), (Lloyds) ve (Marie Antoinette) filmlerindeki rolleri sayesinde daha yükselen bir istidaddır.

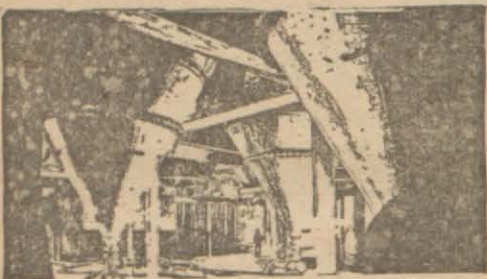
Tyrone Power'e «Hollywood'un bir numaralı parlak ümidi» sıfatını vermek doğrudur.

Tam mânâsile olgun bir san'atkar değildir. Fakat eski bir aktör san'atına maliktir. Onun yanında iyi rol yapanlar da şunlardır:

Henry Stevenson, Joseph Schildkraut, Nigel Bruce.

Bunları biliyor mu idiniz?

Makineden mide

İngilterede, bir un değirmeninde, muazzam makineler, bir insan midesi nin yaptığı bütün öğütme, hazım ameliyesini yapmaktadır.

100 çift dans ayakkabısı kullanan yıldız

Meşhur sinema yıldızı Eleanor Povelin yüz çift reks ayakkabısı vardır. Bunları

İngilizler ve portakal

İngilterede en fazla yenen meyva portakaldır. Portakal diğer meyvalardan daha fazla olarak ithal edilir. Ülkede çıkan veya dışarıdan getirilen elma ikinci derecede sarfedilen yemişlerdendir.

Dünyanın en çok yemiş yiyen milleti

Dünyada en çok yemiş yiyen millet İngilizlerdir. Son çıkan istatistiklere göre, İngilizler, diğer milletlerin hepsinden fazla miktarda, taze ve konserve yemiş ithal etmektedirler.

evvelâ annesi girer, açar; ondan sonra da artist ayaklarını geçirerek sahneye çıkar.

GÖNÜLİSLERİ

Bir kırık hayatın Hikâyesi

Adını, hattâ inisial olarak dahi yazmaya lüzum görmediğim bir erkek okuyucum gözlerimin önüne halli epeyce zor bir muaddele koyuyor. Mesele şudur:

— Bir kaç çocuk annesi bir genç kadın ahlâksız bir erkeğin tath sözlerine kapıldı, onunla münasebete girdi ve bugün evini terkederek o adamın yanına kaçtı.

Erkek hâdiseyi kanunî yollardan takip edecekti, fakat iskandaldan çekindi, etmedi. Aradan da bir kaç ay geçti.

Şimdi kadın hatırasından nadim, mektub üzerine mektub göndererek af dileyiyor. Bedbaht koca perişan bir vaziyette, şaşkın, ne yapması lazım geleceğini düşünüyor.

Rigorist geçinen moralciler vardır: — Ahlâk inhina kabul etmez, derler. Bu muadeleyi onlara götürse nizi:

— Vazo kırılmıştır, tamir kabul etmez, parçalarını bir araya getirip yekdiğerine ekliyeemezsiniz, cevabını alacağınız muhakkaktır. Fakat ben bu dakikada meşhur Fransız muharirlerinden Hanri Batay'ın «Manan Kolibri» adı altında yazmış olduğu bir piyesin teferruatını hatırlamakla meşgulüm. Vak'a orada da buradakinin takriben aynidir:

— Kadın kendisinden genç bir erkekle Afrikaya kaçır, birlikte yarışarlar. Fakat genç erkek bir müddet sonra kadından bıkar, diğerlerinin peşine düşer. Kadın o zaman içinde bir yara, arkada bıraktığı yuvayı düşünmeye başlar. Ve bir gün Afrikayı bırakarak Parise döner, koca sinin değil, fakat artık ev bark sahibi olmuş olan büyük oğlunun evine gider. Onu bir hizmetçi karşılamıştır.

— Kimi haber vermeliyim? diye sorar.

— İhtiyar anneyi, cevabını verir. Biraz sonra kadının kocasını da görürüz, omuzları düşmüş, saçları beyaz, oğluna soruyor:

— İçeride kim var?

— Annem.. kendisini görmek istemez misiniz?

İhtiyar adam ona şefkatle muamele edilmesini tavsiye eder, fakat içeriye girmiyerek omuzları biraz daha düşük, kapıdan dışarı çıkar.

★
Aziz okuyucum, vaziyetin acıdır, sana acıyorum, çocukların küçük yaşlardırlar, annelerini onlara gönderip kendir derdinle bir kenarda da kalamazsın, belki tekrar seveceğin, hürmet edeceğin bir kadın olarak değil, fakat çocukların için bir «dada» sıfatile onu tekrar evine alamaz mısın?
TEYZE

iki ahbab çavuşlar:

Kan nakli

Japonya Çini neden istilâ etmek istiyor?

Çin topraklarının baştanbaşa hâkimiyeti altına geçtiği gün, Japonya, davasının halledildiğini değil, büsbütün sarpa sardığını görecektir

[Uzakşarka gidip gelen bir İngiliz iktisatçısı yazıyor]

Kantonda bir bombardımandan sonra enkaz altında kalanlar çıkarılırken

Japonya Asyada ne yapmak istiyor ve bu emperyalizm siyaseti nerelere varacak? Bu meseleleri halle yarıyacak en nihâyet ipucu ancak, bu memleketin içtimai ve ekonomik bünyesini tetkikle elde edilebilir.

Japonya her ne kadar 1868 inkılabından sonra modern bir devlet haline girmekle ögünüyorsa da ekonomik bakımdan feodalizmi asla ortadan kaldıramamıştır. Japon halkının bugün yarısı köylüdür ve bu köylünün çoğu, sayısı takriben bir milyonu bulan «toprak sahipleri» nden toprağı kira ile tutar ve ondan ne tohum, ne alet, ne biraz sermaye, ne de hatâ teknik malûmat nevinden bir yardım görür.

Japonyada toprak sahibi, tıpkı orta çağlarda olduğu gibi, köylünün çıkardığı ürünün yüzde elli, yüzde altmışını almış bir haklı bir tufeylidir. Henüz modern tarikat usullerinden hiç birini öğrenememiş olan köylü ise en koyu bir sefalet içinde dir. Ekseriyeti toprağı hâlâ orta çağlardan kalma aletlerle eker, ve tamamen o devrin hayat şartları içinde yaşar.

Hariçten getirilen kimyevi gübre ile toprağın kuvvetlendirilmesi, mahsulün dönüm hesabına nazaran oldukça yüksektir. Bu miktar, çalışan çiftçi sınıfına nisbetle pek azdır. Japonyanın şu on yıllardaki vasatı piring hasılatını ve buna senede ne kadar düştüğünü ele alırsanız - karı, koca, çoluk çocuk - bugün bir çiftçi ailenin hep birden çalıştığı bir çiftçi ailenin hep birden çalıştığı bir çiftçi çıkarabildiklerini görürsünüz.

Binaenaleyh topraktan, ölmeyecek kayan nafaka alamayan köylü ancak başka bir iş bulursa yaşayabilir. Bu yüzden köylü her geçen gün çabalamaktadır. İpeğin müessesinin öir izami Amerikaya ihraç edilir. Fakat çok defa bu bile köylüyü açlıktan kurtaramamaktadır.

Japon köylüsünün, kızlarını büyük fabrikalara adeta köle gibi yollamasına sebep işte budur. Burada kadın o kadar mutlak surette bir eşya mahiyetinde kabul edilir ki babası veya vasisi onu: «Kızımın sizin uğrunuzda iki, üç, beş ilh... size çalışacağı ve çalıştığı müddetteki tahakküt ederim» diye bir mukavele kiralamak veya satmak hakkına sahiptir.

Bu mukavele köylü, toprak sahibi, ancak tarafından mühürlenince kuzcağız gibi bir yük hayvanı gibi çalışmak üzere yanından uzaklaştırılır. Hatâta borca haklı olan, aldığı parayı ödiyemeyen köylüler, haklarını birkaç sene için değil, bütün ömürleri için satarlar. Hem de bir fabrikaya değil, nereye isterse oraya!

Bütün bunların neticesinde, bugün emekçilerinin yarısını, erkek sahibeler tarafından satılmış genç kızlar teşkil etmektedirler. Bir fabrika kuruluşunda

tam bir itaat ve inkiyad havası içinde yetiştirilen bu yavrucuklar dünyanın en az ücret alan, en başı yumuşak işçileridir.

İşte Japon pamuğunun dünya piyasasına hâkim oluşunun sebebi ve işte Japon amelesinin kendini çalıştırma sırfası o mutlak baş eğişindeki esrar...

★

Köylüden sonra en kalabalık sınıfı; esnafı, küçük tüccar ve ufak san'at sahiplerinden müteşkil orta halk tabakası teşkil eder. Bunlar köylüden pek az üstündür. İşlerini büyütememişlerdir. Buna sebep kısmen yerli piyasanın darlığıdır. Fakat asıl sebep; her kâr getiren şeyin yalnız Mitsuiiler, Mitsubishiler, Yasudalar, Sumimotolar gibi birkaç ailenin elinde oluşudur. Bunların sayıları parmakla gösterilecek kadar azdır. Fakat kurdukları tröstler müthiştir.

Hepsinin başında gelen Mitsuiiler, hep banker ve sigortacıdır. Japon madenlerinin en büyüğü ve kimya sanayi fabrikaları bunlarındır. Memleketteki bütün ufak atölye ve fabrikalara bükümüş ipek veren de bunlardır.

Ufak san'atkârlar tröstün avucu için dedir. Bir makine almak isteseler, biraz krediye ihtiyaç duysalar mutlaka (tröst) e gitmeye mecburdurlar.

İhracat piyasasını da tröstler kontrol ederler. Japonyada ufak müstahsilin ne halde olduğunu anlamak için hükümetin birkaç sene evvel neşrettiği bir beyannameye göz atmak kâfidir. Bunda, küçük iş ve sanayi sahiplerinin terfihi için kendilerine yüzde on beş nisbetinde istikraz yapılması düşünülmüştü.

Japonya; hakiki orta sınıf halkı olmayan bir memleketdir. Yılda 120 İngiliz lirasından fazla geliri olan herkes «irad vergisi» vermeye mecbur tutulduğu halde, 1931 de bu vergiye tâbi olanların sayısı ancak yarım milyon idi. Halbuki diğer taraftan senede 100,000, 200,000, 300,000 İngiliz liralık varidatı olanlar vardır. Bu memlekette fakirlikle zenginlik işte böyle hududsuz bir zedad teşkil ediyor ve bu, son derece göz çarpan içtimai farklara sebep oluyor.

Köylü; ailesini geçindirmek için muhtaç olduğu yiyeceği çekip elinden alan toprak sahibinden nefret etmektedir. Halbuki umumiyetle toprak sahibi de toprağına sahib değildir, onu bankaya terhin etmiştir. Ufak tüccar ve müstahsillerse, dediğim gibi, büyük tröstlerin inhisarı önünde elleri, kolları bağı bir haldedirler.

Toprak sahipleri köylüye boyuna: «Bu sıkıntıyı Lize verdiğiniz kiradan değil; biraz, ektiğiniz toprağı kuvvetlendirmek için, «tröstler inhisarı» ndan k'ımyevî gübre almak yüzünden, biraz da tarlalarının ufaklığından çekiyorsunuz. Eğer Asyada geniş yerler alabilersen herkesin kendi tarlası olur» deyip duruyorlar.

Bunun gibi, oğulları zabıt olanlar da küçük burjuva sınıfına: «Eğer orduya

Son Posta'nın Resimli Zabıta Hikâyesi

Yakutları kim çaldı?

1 — Roz, Sils ve Robert bir ikraz müessesesinin sahibidirler. Bir cumartesi günü hafta tatiline başlamak üzere bürodan çıkacakları sırada Roz arkadaşlarına şunları söyledi:

— Biraz evvel Lord Ferrers telefon etti. Paraya ihtiyacı varmış 5000 İngiliz lirası istiyor Yakut koleksiyonunu da rehin veriyor. Yalnız, büroda veyahud şehirde bizimle konuşmaktan çekiniyor. Ona, benim sayfiyedeki evimi teklif ettim. Siziz ve bizim için de münasibdir, dedim. Bu gece saat sekizde orada bize mülâki olacak.

Roz masada oturan zattır. Sils topaldığı için, elindeki bastona dayanarak mecburiyetindedir. Robert te onun yanında duruyor.

2 — Sayfiyedeki ev Roza aid bulunmakla beraber, ortaklarının her ikisinde de ayrı ayrı anahtarlar vardı. Lord Ferrers saat 7,15 te eve geldiği zaman dış kapıyı araladı, içeri girdi. Etrafını araştırdı. Fakat bir kapı aralığında kendisine tevcih edilmiş olan bir tabanca namlusunun farkında olamadı.

4 — Beş dakika sonra da Roz geldi. Sils ona olan biteni haber verdi. Roz hemen içeriye galarak, dehşetle cesede baktı. Evi ve odayı şöyle bir kolaçan ettikten sonra:

— Eve hırsız girmiş, bakın, bütün odalar karmakarışık olmuş, dedi.

3 — Saat 7.55 te Sils kapıyı açtı. Sofaya girdi, Girmesile de içeriden Robert koşarak geldi, ve ona:

— Bak Sils! ciye heyecanla haber verdi... Birkaç dakika evvel içeriye girince, Lord Ferrers'i yerde ölü yatıyor buldum. Gidip polis çağırayım. Ben senden daha çabuk davranırım...

5 — Robert müfettişle birlikte eve döndü. Müfettiş, seri bir incelemeden sonra:

— Hayır dostlarım, dedi. Lord ölmüş değildir, bayılmıştır. Filvaki kendisine silâh atılmış amma, kurşun yalnız kafatasını sıyrırmış.. ev sahiblerinden ikisi lordu misafir odasına taşıdılar.

● Müfettiş, ortakları ayrı ayrı bir kere daha sorguya çektiikten sonra, içlerinden birini hırsızlık kasdile katle teşebbüs suçundan yakaladı. Hırsız kimdi?. Müfettiş bunu nasıl anladı?. Resimlere bir kere daha bakınız. Bulamazsanız lütfen 13 üncü sayfayı çeviriniz.

yardım ederseniz ve Japon istilâsı muvaffakiyetle biterse, herkesin ham maddesi, herkesin piyasada yeri olacak, herkes bolluğa kavuşacak» demektedirler.

★ Bugünün gösterdiği hakikat ise bambaşkadır. Japonya Mançuriyi alalı yedi seneye yakındır. Bu müddet içinde ortaya hicret eden Japon köylü ailesi beş, altı biri geçmez. Öyle ki, nüfusu kalabalık olmayan bu mintaka, Japon köylüsünü hiç te geniş çıkaracağı benzemiyor.

Diğer taraftan, Mançuri zaptedilirse bol ve ucuz ham maddeye kavuşacağı söylenen ufak müstahsil; Japonyada meselâ kömürü kontrolü altında tutan tröstlerin aynı şeyi Mançuride de inhisarlarına aldıklarını ve aynı fiatla sattıklarını görüyor.

Köylünün Mançuriye muhacereti hiç bir vakit yoluna giremedi. Sebep basit. Çünkü: Bu masraflı karşılayacak para yok. Tröstler; paralarını işletmek için köylünün naklinden çok daha kârlı sahalar bulmuşlar. Orduya satmak üzere yaptıkları harb malzemesini gittikçe artırıyorlar ve bunları satın alabilmesi için hükümete yüksek faizlerle istikrazlarda bulunuyorlar. Çin, Kora, Formoz bunların kendi ekim sahalarını, maden ocaklarını ve sanayi merkezlerini genişletmelerine ve işçiyi Japonyadan daha ucuz çalıştırmalarına imkân veren müstemlekeler olacaktır.

Binaenaleyh, Japonyanın nüfusunun kesafetinden dolayı ettiği şikâyet ister haklı, ister haksız olsun (çünkü: Nüfus kesafeti izafi bir tâbirdir) herhalde dava

bugün tuttuğu siyasetle halledilemeyecektir. Bilâkis Asyada ne kadar yeni yer zaptedilirse Japon halkının vaziyeti de o nisbette kötüleşecektir. Vergiler artacak, hayat pahalılaşacak, Çin işçisini Japon işçisinden daha ucuza çalıştırmak için girişilecek ucuzluk yarış; Japonyadaki ameleiyi bugünkünden daha fena bir hale koyacaktır.

Çeviren: K. Neyyir

Kalb sektesinden bir ölüm

Küçükpazarda Atlamacami sokağında oturan Mustafa Salih, evvelki gün Küçükpazarda kahveye gitmekte iken birdenbire düşüp ölmüştür.

Yapılan muayenesinde kalb sektesinden öldüğü anlaşılarak defnine ruhsat verilmiştir.

ATATÜRKÜN HATIRATI

Biz, yeni kabine ile itilâf zemini ararken damad Şerif Paşa, çoktan milleti teslime başlamış bulunuyordu

— 32 —

İstibat kabilinden küçük bir malumat arzedeceğim. Heyetimiz, bütün meclise kete, müşterek arzuyu millî icabını, tatbik ettirmeğe çalıştığı sırada, tahtı işgalde bulunan İzmir de, doğrudan doğruya tebliğatta bulunuyordu. Ali Rıza Paşa kabinesine anlaşmakta olduğumuz 7 Teşrinievvel 335 tarihinde, İzmir de şu telgrafı veriyorduk:

Müstaceldir

Sivas

7 Teşrinievvel 35

İzmir Vilâyeti Aliyesine

Şimdiye kadar, vaki olan tebliğat ve işaratomuzun vasıl olup icabatının yapılmakta olduğunun, vasıl olmaması ise esbabı maniasının sürati işarı mercuadır. Anadolu ve Rumeli Müdafaa Hukuk Cemiyeti Hey'elti Temsilîyesi namına Mustafa Kemal

İzmirin ve İzmir Valisinin ne hal ve şerait dahilinde bulunduğu, şüphesiz, malûmumuz idi. Tebliğatımızı alıp almıyacağı meşkûk olmakla beraber, tatbik edemeyeceği tabii idi. Fakat, biz, bütün memleket mukadderatına mesgul ve işgal anımsayan bir kuvvet merkezi olduğunu düşmanlarımızı da bildirmekte fayda görüyorduk.

Büyük Şefin dahiyane ve feragatkârane hisleri

[Mebusan meclisinin toplanması için hazırlık görüldükten bazı zevatın (mebus oldukları sonra bir vechile hükûmete karıştırmak daima meclisi millideki grupun başında nafiz) kalmaları hakkında kendilerine tavsiyede bulunmaları üzerine, Büyük Şefimiz şöylece mütaleatta bulunuyorlar:]

— Her şeyden evvel, memlekette, milletin mevcudiyet ve iradesini tebarüz ettirmek ve bunu sarsılmaz bir tarzda, meclisi millide temsil etmek lâzımdır. Bu da, memlekette millî bir mefkûre etrafında, kuvvetli bir teşkilât yapmak ve bu teşkilâta müstenid, mecliste bir grup, bulundurmaya mümkündür. En zînüfuz zevatın gayesi; bu olmalıdır. Halbuki, şimdiye kadar görüldüğüne nazaran, asıl olan bu cihete ehemmiyet verilmeksizin, az, çok kendinde liyakat görenler, hemen hükûmete geçmek hevesine, hirsına kapılıyorlar. Bu gibi insanların teşkil ettiği hükûmetlerin mesnedleri, millî teşkilâta merbut, mecliste kavi bir grup olmayınca, yalnız saltanat ve hilâfet makamı kalıyor. Bu yüzden, millî meclisler, şeref ve kudreti milliyeyi temsil edemiyor, arzuyu millî tecelli edemiyor ve icabatı tatbik olunamıyor. Binaenaleyh bizim için ilk ve en esaslı prensip; evvelâ, memlekette teşkilâtı milliyeyi vücade getirmek, sonra da, bu teşkilâttan kuvvet alan bir grupun başında, mecliste çalışmak olmalıdır. Hükûmet teşkiline veya teşekkül edecek herhangi bir hükûmete dahil olmağa kalkışmakta fayda yoktur. Çünkü bu mahiyette bir hükûmet, vatana ve millete hiçbir esaslı hizmet ifa edemeden, derakab düşmeğe ve yahud padişaha dayanarak meclise karşı ve dolayısıyla millete karşı vaziyet almaya mecbur olacaktır, ki birincisinde, istikrarsızlık gibi büyük bir mahzur tevallî edecek; ikincisinde de, hâkimiyeti milliyenin, bittiridge madum hükûmüne getirilmesine hizmet edilmiş olacaktır. Nitekim, meşmulu itilâfımız olduğu ve fiilen de sübut bulunduğu vechile, biz evvelâ memlekette teşkilâtı milliyeyi yaptık. Sonra meclisi topladık. Evvelâ meclis hükûmeti yaptık. Ondan sonra da hükûmet yaptık.

Bundan başka, münasebet düştükçe, kabineye girilmeceği ve yüksek makam ve memuriyetler kabul olunmayacağı hakkında ve esasen büyük ve millî gayeden başka hiçbir maksad takib etmediğimiz ve en büyük hisse faaliyetimizin, kuvayı milliyenin, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da, tevizine hasrı mesai etmekten ibaret bulunduğu dair millete karşı beyanat ve tebliğatımız vukubulmuştur.

Vatan ve milletin halâsi mevzuu bahseldiği bir devirde ve benim izah ettiğim vechile henüz, memlekette hiçbir teşkilât ve meclis yok iken ve meclis top-

landığı zaman da mecliste böyle bir teşkilâta ve kudreti milliyeye güvenir mefkûre sahibi bir grup isbatı mevcudiyet edememişken, her ne suretle olursa olsun hükûmet teşkiline veya teşekkül edecek hükûmete oâhil olmağa heves etmek elbette doğru olamazdı. Bu tarzı hareket, memleket ve millet menafisine hizmet emelinden ziyade, şahsî hirs ve menfaat veya hiç olmazsa cehalet atfetmekte, itikadınca asla isabetsizlik olmaz.

Ancak, kabinenin şekil ve terkibi ve ricalinin kıymet ve hüviyeti ne olursa olsun, mecliste taazzuv etmiş siyasi bir grupun en müessir azayı aliyesinin, daima meclis içinde nafiz ve mürakib kalması, en mühim bir hâdisei muvaffakiyet ve elzemittatibik bir karar addolunamaz.

Ciddin hâkimiyeti milliyeye esası üzerinde tedvir olunan medeni devletlerde, kabul edilmiş ve fiilen cari bulunan esas; milletin emali umumiyesini azamî temsil eden ve bu amalin taallük ettiği menafi ve icabatı, en yüksek kudretle ve salâhiyetle yapabilecek zümre siyasiyenin, umuru devletin idaresini deruhte etmesi ve bunu en yüksek liderinin düşümesi, prensipinden ibarettir.

Zaten bu şeraiti ihraz edemiyen bir hükûmet ifayı vazife edemez. Hükûmetin, kuvvetli grup azası meyanından ve fakat birinci derecede olmalarıyla zayıf bir hükûmet yapmak ve onu fırkanın birinci liderlerinin talimat ve nesayihile yürütmeğe kalkışmak fikri bittabi doğru değildir. Bunun feci netayici bilhassa Osmanlı devletinin son günlerinde görülmüştür.

İttihad ve Terakki rüesasının içinde bazıce olan sadrazamlardan ve onların hükûmetlerinden, millete gelen zararları sayılamayacak kadar çok değil midir?

Mecliste, hâkim olan fırkanın, hükûmet teşkilini, muhalif ve ekalliyette bulunan bir fırkaya terketmesi ise asla mevzuu bahsolamaz.

Kaideten ve usulen milletin ekseriyetini temsil eden ve gaye mahsusası bariz olan fırka, hükûmeti teşkil mes'uliyetini üzerine alır ve kendi gaye ve prensiplerini memlekette tatbik eder.

Zaten cümle malûmu olan ve o yolda hareket edilmekte bulunan bir hakikatı, burada tavzihten maksadım; vatanperverlik, ulûvvü ahlâk, insanî kâmillik ve buna mümasil bir takım evsafı güzide icabı gibi gösterilmek istenilen safsatalara karşı, milletin ve neslinin nazarı dikkat ve intibahını celbetmektir.

Gene kabine meselesine dönüş

Ali Rıza Paşa kabinesine başladığımız temas noktasına gelelim:

Arzetmiştim, ki hükûmet, bize beyanamesini neğrinden evvel vermediği için, biz de, millete olan beyannamemizi, hükûmetin mütaleasını almağa lüzum görmeden neşretmiştim.

Bunun üzerine, hükûmet, Cemal Paşa vasıtasıyla daha dört maddenin vesaiti muhtelifle ile tamimini lüzumlu görmekte olduğunu, 9 Teşrinievvelde bildirdi. Bu maddeler, şunlardı:

- 1) İttihadçılıkla münasebet bulunmadığı,
- 2) Devleti Osmaniyenin harbi umumiyeye karışması doğru olmadığı ve müsebbibleri aleyhinde tayini esamî suretile bazı neşriyat icrası ve haklarında takibat ve mücazati kanuniyenin tertibi,
- 3) Harb esnasında yapılan her nevi cinayet faillerinin cezayı kanuniden kurtulmayacakları,
- 4) İntihabatın serbest cereyan edeceği.

Cemal Paşa, bu maddeleri saydıktan sonra, bunların tavzih ve tamimi, dahilen ve haricen bir takım suitelâkkiyatın önüne geçeceğinden bahisle, memlekete menafî aliyesi icabı olarak sureti mahsusada hüsnü telâkkisini rica ediyordu.

Ali Rıza Paşa kabinesinin, ne kadar zayıf ve nahif düşündüğünü ve hakikati görmekteki kasrı basarını anlamak için, bu maddeler adeta bir miyadır. Devletin, içine düştüğü girivei izmihlâlin umk ve dehşetini görmekten âciz olan zavallılar, bittabi ciddi ve hakiki çareyi görmemek için gözlerini yumurlar. Çünkü, o ciddi ve hakiki çare, kendilerini, daha çok tedhiş eder.

(Arkası var)

Endüstrileri tayyarelere karşı nasıl korumalı?

Korunma şartları birçok memleketlerde ihmal ediliyor, sanayi merkezlerinin selâmet ve emniyeti bir tek bombanın isabetine bağlı bulunuyor

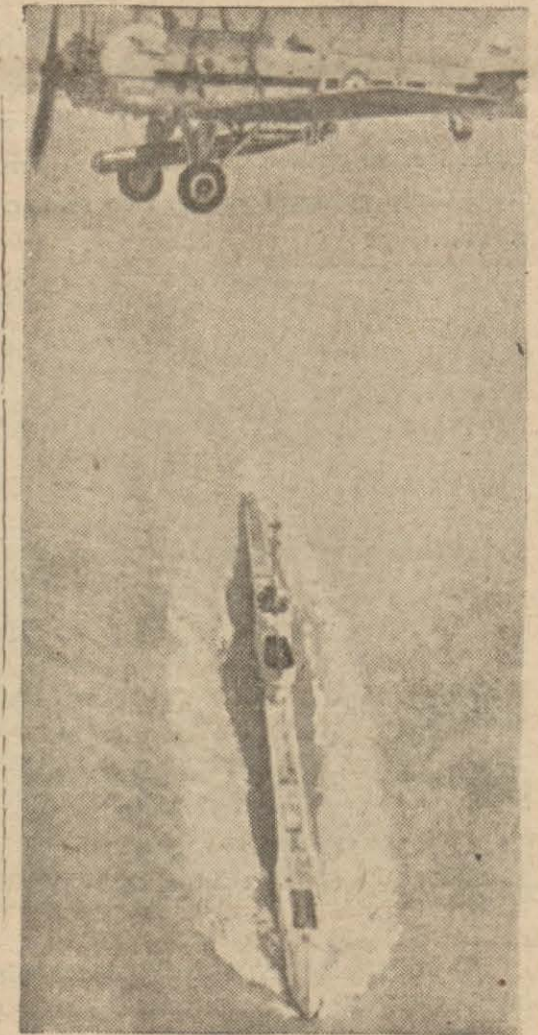
YAZAN

General H. Emir Erkilet

II [*]

Bu husustaki birinci yazımızda, endüstrinin, hava bombardımanlarından korunması için sahillerden ve hududlardan uzaklaştırılmaları tedbirinden bahsetmiş ve bunun bugün, ancak Sovyet Rusya ve Şimalî Amerika devletleri birliği gibi geniş toprakları olan devletlerde müessir bir vasıta olabileceğini bildirmiştim. Kezalik İngiltere ve Fransa gibi geniş ve uzak kolonilere malik devletler için, bir Avrupa harbi noktasından, bazı çok mühim endüstrilerini buraya yani Kanada ve Afrikaya uzaklaştırmak irkânları da, nazarı olarak mevcuttur.

Yoksa arazisi, bugünkü bombardıman tayyarelerinin büyük sürat ve seyir genişliklerine göre, endüstriye mesafe vasıtasıyla hiçbir himaye temin edemiyen Avrupa devletlerinde, uzaklaştırma tedbiri ancak 1918 senesine doğru müessir bir korunma vasıtası teşkil ediyordu. Bugün ise, artık bombardıman seferlerinin randımanlarını azaltan yarım tedbirden başka bir şey değildir. Fakat bu azaltma gittikçe azalmaktadır. Bahusus yarının, Dösel veyahud bir saatte bir beygirlik kuvvet başına yalnız 160 gram mahrukat yakan vasıtasız injectionlu motörlü, uçakları için birkaç yüz Km. fazla veya eksik almak hiçbir fark ve tesir yapamaz. Sanayii hava bombardımanlarından vasıtasız korumak için ikinci bir nevi tedbir de bunları memleketin sathına da-

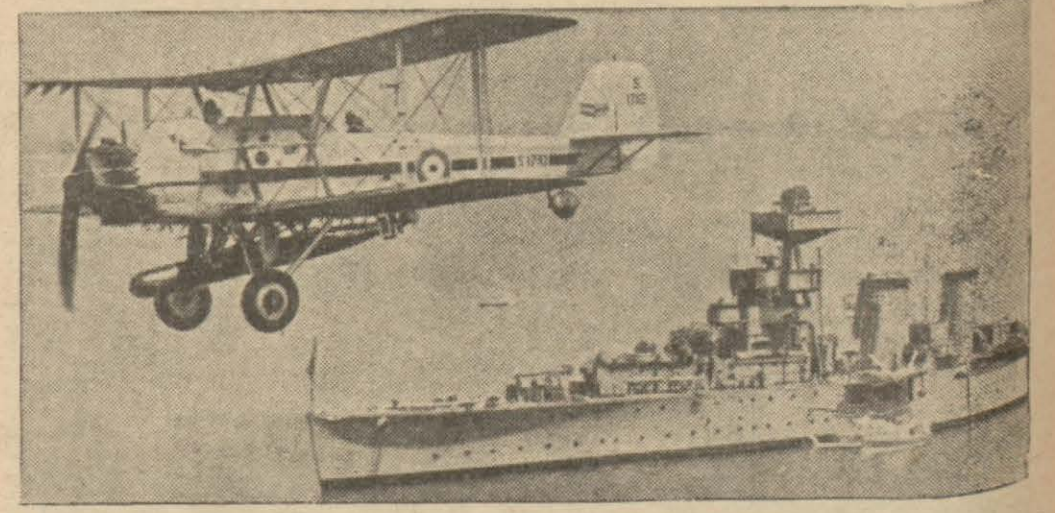

İngiliz bombardıman tayyarelerinden biri bir denizaltı üstünde

ğıtmaktır. Ateşten korunmak için dağılmak askerîk fenninin en belli ve esaslı bir kaidesidir. Fakat bu, sanayide lâzımı gibi tatbik yeri bulamamıştır. Her nedense, Avrupada bile, hâlâ devasa, gösterişli fabrikalar yapılmaktadır ve bunların her biri, şüphesiz askerî birer dâliyet eseridir.

Bununla beraber imalâtı bir tek fabrikada temerküz ettirmek, maliyeti indirmek için en çok müracaat olunan unsurlardan biridir. Fakat, bu da çok tehlike değer bir mevzudur. Maliyet meselesinde esas olan her âletin ve her bir işcinin tam iş görmesi ve boş zaman geçirmemesidir. Şüphesizdir ki, bir fabrikanın meselâ on presi için aleddevam iş olduğu takdirde, bu preslerin cümlesinin bir tek bina içinde çalışmaları ile meselâ ikişer ikişer birer binada çalıştırılmaları arasında, maliyet cihetile bir fark hâsıl olmamak ıktıza eder. Bundan başka mer-

[*] Birinci yazı Son Postanın 13 Birincikayın tarihli nüshasında çıkmıştır.

İngiliz bombardıman tayyarelerinden biri Coventry kruvazörü üstünde uçarken kezeştirmenin faydaları yerine ikame olunabilecek diğer birçok ekonomik metodlar bulunabilir. Bahusus endüstrinin emniyeti mevzuubahstir.

Ekseri fabrikalarda umumî yani müşterek servisler, etüd ve edevat servisleri vardır. Bu takdirde bu müşterek servisleri toplu tutmak ve imalât atölyelerini birçok kilometrelere dağıtmak mümkün olur. Maamafih bu dağıtmanın müessir olması için bazı kaidelere tebaiyet etmek ıktıza eder. Meselâ bir fabrikanın müteaddid kilometrelük bir sahaya dağıtılacak kısımlarının beherinde, bir neviden olan işleri toplamak hata olur. Faraza tav işini, pres işini ilh... birer grupta temerküz ettirerek bunları birbirinden kilometrelere dağıtılmayı kabul edelim; bir bombardımanda, gruplardan birisinin harab olması bütün imalâtı durdurabilir. Onun için, dağıtılacak grupların her birinde imalât, tav vesaire atölyeleri bulunmak icab eder ki her bir grup diğerinden müstakil olarak istihşalâtına devam edebilsin. Bu hususu daha iyi anlatabilmek için meselâ Fransada bizzat gördüğüm Citroen ve hakkında malûmat aldığım Amerikanın meşhur Ford otomobil fabrikalarını ele alalım: Her iki muazzam fabrika, yekdiğerinden yüzlerce Km. uzaklarda, muhtelif parçalara yani imalâthanelere ayrılmıştır. Fakat bu imalâthanelerin her biri, umumî istihşalâtın muayyen branşını, yani meselâ, bir karoseriyi, diğeri motörü, öbürü tav ve dökümü ilh... yaparken bu imalâthanelerden herhangi birisinin tahribi bütün fabrikayı muattal eder. O halde dağıtmada esas olan şey bir fabrikayı her şeyi cami gruplara ayırarak bunları kilometrelere dağıtmaktır.

Yüksek fırınlarda randıman bunların hacimleri ve az gaz sarfeden motörlerde de bunların kudretleri nisbetinde artar. Kezalik meselâ büyük, zırh hadde silindirleri bir fabrikada taaddüd ettirilemez. Fakat hiç olmazsa, yüksek fırınların, az gaz sarfeden büyük kudretli motörlerin ve büyük zırh hadde silindirlerinin hep bir arada bir binada bulunmamaları istenebilir.

Esikden vücut bulmuş fabrikalar mazur olabilirler; fakat, yeni yapılmakta olan endüstrilerde dağıtma kaidesine riayet, korunmak için bugün mühim bir şart teşkil eder. Buna rağmen ve hemen bütün memleketlerde bu şartın en ciktate şayan bir surette ihmal edildiğini görmek kabildir. Meselâ Sovyet Rusya, birkaç sene evvel, alominyom sanayinin en büyük kısmını Dnieper havzasında merkezleştirdiği gibi bu sanayii besleyen bütün elektrik kuvvetini vücade getiren şey de, selâmet ve emniyeti bir tek bombanın isabetine bağlı, bir tek bänd (barrage) den ibarettir. Kezalik, harbede (carburent) ile beslenmesi hayatî bir mesele olan Almanya, bunu terkib suretile istihşal için, az zaman evvel, milyonlarca lira sarfide, batı hududları yakınında devasa fabrika grupları inşa etmişti. Hülâsa, bu hususta anlaşılammazlık umumî gibidir.

Bir endüstri müessesesini, bir bombardıman uçağının bombalarından, doğrudan doğruya muhafaza etmek, üçüncü bir vasıtasız korunma usulüdür ki bunun

da tabiki hemen tamamen nadirdir. Zırh, taş, toprak ve demirli beton ile tahaffuz, askerî fennin daimî bir kaidesidir. Bunlar şüphesiz pahalıdır; fakat, askerî veya sınaî bir varlığı bombardıman altında korumak için müessir ve kıymetli vasıtalaradır.

Ancak mahfuz fabrikalar inşaat masraflarını çoğaltmamak ve bu sayede bu usulün taammümünü temin etmek için sanayi kurmakta takib olunan inşaat prensiplerini kökünden değiştirmek lâzımdır.

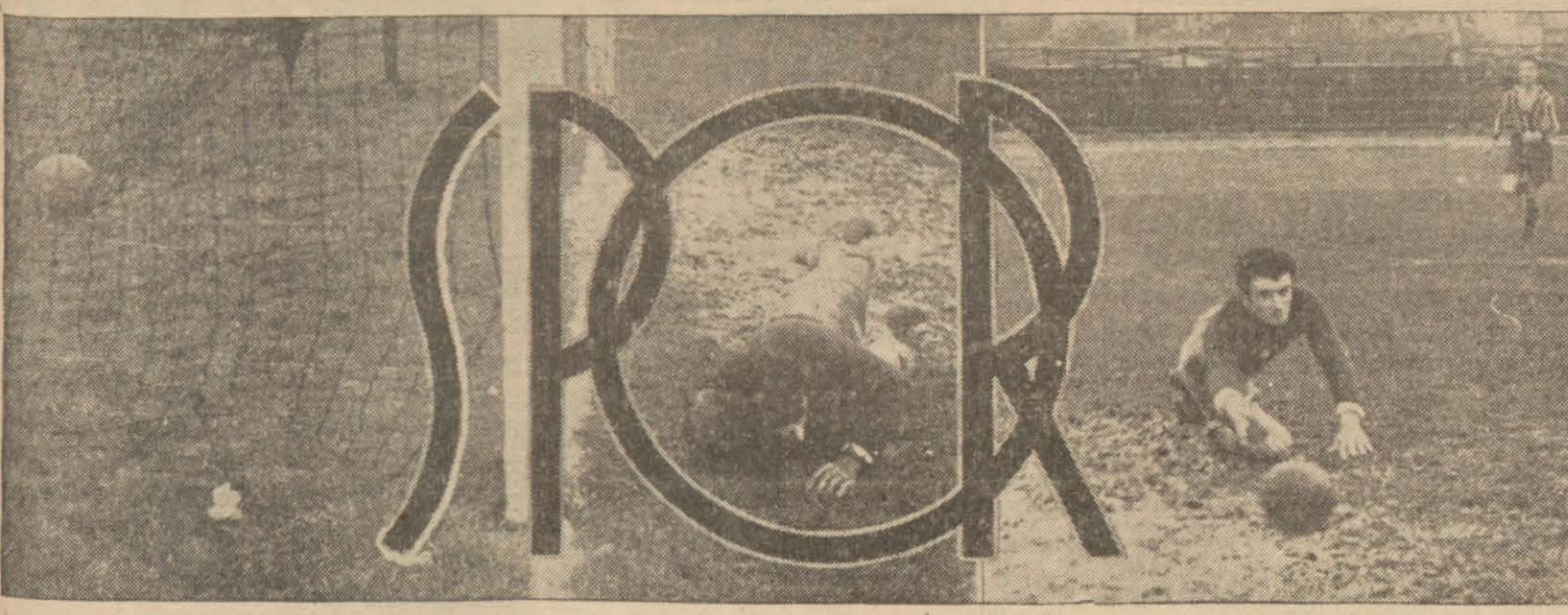
En ucuz tertibat, her türlü hava taarruzlarına mukavemet edebilecek bir toprak şahaneye malik, kâfi yükseklikte bir sağrının içine kazılacak tüneldir; ki bunun mahreçleri yanlarda, tünelin içinden çıkan moloz ile husul bulan dolmalarda üzerinde nihayetlenir. İşte bu, bazı memleketlerde, bazı askerî tesisatı, meselâ mazot parklarını ve mühimmat depolarını muhafaza için kabul ve tatbik olunan bir usuldür.

Bu hususta takib olunacak birinci kaidede, tünelin yalnız mühim tesisata hasreli diğerlerinin dolmuş arazide yer bulmalarıdır. Dolmuş yerler, bilhassa bütün nakliyat tesisatına yarar. Tünel içine alınacak atölyeler için, öyle tek ve uzun bir tünel tipi inşa etmek yerine mahreçleri doimada nihayetlenen bir takım kısa tünel serisi kabul etmek daha mürecahtır. Fabrikanın muhtaç olduğu kömür, kok, kereste ve eski malzeme hep dışarda, dolmalarda yer bulurlar ve tünellerde yalnız çok kıymetli malzeme istifzoluur. Kezalik, fabrikanın vestiyerleri, yikanma yerleri ilh... gibi muhafazaları elzem olmayan kısımları da dışarıda bırakılabilir.

İkinci bir kaide de, fabrikaların alışılan mutad eb'adını küçültmek bütün tesisatı muhafaza imkânını bulmaktır. Fabrika inşaatında kaide tek kat olmasına rağmen umumiyetle imalâthaneler lüzumundan fazla büyük, yüksek ve gösterişli olarak inşa olunurlar. Bunun için, aynı işin mutad olandan on ve hattâ yüz kere daha küçük bir yerde aynı rahatlıkla görülebileceğini hatırlamak icab eder.

Filhakika öyle yapılar vardır ki onlarda kesafet şartı en önde gelir. Gemilerde ve bilhassa harb gemilerinde, lokomotiflerde ve otomobillerde hal böyledir. Filhakika buhar makineleri, infilâkî motörlere nazaran daha kalabalıklı görünürler. Çünkü, onların eb'adını azaltmak hususuna motörlerde olduğu kadar çalışılmamıştır ve berhalde bir buhar makinesinin, motöre nazaran, daha geniş buudlarında olması icab ettirecek bir sebeb olmamalıdır. Bugün bir harb gemisinde, modern makine tesisatının, yani kazan, türbin, V. S. nin, her 25 beygir kuvvet için yalnız bir metre mikâbî yer tahsis olduğuna göre, 5000 beygir kuvvet için, bir tahtelâz ihtiyat santrali için, arde bir metre mikâbîlik değil, sadece, 200 16.000 metre mikâbîlik değil, sadece, 200 yüz defa daha küçük bir yer tahsis olunmak ıktıza eder.

Hülâsa, işgal olunacak her yerin asgârî bir hadde indirilmesi prensipi bir defa kabul olunursa görülür ki, bu taksif usulü, randıman üzerinde hiçbir fena tesir (Devami 10 uncu sayfada)

Vefa kalecisi topu önlemeğe çalışırken: Gol...

DÜNKÜ LİG MAÇLARI

Üç muhtelif sahada takımlar topla değil, çamurla oynadılar

Dün yağmura ve soğuğa rağmen bütün oyunlarda tam 22 gol atıldı. Beşiktaş - Topkapı, Fenerbahçe - Vefa takımları arasındaki maçlar çok sert cereyan etti

Beşiktaş lig liderliğini muhafaza ediyor

Dün havanın çok berbad, yağmurlu ve çamurlu olmasına rağmen lig maçlarına üç muhtelif sahada devam edildi. İstanbul sporcuları senelerdenberi alıştıkları çamur deryaları içinde mütevekkilâne top peşinde koşup durdular. Maça başladıktan on dakika sonra sporcu kıyafetlerini kaybedip berbad bir hale girdiler.

Dün üç muhtelif sahadaki bu hali gören spor meraklılarının bütün ümidleri yeni Valimiz Lütfi Kırdardadır. İstanbul yola, temizliğe, tiyatro binasına, temiz su ve süte kavuşturacağını vadeden Valimiz bir şehir stadının lüzumunu da elbet te düşünecektir.

Fener stadında:

FENERBAHÇE 4 - VEFA 1

Dünkü maçların en mühimmi Fenerli Vefa arasındaki maçı. Oyun başlar başlamaz, rüzgâr altına düşen Fenerliler ilk akını yaptılar. Vefalılar bu akını haf hatlarında kestiler, mukabil akına geçtiler. Top ortalarda dolaştıktan sonra Fenerliler soldan Şaban vasıtasile akınlarına başladılar.

İyi bir gününde olan Şaban Vefa kalesi için tehlikeli oluyor. Bunu gören Vefalılar Şabana sert çıkışlar yapıyorlar.

Hakem Vefa aleyhine favül verdi. Şaban çekti. Fakat Fenerliler ofsayde düşüklerinden bu fırsatı kaçırdılar. Vefalılar vaziyetin ciddiyetini anladıklarından mukabil bir hücumla geçtiler. Bunu da Fenerliler kestiler.

Vefa yavaş yavaş açılıyor. Fener kalesi sıkışıyor. Nitekim bu akınlardan birisinde Fenerbahçe kalecisi Hüsameddin iyi bir müdahale ile kalesini tehlikeden kurtardı. Oyun bir müddet ortalarda devam ettikten sonra Fenerliler yavaş yavaş oyuna hâkim olmağa başladılar. Bu arada Fikret, önu boş olduğu halde topu iyi kullanamadı. avuta gitti.

Bu tehlikeyi savuşturan Vefalılar akına geçtilerse de Fener haf hattından geri döndürüldüler. Fenerliler artık hâkim vaziyetlere. Vefalılar pek seyrek akınlar yapıyorlar. Fenerlilerin birkaç hücumu ofsayde durduruldu. Bu arada lüzumsuz ofsayde de veriliyordu. Vefalılar Fenerin tazyikinden kurtulur kurtulmaz soldan bir akın yaptılar. Top Fener kalesi önlerinde müsaid vaziyette duran Vefalı Abdüğe geldi. Fakat çektiği şüt avuta gitti. Artık Fenerliler vaziyete seyrirci oldular. Vefalılar sık sık akınlar yapıyorlar.

Fener sık sık kornere oluyor, fakat istifade edilmediğinden bir netice almamıyor. Oyun gene ortalarda. Akınlar karşılıklı devam ediyor.

Her iki takım bir çok fırsatlar kaçı-

Vefa - Fenerbahçe mühacimlerinin saha ortalarında sert çarışmalarından heyecanlı bir sahfa: Sarı - Lâciverdü Ali Rıza topu Vefalılardan sökmeye çalışıyor.

yorlar. Oyun yavaş yavaş sertleşiyor, bazı oyuncular noksanlarını sertlikleriyle telâfiye çalışıyorlar. Bu karışık vaziyet neticesini vermekte gecikmedi. Fenerli Esad bir tekme yiyerek oyundan çıkmak mecburiyetinde kaldı. Hakem Vefaya favül verdi. Müteakiben Fenerliler Vefa kalesine indiler. Kale önlerinde gayet müsaid bir vaziyette olmasına rağmen Ali Rıza topu dışarı atarak fırsatın kaçırılmasına sebep oldu. Esad oyuna girerken Vefalılar yeniden sıkı akınlarına başladılar. Fener kalesi sıkışıyor. Vefalılar isabetsiz hareketlerle ellerine geçen fırsatları kaçırıyorlar. Fenerliler Vefa tazyikinden kurtulduktan sonra sağdan akına geçtiler. 31 inci dakikada top Vefa kalesi yakınlarında Ali Rızaya geçti. O da küçük Fikrete gönderdi, küçük Fikret topu sürerek Vefa kalesine sokuldu. Vefa kalecinin ve beklerin müdahalesine rağmen sıkı bir şütle sağ köşeden Fenerin ilk golünü attı.

Yeniden skına geçen Vefalılar Fener haf hattından geri çevrildiler. Top gene K. Fikrete. Gene Vefa kalesine sokuldu, fakat topu kalecinin eline attı.

Vefalılar bu akına soldan bir akınla mukabele ettiler. Fener kalesinin önü karıştı. Korner, Vefalılar bundan istifade edemediler. Fenerliler yeniden sıkı akınlarla Vefa kalesini tazyik ediyorlar. Fikret, Esad, birer fırsat kaçırdılar. Oyun mütevazın cereyan ediyor.

37 inci dakikada Fenerliler sağdan bir akın yaptılar.

K. Fikret ayağına geçirdiği topu Vefa kalesi önüne kadar sürdü, beklerin, kalecinin müdahalesine rağmen ikinci defa sağ köşeden Vefa ağlarına taktı. Oyun yeniden sertleşti. 40 ncı dakikada Vefalılar M. Reşada favül yaptılar. Reşad çekti. Top Naciye geldi, o da Fikrete gönderdi, Fikret te durdurmadan sıkı

bir şütle sağ köşeden üçüncü golü attı. Artık Fenerbahçe vaziyete hâkim.

Top ortada dolaşırken birinci devre 3-0 Fenerin lehine bitti.

İkinci devre

İkinci devreye Vefalılar sağdan akınla başladı. Fenerliler de bu akını favülle durdurdular. Lütfi favülü çekti. Fener kalecisi Hüsameddin topun dışarı gideceğini sanarak müdahale etmedi, halbuki top kalenin sağ üst köşesinden Fener ağlarına takıldı. Vaziyet 3 - 1 Fener lehinde. Bu gol Fenerlileri harekete getirdi, sıkı akınlarla Vefa kalesini tazyike başladılar. Vefalılar da fırsat buldukça Fener kalesine iniyorlar, fakat her iki taraf ta ellerine geçen fırsatlardan istifade edemiyorlar.

Bir Fener akınında Naci ile Sulhi karşılaştılar. Naci yere düştü. Topu bacakları arasında aldı. Sulhi Naciye tekme attı. Naci mukabele etmek istedi. Hakem her ikisini de dışarı çıkardı. Her iki taraf ta on kişi.

Oyun yeniden Fenerin hâkimiyetine geçti. Fenerliler fırsat kaçırmakta birbirleriyle yarış ediyorlar...

Vefalılar artık pek seyrek akınlar yapıyorlar. 25 inci dakikada Sarı - Lâciverdiler soldan Vefa kalesine indiler. Top Fikrete geldi, Fikret topu biraz sürdü, sıkı bir şütle Fenerin dördüncü golünü attı. Fenerliler gol sayısını çoğaltmak için çalışıyorlar... For hattının kale önünde topu ayaklarında ezmeleri netice almalarına mani oluyor. Fenerin bu tazyiki yavaş yavaş gevşedi. Vefalılar akınlarına başladılar. Fenerlilerin gevşemesi Vefalıların oyuna hâkim olmalarını temin ediyor. Fakat netice yok. Oyun bundan sonraki kısmı karşılıklı ve neticesiz hücumlarla geçti. Bu arada gerek Fener kalesi ve gerek Vefa kalesi bir kaç tehlike atlattı.

Oyun son yapılan Fener akınında Sa-

Ligde klüplerin puan vaziyeti:

Oyun	Galibiyet	Berabere	Mağlûbiyet	Attığı	Yediği	Puan
Beşiktaş	9	7	2	—	37	11
Galatasaray	9	7	1	1	29	10
Fenerbahçe	9	6	2	1	25	6
Vefa	9	5	2	2	18	16
Beykoz	9	3	3	3	24	15
İstanbulspor	9	2	1	6	13	22
Süleymaniye	9	1	3	5	7	18
Topkapı	9	2	—	7	7	13
Hilâl	9	1	1	7	12	12

rı - Lâciverdilerin çektikleri bir favül - den sonra 4 - 1 Fenerin galibiyetle bitti. Takımlar şu şekilde sahaya çıkmış - lardı:

Fener: Hüsameddin - Yaşar, Lebib - Naci, Aytan, Reşad - Fikret, Ali Rıza, Fikret, Esad, Şaban.

Vefa: Ahmed - Orhan, Süleyman - Kanan, Lütfi, Şükrü - Adnan, Abdüğ, Hilmi, Zühtü, Hüseyin.

Hakem: Ahmed Âdem

Niyazi Aydın

Taksim stadında:

GALATASARAY 4 - SÜLEYMANİYE 0

Yirmi dört saat devam eden bir yağ - murun Taksim stadını ne hale sokacağı - nı tahmin etmek sahayı bilenler için kolay, bilmeyenler için de pek güç değil - dir.

Doksan dakika fasılasız yağan yağmur altında klüplerinin renkleri için her şeye katlanan iki taraf oyuncuları, gık demeden tertemiz girdikleri sahadan mümkün olduğu kadar ıslanmış ve çamura bulanmış bir halde ayrıldılar.

Oyuna âdetleri olduğu vechile müdafa - faa halinde başlanıyan Süleymaniye, ilk dakikalarda Galatasaray hücum hattını karşılarında gördükleri zaman için ehemmiyetini anlamış oldular.

Merkez muavinde oynıyan Musanın her fırsatta kâh sağa, kâh sola isabetli yardımları Süleymaniye kalesi için üst - üste tehlike olmağa başladı.

Süleymaniyenin zaman zaman yaptığı ferdi akınlar bertaraf edilirse o - yunu tamamile Galatasaray oynadı di - yebiliriz.

Çamurdan topu sökü� çıkarmak mümkün olmadığı için kale yakını - rında kaçan fırsatlar birbirini takip et - ti, durdu. Musanın ortalağığı topu elile kesen Süleymaniye müdafiî yüzünden Salim penaltıdan 33 üncü dakikada birinci golü yaptı.

Oyunun başlamasile Necdetten pas alan Bülend'in ikinci sayısı arasında 1 dakikadan fazla zaman geçmedi.

Bata, çıka oynanan ilk devre 2 - 0 Galatasarayın lehine bitti.

İkinci devrede Süleymaniye belki de daha fazla müdafa kasdile sert oynamağa başladı.

Eşfakla, Salime sallanan tekmeler çok şükür ki isabet etmedi.

Bir aralık topu değil, mütemadiyen Selimi kovalıyan Danişin çok ileri git - tiğini gören hakem Adnan Akın bu o - yuncuyu sahadan çıkarmakla ciddi sakatlıkların önüne geçti.

Keklik gibi sıçrıya sıçrıya oynama - ğa mecbur kalan Galatasaray hücum hattı, 53 üncü dakikada Eşfağın güzel bir şütle üçüncü sayıyı kazandı.

Her sayıyı biraz daha genişliyen sert - lik takip ediyor, hakem de haklı mü - dahalelerle için önüne geçiyordu.

Büyük çamura rağmen sahadada cıva gibi yer değiştiren Salim, 73 üncü da -

Dünkü iki maçın üçü mühim oyuncusu Hakkı ve Fikret

Dünkü maçlardan iki enstantane

kikada sol açık yerinden dördüncü go - lü yaptı.

Son on beş dakikaya futbol demek güçtür.

Yağmur bir yandan, çamur bir yan - dan kimsenin bacağına derman bırak - mamış, tabii bu hay huy içinde netice de değişmeden 4 - 0 gibi bir vaziyette Galatasaray sahadan galib olarak çı - kmıştır.

Galatasaray: Fazıl - Lütfi, Adnan - Ekrem, Süha, Celâl - Necdet, Salim, Mehmed Yılmaz, Eşfak, Bülend.

Süleymaniye: Muvaffak - Ruhi, Bürhan - İbrahim, Martayan, Etem - Daniş, Nizameddin, Nedret, Vedad, Diran.

Hakem: Adnan Akın (İstanbulspor).

Şeref stadında:

BEŞİKTAŞ 5 - TOPKAPI 0

Yağmur ve çamur Şeref stadını da bir hayli karıştırdı. İlk fırsatta galibi - yeti temin etmek maksadile sıkı hücu - ma başıyan Beşiktaş hemen Topkapı kalesine inmekte müşkülât çekmedi.

Topkapı müdafaasına nefes aldırma - yan Beşiktaş 16 ncı dakikada uğursuz - luğu çözmüş oldu.

Bu sayıyı 32 ncı dakikada Sabrinin ikinci golü takip etti. Beşiktaş lehine verilen penaltıyı Hakkı fena bir vu - ruş yüzünden kaçırdı. Devre 2 - 0 Beşiktaşın lehine bitti.

Beşiktaş ikinci devreye aynı sıkı hü - cumlarla başladı. Birbiri üzerine ya - pılan bu hücumların 6 ncı dakikasında Sabri 3 üncü sayıyı yaptı. Oyun göze görünür bir sertlik aldığı bir sırada Topkapılılara ikinci bir penaltı verildi. Hakkı gerile gerile şüt çektiği hal - de bunu da kaçırdı.

Buna rağmen Beşiktaş tamamile o - yuna hâkim olmuştur.

Devrenin sonlarına doğru Şeref dör - düncü, 40 ncı dakikada Hakkı beşinci sayıyı yaptı.

Beşiktaş: Mehmed Ali - Tacı, Hiris - to - Fezyi, Osman, Rifat - Fuad, Se - ref, Sabri, Hakkı, Hayati.

Topkapı: Abdülkadir - Semih, Hiris - to - Besim, Sabahaddin, Yunus - Tah - sin, Hâmid, Tahsin, Kâmil, Yunus.

Hakem: Halid Galib (Hilâl)

BEYKOZ 7 - HİLÂL 1

Beykoz takımının hâkimiyetile baş - lıyan oyun daha ilk dakikada Hilâl'in bir gol yemesine mal oldu.

Bu sayıdan bir hayli sarsılan Hilâl, kendini toplıyacağı yerde işi hemen gevşetmiş, Beykoz da bu vaziyetten mümkün olduğu kadar istifadeye kalk - mıştır.

Hilâl müdafaasında cereyan eden o - yun, uzun müddet tehlikeli olmaktan kurtulamadığı için Hilâl üstüste iki gol daha yedi.

(Devamı 10 uncu sayfada)

Hergün: Millî Müdafaanın içtimaî tarafı

(Baş tarafı 12 inci sayfada)

1 — Cemiyetin içinde fazilet hâkim olmak lâzımdır. Hangi sahada olursa olsun, riyakârlığın, yalancılığın, hilenin para ettiği bir cemiyette payidarlık olmaz.

2 — Bir cemiyet, kendi içinde cereyan eden her hâdisenin herkes için müsavi bir adalet ölçüsü ölçüldüğünü görmeli ve buna kani olmalı.

3 — Bir millet, kendi işlerine ferdele ve ferdi ihtirasların değil, yalnız millî bir menfaat duygusunun hâkim olduğuna emin olmalı.

4 — Büyük zenginliklerle ihtiyaç içindeki zaruretler arasında büyük mesafe ayrılıkları ve uçurumlar teşekkül etmemelidir.

5 — Ferdlerin, kendilerini cemiyetin emniyet ölçülerinde evvelâ hür ve sâniyen müreffeh hissetmeleri lâzımdır.

6 — Bir milletin bütün içtimaî kuvvetlerinin ve hayat nizamının idaresini e - linde tutan devlet de mütemadiyen bu

prensiplerin temini ile meşgul olmalı ve bunu yaparken milletin kütlesile birlikte, onunla anlaşarak çalışmalıdır.

Bu şartları dolduran milletler kuvvetli ve doldurmayanlar da zayıf olurlar.

Bugünkü Türkiye silâhlanma yarışına elindeki bütün imkânlarla iştirak ediyor. İktisadî cihazını mükemmel bir hale getirmek için sarfedilen emekler de az değildir. Fakat, unutmuyalım: Bugünkü Türkiye, dünkü çürük Osmanlı cemiyetinin bir takım fenâklarının içinden çıkmış bir memleket. Onu, bu içtimaî prensipler içinde sağlam temelli bir cemiyet haline getirmek için pek büyük gayretler sarfetmeğe mecburuz.

Günden güne karışan dünya şartları: içinde bu istikamete doğru ne kadar çok çalışırsak millî müdafaamızda o kadar kuvvetlenmiş olacağız. Göstereceğimiz inimalin de o nisbette feci neticeler vermekte bir âmil teşkil edebileceğini unutmuyalım!

Muhittin Birgen

Endüstrileri tayyarelere karşı nasıl korumalı?

(Baş tarafı 8 inci sayfada)

yapmadıktan başka, bir harbe mütemadi silâhbaşlılar yüzünden iş inktalarına mâni olacak yer altında muhafaza usulünün tamimini kolaylaştıracağı cihetle bir memleket endüstrisinin harbe dahi en büyük randımanlarla işlemini temin eden bir âmil olur.

Bundan başka azamî bir teksif sayesinde inşaat ve tesisat masarifi, tün-1 usulünde, açık usule nazaran, fazla olmak şöyle olsun. belki de aşağı düşecektir. Bahusus dağlık olan memleketlerde sarayı henüz yeni inkişafa başladığı takdirde bilhassa harp endüstrisinin tünellerde tesisi, daha çok kolaylık arzeder. Bununla beraber her üç vasıtasız koruma usulünün, uzaklaştırma, dağıtma ve muhafazanın, sırasına göre tatbiki faydalı ve lâzım olur.

Biz bu yazılarla ortaya ancak bir fikir atmış oluyoruz. Bunun üzerinde en son teferrüata kadar etüdler yaparak kat'i neticeler elde etmek âlâkadar makamlarla âlâkadar endüstri mühendislerinin, pek mühim vazifeleridir.

H. E. Erkilet

İneboludan çira ihracatı

İnebolu (Husufi) — Orman koruma kanunu mucibince orman mahsulleri âzerinden zınnan rüsum pek cüz'î olduğu halde evvelce üç liraya temin edilen odun, bugün dokuz, on liraya temin edilebilir.

Bu vaziyet karşısında bilhassa fakir halk yakacak tedarikinde çok müşkülât çekiyor.

Etibank kömür işleri servisinden sâlâhiyetler bir zat şehrimizde resmî ve husufi daire ve teşekküllerin senelik odun sarfiyatını ve kok kömürü temin edilirse ne miktar sarfiyatları olacağını tesbit etmektedir.

Bu zat, aynı zamanda muntakamızdan çira ihracatı mümkün olup olmadığını da tahkik etmektedir.

Çira, muntakamız ormanlarında mebzuldür ve ihracı her mevsimde mümkündür.

Önümüzdeki senelerde yakacak hususunda bir kolaylık ve ucuzluk olacağı tahmin olunuyor.

Nevşehirde bu yıl kuru üzüm çok bereketli

Nevşehir (Husufi) — Bu yıl kazamızda ümidin fevkinde fazla üzüm ve zerdali yetişmiştir. Üzümün kilosu 10-11, çekirdekli zerdalinin kilosu 9 - 10, çekirdeksiz zerdali ise 17-18 kuruşu kadar satılmaktadır. Dış piyasalara zerdali ve üzüm sevkiyatı Mersin tarafına yapılmaktadır. Sevkiyat elyevm devam ettiği için miktarı henüz tesbit edilememiştir. Bu yıl inhisar idaresi de şehrimizden üzüm almaya başlamıştır.

RADYO

Türkiye radyo difüzyon postaları
Ankara radyosu

DALGA UZUNLUĞU
1639 m. 183 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 in. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

PAZARTESİ 19-12-938
12,30 Müzik (kuartet - pl), 13,00 Saat ayarı ve haberler, 13,10 - 14 Türk müziği (halk türküleri - pl).

18,00 Müzik (eğlence plâklar), 18,30 Türk müziği (incesaz faslı), 19,15 Saat ayarı ve haberler, 19,25 Müzik (bir solist - Cumh. Bask. Flarm. orkestrasından), 19,45 Konuşma (doktorun saati), 20,00 Türk müziği (Münir Nureddin konseri).

21,00 Saat ayarı ve para, kambiyo ve top rak mahsulleri borsası, 21,15 Müzik (küçük orkestra), 22,15 Konuşma, 22,30 Sinema sesi, 23,30 - 23,45 Son haberler ve yarınki program.

Yeni neşriyat

Başlar ve Anket — Zahir Sıtkı Güvemli, tanınmış kimselerin ve edebî hâdiselerin karikatürlerini bu isimle neşretmiştir. Kuvvetli bir eserdir.

Halk türküleri — Konservatuar Halk türküleri kitabının on beşinci çıktı.

Çaz — Fransız muharrirlerinden «Marcel Pagnol» ün «Çaz» isimli eseri çok nefis bir şekilde neşredilmiştir.

Akba kitab evi

Her dilden kitap, gazete, mecmua, mektep kitaplarının ve kırtasiyenin Ankara satış yeridir. Undervud makinesinin acentasıdır.

Dünkü Lig maçları

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

Bu vaziyete bir golle mukabele eden Hilâl, akabında bir gol daha yediği için devreyi 4 - 1 mağlûb bitirmiştir. İkinci devreye Beykoz hücumla, Hilâl de müdafaâ ile başladı.

İlk dakikalarda birkaç sayı kaçırarak Beykoz, üç gol daha yaparak neticede 7 - 1 gibi bir sayı ile sahadan galib çıktı.

Beykoz: Kandilli - Bahadır, Halid - Saadeddin, Mustafa, Cahid - Kâzım, Cahid, Şahab, Muzaffer, Ali.

Hilâl: Suad - Akif, Selçuk - Mustafa, Zeynel, Muhsin - İlhan, Rauf, Naim, Fahir, İnanet.

Hakem: İzzet Muhiddin (Galatasaray).

İzmitte grup birincilik maçları

İzmit, (Husufi) — Grup birincilik maçlarına bugün de devam edilmiştir. Bursa, Uşağı 7 - 4, Eskişehir, İzmiti 2 - 0 yendiler. Eskişehirle Bursa finale kaldılar.

Ankara lig maçları

Ankara 18 (Telefonla) — İlk karşılaşmayı Ankaragücü ile Harbiye takımları yaptılar. Oyun 3 - 2 Ankara - gücünün galebesile neticelendi. İkinci karşılaşma Demirsport - Gençlerbirliği maçı idi. Oyunu 3 - 2 Demirsport kazandı.

Ankara borsası

Açılış - kapanış fiyatları 17 - 12 - 938

ÇEKLER		
	Açılış	Kapanış
Londra	5,88	5,88
Nev-York	25,8175	25,8175
Paris	5,31	5,31
Milano	6,625	6,625
Cenevre	28,45	28,45
Amsterdam	68,3-25	68,325
Berlin	50,45	50,45
Brüksel	21,1925	21,1925
Atina	1,0725	1,0725
Sofya	1,5475	1,5475
Prag	4,-125	4,3125
Madrid	5,88	5,88
Varşova	23,7950	23,7950
Budapeşte	24,7575	24,7575
Bükreş	0,90	0,90
Belgrad	2,8125	2,8125
Yokohama	34,3275	34,3275
Stokholm	30,2750	30,2750
Moskova	23,7475	23,7475

ESHAM		
	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	24 60	24 60
A. şm. % 60 vadeli	25 50	25 50
Aslan çimento	8 85	8 85
Merkez Bankası	112	112
Bankası	9 90	9 90
Telefon	8 25	—
İttihat ve Değir.	11 50	11 50
Şark Değirmanı	0 85	—
Terkos	6 10	6 10

İSTİKRAZLAR		
	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
II	—	—
I vadeli	—	—

Yurtdışı!
Doğan çocuğuna nüfus tezkeresi çıkartır gibi, bankada bir tasarruf hesabı açtır. Çocuğuna büyük iyilik etmiş olursun.

Nasıl ve niçin şişmanlamalı?

(Baş tarafı 6 ncı sayfada)

yıllamamak için (bu jimnastiği yaparken) pek az şey giyilmiş olacaktır.

f. Sıra şimdi de yiyecekte:

Sabah kahvaltısı: Bol şekerli süt, bir rafadan yumurta, üstüne bol tereyağı ile regel veya bal sürülmüş iki dilim ekmek. Bir de yemiş.

Öğle yemeği: Çorba, et, hamur işi, sebze, meyva. (Elma veya portakal). İstenildiği kadar da ekme.

Öğle yemeği ile sabah kahvaltısı arasında bir bardak süt te içilirse daha iyi olur. (Saat onda).

Akşam yemeği: Çorba, et (bu seferki ızkara et) ve meyva.

g. Mümkün olduğu kadar açık havada bulunmak.

h. Her şeyi hoş görmeye, sınırlanmaya çalışmak.

i. Hızlı yürümek.

j. Öğle yemeğinden sonra hiç değilse bir saat sırtüstü yatıp dinlenmek.

k. Fazla konuşmamak. Çünkü çok konuşmak enerji sarfını icab ettirir.

Bu rejimle ilk ay bir kilo, ikinci ay iki kilo kazanılır. Boyunuza uygun kiloya geldiniz mi hamur işlerini, ekmeği biraz eksiltirsiniz, fakat birdenbire bütün rejimi bırakmaya kalkışmazsınız. Böyle bir sene kendinize itina edersiniz, yalnız normal kilonuzu almakla kalmaz, mükemmel bir sağlık ta kazanmış olursunuz.

Askerlik işleri:

Tütün bey'ye ikramiyesi yoklamaları

Kadıköy Askerlik Şubesinde: Tütün bey'ye ikramiyesi almakta olan ve kayıtlı bulunan malûl sübay ve eratın yoklamaları yapılacağından maaş senedi resmî nüfus cüzdanlarıyla ilgili aded vesika fotoğrafları ile birlikte şubeye müracaat etmelerinin lâzım geldiği âlâkadarlara ilân olunur.

Üsküdar Askerlik Şubesinde: Şubemizde kayıtlı yedek sübaylardan 940 senesinde Avrupa'da mühendislik tahsilne gitmek üzere talib olanların 10-12-938 akşamına kadar şubemize müracaat ederek isimlerini kaydedtirmeleri ilân olunur.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimil

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında facla mikdarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilât tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Fotoğraf tahlilleri

İşe yarar duygusunu veren bir tip

Kayseriden Şaban fotoğrafını tahlilini istiyor:

Kendisine verilen işi başarmak için teşebbüslerde bulunur. Zorluklar karşısında âciz kalmaz ve işe yarar duygusunu telkin eder.

Muvaffakiyeti, becerikli olmasına bağlı bir tip?

Antalyadan Selim, muvaffak olup olmayacağını soruyor:

Muvaffakiyeti, kendi kendine olur, kabul etmez beyhude bir bekleyiş olur. Becerikli ve gırgın olması lâzımdır.

Olduğu gibi görünen bir tip

Havzadan Mustafa karakterini soruyor:

İşlerine hile ve riya karıştırmaz, olduğu gibi görünür. Kendisine mahsus sakın ve yumuşak bir halli vardır.

Daha uysal olması beklenen bir tip

Yalovadan Süleyman Ramazan karakterini soruyor:

Karşılaştığı hâdiselere idareci mukabelelerden ziyade içinden geldiği gibi hareket eder. Daha uysal olması lâzımdır.

Bedenî zorluklara mukavemet etmesini bilen bir tip

Feriköyden Hüseyin karakterini soruyor:

Seri ve bazan da acul hareketleri vardır. Rahatına pek düşkünlük göstermez, bedensel zorluklara tahammül göstermesini bilir, tuhafıkları âlâkadar olur.

Son Posta
Fotoğraf tahlili kuponu

İsim
Adres

DİKKAT
Fotoğraf tahlili için bu kuponlardan 5 adedinin gönderilmesi şarttır.

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umumi idaresi ilânları

Muhammen bedeli 80400 lira olan 1 aded tarak dubası ve şalanları 13/2/1939 Pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 5270 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameleer 402 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (8998)

Muhammen bedeli 60.000 lira olan Avrupa hattı lokomotiflerine aid yedek ek-sam 6/Şubat/1939 Pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankara'da İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 4250 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameleer 300 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (9164)

Halk Maskeleri Satışı Türkiye Kızılay Cemiyeti Umumi Merkezinden:

Cemiyetimiz tarafından sayın halkımızı zehirli gazlerden korumak için yaptırılan halk maskeleri 1/12/938 tarihinden itibaren satışa arz edilmiştir.

Kâfi malûmatı havi prospektüslerle birlikte ayrı ayrı kutular içinde bulunan bu maskelerden edinmek isteyenlerin Ankara'da Umumi Merkezimize, İstanbul'da Yenipostane civarında Kızılay hanında depomuz direktörliğüne müracaatları rica olunur.

Yukarıda yazılı satış yerlerinden perakende veya toptan ya bizzat müracaat ederek satın almak isteyenlere veya memleketimizin herhangi bir yerinden parasını göndermek suretille sipariş yapacaklara ambalaj ve posta masarifi Cemiyetimize aid olmak üzere beher maske altı liraya verilir.

SÜMER BANK

Karabük Demir ve Çelik fabrikalarından:

Fabrikamız için lâzım olan 40.000 ton kireç taşının İrmak - Filyos hattı üzerinde Bahkısık istasyonu yakınından ihracı ve Bahkısıkta vagona tahmili bir müteahhide ihale edilecektir. İşteklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak üzere 20.12.938 tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

Sanayi istihsalatımızın kıymeti 300 milyon lirayı tecavüz edecek

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Geçirdiğimiz sene

Muhterem dinleyicilerim: Bugün dokuzuncu arttırma ve yerli malı haftası nihayet buluyor. Sayın Baş vekilim, memleketimizin ekonomi durumu ve buna göre hükümetin görüş ve politikasını, millî ekonomiyi ve finansı alâkadar eden ehemmiyetli mevzuları açılış nutuklarıyla belâğ bir surette izah buyurmuşlardı. Sırasile Ankara radyosunda verilen konferanslarda ve hafta zarfında intişar eden yazılarda ise tasarruf hareketinin ehemmiyeti, tarihi, bugünkü vaziyeti, istikbali ve millî endüstrisi inkişafı gibi, esaslı fikirler büyük salâhiyetlerle tetkik ve tahlil edilmiş bulunuyor.

Ben İktisad Vekili sıfatıyla, geçirdiğimiz senenin millî iktisad bakımından mühim gördüğüm birkaç noktasına temas ile iktifa edeceğim.

Bu sene umumiyetle istihsalımız normal ve geçen seneden daha iyi savılabilir. Bazı ziraî mahsullerimiz geçen seneyle nispetle 1938 yılında bir miktar fazlalık, bazıları da noksanlık göstermişlerdir.

Maden istihsalinde cüz'î bir artış görüyoruz. Henüz 938 senesinin tam rakamları elimizde olmamakla beraber 37 ve 38 senelerine aid aynı devrelerin mukayesesi, tahminimizi teyid etmektedir. Ayrıca bu sene zarfında demir cevheri istihsalatına da başlanmıştır.

Endüstriyel mamulâtı

Endüstriyel mamulâtında artış vardır. Tahmini hesaplarımıza göre, 37 senesle 38 arasında artış miktarı 7-8 milyon lirayı bulmuştur.

Bu malûmat geçirdiğimiz senenin istihsal vaziyetinden memnun olmaktaki hakkı gösterebilir. Ancak unutmamalıyız ki, umumiyetle istihsalimizi daha pek çok arttırmaya mecburuz. Dün ya müvazenesinde her milletten hakiki yerini ancak kuvveti ve istihsal kudretini tayin ve muhafaza eder. İstihsalini en kısa zamanda en yüksek haddine kadar arttırmaya çalışmak her vatandaşın şahsî menfaatine uygun millî bir vazifedir.

İstihsalı arttırmak için

Devletce mütemadiyen istihsalı arttırmak ve kıymetlendirmek için yeni imkânlar ve kolaylıklar hazırlamaya hâdim tedbirler alınıyor, tasarrufu korumak, krediyi genişletmek, faizi ucuzlatmak, görgü ve bilgiyi arttırmak, mali fedakârlıklar pahasına teşvik ve himaye yerde bulunmak, yol, liman ve su işleri yapmak, teşkilatlanma, iyi fiatlarla satışın temin etmek yolundaki faaliyetler meydanadadır.

Çiftçi, madenci, sanayici, iş sahibi veya işçi gibi her mesleğe ve istihsal şubesine mensup vatandaşlarımızdan tam bir emniyetle ve millî menfaate de hizmet ettiklerini düşünmenin vereceği hususi bir sevk ve gayretle daima daha iyi, daha ucuz ve daha fazla istihsale çalışmalarını rica ederim.

Hedefe süratle varabilmek için

En ileri ve en refahlı millet olmak hedefine süratle varabilmek için devletce teşvik edilen faaliyetler her fırsatta izah edilmiştir. Tamamlanması çok yaklaşmış olan birinci beş senelik sanayi programımız malûmdur. Bu programı bitirmeden geçen sene üç senelik ikinci bir maden programı ve müteakiben bu ikinci maden programını da ihata etmek üzere bu sene dört yıllık üçüncü bir plân kabul ve ilân edildi.

Şimdi bir taraftan birinci beş senelik programın ikmaline çalışılmakta, diğer taraftan yeni 4 senelik plânın tatbikine başlanmış bulunmaktadır.

Dört senelik plân

Birinci beş senelik programın tam tahakkuku 107 milyon liraya mal olabilecektir. Yeni dört senelik plân başlıca modern ve lüzumlu bazı sanayi istihsalatının artırılmasını, iktisadî istiklalimizi ve millî müdafaaımızı koruyacak yeni sanayi müesseseleri tesisini, limanlar ve büyük elektrik santrallerinin inşasını, demir ticaret filolarının ve tersanemizin inşasını, bunlarla irtibatlı olan birçok küçük büyük işlerin yapılmasını istihdaf etmektedir.

dir. Yeni plânın tatbikile bugünkü maden istihsalatımızın kıymeti iki misline çıkacak ve sanayi istihsalatının kıymeti de 300 milyon lirayı geçecektir.

İki misli istihsal

Bu rakamları arz ederken, son on sene içinde maden ve sanayi sahasında umumiyetle iki misli istihsalât yapılmakta olduğunu, Cümhuriyetin büyük bir feyiz ve muvaffakiyeti olarak memnuniyetle ve iftiharla işaret etmek isterim.

Aziz dinleyiciler, Tasarruf hareketlerine atfettiğimiz büyük dikkat millî istihsalatın artırılması davamızla çok sıkı alâkaldır. Çünkü, medenî mânasındaki, tasarruf yalnız sahibinin kendisine aid bir ihtiyacı olarak kalmaz. Esham ve tahvilât ve mevduat yolları devlet, bankalar, şirketler ve hattâ bizzat sahipleri elinde yeni istihsalin mahrek kuvveti olur. Bu şekildeki kullanmadan mütevellid menfaatler de tekrar tasarruf hesaplarına ve orada tekrar istihsal sahalarına intikal eder.

İstikbalin müjdesi

İste, imar ve kalkınma işi muhtaç olduğumuz millî sermaye ve kredinin başlıca kaynağı ve tasarruf hesapları olduğundandır ki tasarruf hesapları vaktünun her yıl kaydettiği artırlarda daima istikbalimizin teminatı müjdesini buluyoruz.

Harcî ticaretimiz

Yurddaşlarımız, 1938 senesi haricî ticaretimiz geçen senelere faik bir inkişaf seyri takib etmiştir. Ancak bu sene ihracat ve ithalât müvazenesinin biraz aleyhte kapanması muhtemeldir. Fakat bu hal de bir sürpriz olmamalıdır. İhracatımız geçen yıldan fazladır. İthalatımız da madenî mamulât, makineler ve fennî alât, nakil vasıtaları gibi istikbali hazırlamağa, istihsalî artırmağa yarıyacak mevaddın muvakkaten çoğalması nisbetinde artmıştır. Ayrıca, bu artışın karşılığı Türk malları ihracına tahsis edilmek üzere T. C. Merkez Bankasındaki klering hesaplarına geçmiş bulunuyor.

Müvazeneli bir haricî ticaret politikamızdan asla inhiraf etmeksizin istihsalimizi ve ihracatımızı muntazaman arttırmak ve memleketimizin normal hayatını tazyik etmeyercek imar ve kalkınma ve millî korunma icablarına en uygun bir şekilde ithalâtı istikametlendirmek dikkatimizin esasını teşkil etmektedir.

Ticaret anlaşmaları

Ticaret anlaşmalarında klering, takas ve tediye nisbetleri tesisi usulleri müvazene prensiplerimizin zaruri tatbik şekilleri olmuştur. Serbest mübadele ve tediyein mümkün olabileceği bir devrenin hulûlüne kadar hem haricî ticaret müvazenesini korumak ve hem ihracat mallarımıza temin ettiği yüksek fiatlardan müstahsilimizi istifade ettirmek kabiliyetini gösteren bu usullerin idamesine mecburuz.

Evvelce akdedilmiş olup mer'iyetleri bu sene de devam eden bütün ticaret anlaşmalarına ilâveten bu sene zarfında yenilenmiş olan İsveç, Romanya, Çekoslovakya, İngiltere, Almanya, İtalya, anlaşmaları haricî ticaretimizin tanziminde faydalı olmuşlardır. Üç gün evvel Atina'da imzalanan Yunan ve bugün Ankara'da parafe edilen Amerikan anlaşmalarının da aynı faydalı tesiri gösterecekleri ümit edilebilir.

Sevgili dinleyicilerim, Atatürk rejimi, Türkiyeyi ekonomi hedeflerine doğru yapıcı ve yaratıcı hareketlerle her yıl biraz daha yaklaştırıyor. Arttırma ve yerli malı haftalarında milletçe bu yaklaşmayı görecekte taze bir kudret ve gayret bulmaktayız. Güç olan başlangıç devresi geçirilmiştir. Fakat önümüzdeki senelerin meçhul şeraiti karşısında milletimizi en müreffah ve yurumuzu en ileri bir seviyeye yükseltmek ve iktisadî istiklal ve varlığını koruma için vakit kaybetmeksizin daha pek çok çalışmaya ve bütün güçlükleri ıktiham ettirecek bir sevk ile hazırlanmağa lüzum vardır.

Ekonomî savaşı

Ekonomî savaşı içindeyiz. Türk e-

Reisicümhurun teşekkürleri

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

kurumlardan yüksek ve samimi hislere tercüman olan birçok telgraflar almıştır.

Bundan pek müteahhis olan İsmet İnönü sevgi ve teşekkürleriyle iyi dileklerini bildirmeğe Anadolu Ajansını memur etmiştir.

Cümhurreisi Üniversite Rektörünü kabul buyurdular

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Yin yapılacağını da vâd buyurdular.

Reisicümhurdan Üniversitemizi yükssek huzurlarla şereflendirmelerini de istihram ettim. Üniversiteyi ziyarete geleceklerini vâd buyurdular.

Kendilerine büyük bağlılığımızı ve en derin saygılarımızı ve teşekkürlerimizi arzyledim.

Karadeniz, Marmara ve Egede fırtına şiddetlendi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

ceye kadar düşmüştür.

Şehrimize gelen haberlere göre Karadenizde Marmara ve Ege denizlerinde fırtına şiddetle devam etmektedir. Fırtına yüzünden vapur seferlerinde bazı aksaklık olmuş, vapurlar yakın limanlara iltica etmek mecburiyetinde kalmışlardır. Ereğli, Zonguldak, Trabzon limanlarında vapurlar kara ile irtibat yapamamaktadırlar.

Fırtına yüzünden Karadenizde bazı kazalar olduğu tahmin edilmekte beraber dün akşama kadar limana kaza vukuuna dair bir haber gelmemiştir.

Karadenize sefer yapacak olan bazı vapurlar da fırtına yüzünden yollarına devam edemiyerek Büyükdere önünde beklemektedirler. Evvelki gün Cideden limanımıza gelmesi icab eden Antalya vapuru ancak dün akşam gelebilmiştir. Gene dün öğle üzeri Karadenizden gelmesi beklenen Ankara vapuru da fırtına yüzünden gelememiştir. Dün İstanbulda hava kapalı geçmiş, yağmurlar, sağanak halinde akşama kadar devam etmiştir.

Yeşilköy meteoroloji istasyonundan aldığımız malûmata göre, son 24 saat zarfında yağın yağmurun metre muarabına bıraktığı su miktarı 3,1 kilogram olarak ölçülmüştür.

Rüzgâr şimalden saniyede 6-8 metre hızla esmiştir. Saat 14 te hava tazyiki 765,6 milimetre idi.

Bir vapur karaya oturdu

Çanak kale 18 (Hususî) — İstanbula gitmekte olan Romanya bandıralı bir vapur, kar tipisinden önünü göremiyerek Doğanaslanda karaya oturmuştur. Geminin kurtarılması için Alemdar fahlisüye gemisi limanımızdan hareket etmiştir.

Lehistan'da

Varşova 18 (A.A.) — Soğuklar gittikçe artmaktadır. Sarkî Karpatlarda kaydedilen hava sühnetinin en alçak derecesi sıfırın altında 30 dur. Bir çok nehirler buzlarla örtülmüştür. Nehirler üzerinde gemiler işliyememektedir.

Sirket vapuru karaya oturdu

Fevkî akşam, 17.45 seferini yapan Sirketi Hayriyenin 67 numaralı vapuru, Rumelikavağı iskelesine yanaşırken karaya oturmuştur.

İçinde yolcu bulunmayan vapur, bir saat sonra gelen bir başka vapur tarafından kurtarılmıştır.

nerjisi bunu da başaracaktır. Savaşlar kazanmayı bilen Büyük Cümhurreisi İsmet İnönü başımızdadır. Bütün memleketle karşı karşıya bulunduğum bu sırada hürmet ve tazimle Büyük Millî Şefimizi selâmlamayı, iktisadî kalkınma savaşını bir millî cephe işi görecekte daima takviye ve teşvik olan matbuatımıza teşekkür etmeği ve rejimimizin iktisadî hedeflerine inanmış ve davamıza bağlanmış olan vatandaşlarımızın en derin saygılarını arz etmeği bir vazife bilirim.

İtalyanın yeni talepleri

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Mussolini'nin nutkundaki: «Böyle bir millet her kime olursa olsun ve hangi istikamette clursa olsun gözlerini kırpmadan bakabilir.» cümlesi bir ima mahiyetinde telâkki edilmektedir.

Mussolininin nutku

Roma 18 (A.A.) — Mussolini Sardunya adasında kömür madenleri muntaka-sında yeni yapılan Carbonia şehri açmıştır. Merasimde adanın her tarafından gelen 50 bin kişi bulunmuştur.

Mussolini adaya Bolzano kruvazörile gelmiş ve akşam gene aynı kruvazörle hareket etmiştir.

Carbonia 18 (A.A.) — Mussolini burada söylediği nutukta evvelâ bu yeni şehrin bizzat isminde kendi mukadderatının menşei ve kendisini bekleyen vazifeyi taşıdığı söylemiş, bundan bir sene evvel bataklık olan bu yerde bugün 12 bin nüfuslu bir şehir yükseldiğini ve bu şehrin yarın 24 bin nüfuslu olacağını kaydederek bunu İtalyan milletinin teşkilâtçılık kudretine medyun olduğunu tebarüz ettirmiştir.

Mussolini, İtalyan kömürünü methetmiş, Sardunya halkının meziyetlerini sayıp dökmüş ve bugünkü merasim bir kaç sene evvel vatana yardım için evli İtalyan kadın ve erkeklerin altın yüzüklerini devlete hediye ettikleri günün yıldönümüne mûsadif bulunduğunu tebarüz ettirmiş ve demiştir ki:

Böyle ağır fedakârlıklara katlanmasını bilen bir millet her kime olursa olsun ve hangi istikamette olursa olsun gözlerini kırpmadan bakabilir.

Fransız gazetesinin şiddetli neşriyatı

Paris 18 (Hususî) — Gazetelerin İtalyan taleplerine karşı şiddetli neşriyatı devam etmektedir. Republique gazetesi yazdığı bir makalede şöyle demektedir: Alplerin ötetarafından hergün bizim

Hitler yeni sene için bir sürpriz hazırlıyormuş

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Bu gazeteğe göre, Hitler, bir silâhsızlanma konferansının toplanmasını teklif edecektir. Hitler, Fransa, İngiltere ve İtalyaya, Alman silâhlanma programında bulunan bütün silâhlara şamil olmak üzere silâhlanma programının tahdidini mutazammın bir dörtler paktı teklifinde bulunacaktır. Almanya bu meyanda hava silâhlarının da tahdidini istiyecektir.

Bazı nasyonal sosyalist liderleri, şarkî Avrupada yeni bir sergüzeşte atılmak emelinde ise de Hitler daha evvel Fransayı ve İngiltereyi yoklamak istiyor ve her şeyden evvel İngiliz silâhlarının tecavüzü değil, tedafül olduğuna kanaat getirmek emelindedir.

İşte bunun içindir ki, kânunusani başlarında Londraya gelecek olan yüzbaşı Wiedmann, böyle bir Alman teklifinin nasıl mukabele göreceğini araştıracaktır.

Türk - Amerikan ticaret anlaşması parafe edildi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Size şimdilik şunları söyleyebilirim: Bu itilâf ile her iki taraf yekdiğerine birçok tarife tenzilâtı yapmışlardır. İtilâfın esasî en ziyade mazharı müsaade devlet muamelesidir. Türkiye Amerikadan ithal edeceği eşyaya mukabil azamî bir hâd ile mukayyed olmak şartile serbest döviz tevziatı yapacaktır. Bundan da anlaşılacağı gibi yeni itilâfta klering esasî yoktur. Bilâkis her iki taraf yekdiğerine karşı olan tediye serbest dövizle yapmağı kabul etmişlerdir.

Daha fazla tafsilâtın ancak imzadan sonra verilmesi kabil olan bu itilâf, her iki memleket ticarî mübadelesini arttırmağa hizmet edecektir, ümidindeyim.»

ölümümüzün istendiği haykırılıyor. Bu nu duymazsak aptallık etmiş oluruz. Filhakika çok liberal olmakla ölüme doğru gidiyoruz. Bundan böyle hükümetin, gerek matbuatın vazifesi imparatorluğun hiç bir parçası hakkında İtalyanlarla münakaşa etmemek ve herhangi bir harekete derhal mukabelede bulunmaktır.»

Süveyş kanalı

Epoque gazetesi şöyle diyor:

Süveyş kanalı hakkındaki İtalyan iddiaları baştanbaşa manasızdır. İtalyanlar enternasyonal mahiyette bir işin birkaç devletin menfaatine hizmet etmesini doğru bulmuyorlar. Kendilerine şunu hatırlatırız ki, Süveyş kanalı bir Fransız eserdir. Ve bu eser üzerinde Mısırın hükümlarlık hukuku vardır. Bundan bir kaç sene evvel oldukça mütekâsif bulunan kanaldaki İtalyan seyrüseferi şimdî mütemadiyen azalmaktadır.

Diğer taraftan İtalyanlar unutmamalıdır ki, Süveyş kanalının idare meclisine iştirak keyfiyeti muhtelif devletlerin kanalı az veya çok kullanmalarına değil, bu işe tahsis ettikleri sermaye nisbetine mütevakıftır.

Nihayet İtalya, bir harb takdirinde kanalda seyrüseferin serbest kalacağından endişe eder gibi gözüküyor. Halbuki buna da mahal yoktur, çünkü, İtalya pek âla biliyor ki 1888 mukavelesinde kanal her ne zaman olursa olsun bütün devletlerin gemilerine açık bulundurulacaktır.

Bir Çek gazetesinin mütaleası

Prag 18 (A.A.) — Mebus Charles Kut, Nedelmiliste gazetesinde Tunus hakkında mühim bir makale neşretmiştir. Muharrir, Tunusun Fransanın «Südet muntakası» olduğunu iddia etmekte ve vakitile Mareşal Lyautey'in Fransızlara bir ihtarda bulunarak: «Şimali Afrikaya Fransızları yerleştirmesek orasını kaybederiz.» dediğini hatırlatmaktadır.

Fransa Şark hududunu yeniden takviye ediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

dudlarının müdafaaası için yeni bir askerî muntakâ teşkil olunacak ve Strazburg olmak üzere yeni bir kolordu ihdas edilecektir. Bu kolordu kumandanı aynı zamanda Strazburg askerî vilâyetini yapacaktır. (a.a.)

Millî müdafaa bütçesi

Paris 18 (A.A.) — Meb'usan meclisi, dün gece, iki milyar 674 milyon franga baliğ olan bahriye, 5 milyar 800 milyon franga baliğ olan harbiye bütçeleri bir milyar 800 milyon franklık denizası müdafaaası tahsisatını kabul ettikten sonra Başvekilin izahatını dinlemiş ve Başvekil millî müdafaa meselesi hakkında meb'usan meclisinin kânunusani umumî müzakerelere davet olunacağını bildirmiştir.

Fransız Başkumandanı Afrikaya gidiyor

Paris 18 (A.A.) — Temps gazetesi, Fransız orduları başkumandanı General Gamelin ile donanma kumandanı Amiral Darlanın önümüzdeki ay Afrikada bir tetkik seyahatine çıkacaklarını haber vermektedir.

Amiral Darlanın Garbi Afrikaya ve belki de Antilles adalarına da gidecektir.

Bursanın en işlek caddesi genişletiliyor

Bursa (Hususî) — Şehrimizin en işlek caddelerinden biri olan «Altıparmak» genişletilmeğe başlanmıştır. Önümüzdeki ilkbahara kadar ikmal edilmiş olacaktır. Bir çok evler istimlak edilmiş, yıkılmış olmakla beraber birkaç evle Havra istimlakından başka pürüzlü bir iş kalmamıştır. Belediye bu bina sahipleri de görüşerek, muamelâtın tehir sebeplerinin izalesi için tedbirler almıştır. Musevilere aid olan Havranın hemen bugünlerde yıkılmasına başlanacaktır.

Bu caddenin Zafer meydanına doğru uzanan kısmı, gelecek sene bütçesine konulacak tahsisatla istimlak edilecektir. Altıparmakta köprü de yeni caddenin vaziyetine göre büyültülecektir.

İlk Türk kadın casusu

Yazan: Ziya Sakir

Acıklı bir vazife

Gerek Miğirdiç ve gerek Dikran tevki edilecek şiddetli bir isticab altına alındıkları takdirde, hiç şüphesiz ki ihanetlerini itirafda bulunacaklardır.

Berber Vahram, bana söylediklerini inkâra kalkışa bile, tesirli bir isticab altında, o da bildiklerini söylemeye mecbur kalacaktır.

DAVUSUN TAHMİL ETTİĞİ ACIKLI BİR VAZİFE

Davusun evindeki keşiflerim.. Berber Vahramdan işittiklerim.. madam Despinanın evinde gördüklerim, artık benim mânevîyatımı o kadar kuvvetlendirmişti ki; hiç tereddüd etmeden derhal bir kapalı arabaya bindim. Doğruca doktorun muayenehanesine gittim. Merdivenlerden çıkarken, memnun bir tebessümle gülüyordum.. doktorla karşılaştığımız anda:

— Azizim!.. Tamamile muzaffer oluyoruz.

Diye bağırmanın onun üzerinde husele getireceği tesiri düşünüyordum.

Kalbim çarpa çarpa kapının zilini çaldım. Kapı açılır açılmaz hizmetçi kızın şu sözlerle karşılaştım:

— Efendim.. doktor bey. bu sabah Bursaya gittiler.

— Yaaa... Çok kalacaklar mı?..

— Belli değil. Fakat, bir haftadan evvel gelebileceklerini söylediler.

— Bir hafta mı?

— Evet efendim.

— Giderken adres bıraktı mı?

— Hayır efendim.

Artık sözü uzatmaya lüzüm görmedim. Fena halde canım sıkılarak merdivenleri indim. Köşe başında bekleyen arabaya bindim.

Doktorun bu vakitsiz seyahati, bütün neşemi altüst etmişti. Derhal zihnimde şu korkunç sual belirmişti:

— Kendimi büyük tehlikelere atarak kazandığım bu muvaffakiyetlerin delilleri, doktorun avdetine kadar, muhtelif sebeplerle ortadan kalkabilir... O zaman ben ne yaparım?

Bu sualin dehşeti karşısında, manevî bir hissini ilhamile kendimi teselli ettim:

— Ne yapalım?.. Mukadderatın önüne geçmeye imkân yok... Doktor gelinceye kadar, ne yapıp yapıp şu Adadaki muhabere merkezini de hallederim. Artık kendisine, tam bir tekmil haberi veririm.

Dedim.

Pansiyona gelir gelmez sordum. Henüz beni arayan, soran olmamış..

Yorgunluktan, bitkin bir halde idim. Yemek yemiye lüzüm bile görmeden, derhal yatağıma girdim. Ertesi sabaha kadar deliksiz bir uyku çektim.

Sabahleyin erkenden (Luna) geldi. Bu coşkun ruhlu kız, bugün mutadî hilâfına olarak, tamamile sakindi.

Her zaman saatlerce odamda kaldığı halde bugün, beş on dakikadan fazla durmadı. Şiddetli bir baş ağrısından ve akşamı kadar yapılacak işlerinin çokluğundan bahsetti:

— Tam saat ikide, Kroker otelinde, Mister Nizameddini göreceksin.

Emrini teldiğ ettikten sonra, çıkıp gitti.

Artık siz buna zekâ deyin, ilham deyin, ne dersiniz deyin.. bu kızın bu durgun halinden;

— Acaba benden şüphelendiler de, takibi mi ettiler.

Dive, içime bir kurd girdi.

Eğer şüphelendiler, ve takib ettilerse, bütün emeklerim ve fedakâhıklarım boşa gidecekti. Bu casus sürüsüne karşı oynamak istediğim oyun, belki de benim aleyhime neticelenecekti.

Maamafih, ne olursa olsun, metin davranmaya ve hadısatı büyük bir sorumlulukla karşılamaya karar verdim. Sabırsızlıkla, saatin iki olmasını bekledim.

Tam saat ikide, Kroker otelinde Nizameddin ile karşılaştığımız zaman her şeyden evvel onun çehresini tedkik ettim. Fakat, sükûnet ve tabiliktan başka bir şey göremedim.

Nizameddin, ateşli gözlerini bana çevirdi. Sakin bir eda ile küçük yazı masasını bösterdi.

— Lütfen oturunuz.

Dedi. Ve sonra, önüme Fransızca yazılmış bir mektub uzatarak ilâve etti:

— Bunu, imza edeceksiniz.

Mektuba, sür'atle göz gezdirdim. Bir hamlede, su satırları okuyabildim:

(Cevap bey!)

Meşum bir talihsizlik eseri olarak, o gece kumarda bütün paralarımı kaybettüğün esnada, size borç olarak verdiğim bin beş yüz lirayı yarın aksama kadar iade etmenizi kat'iyetle rica ediyorum. Sayed buna imkân bulamazsanız, size bu mektubumu takdim eden zatın sıfahen size arzedeceği meseleler üzerinde kendisi ile uyuşmaya çalışınız. Aranızda husul bulacak ihtilâf, borcunuzun tesviyesine kâfi gelecek tir.)

Mektubu okumas ve anlamış olmakla beraber, bir imtihandan geçirmek ihtimaline binaen basımı kaldırdım.

— Mister Nizameddin!.. İmza edeceğim bu kâğıdın muhteviyatını bilmek hakkım değil mi?

Dedim.

Aramızda, şu kısa muhavere cereyan etti:

— Okudunuz. Belki anlarsınız.

— Fakat, mümkün değil... Ne kadar az Fransızca bildiğime vakıfsınız.

— Şu halde, verilen emre itaat ediniz... Şuna emin olabilirsiniz ki, şahsen size zarar dokunmayacak bir şeydir.

— Size itimad ediyorum.

Derhal kalemi hokkaya batırdım. İtidal ve sükûnetle (Frika) imzasını attım.

Nizameddin mektubu aldı. İmzanın yas mürekkebi üzerine sünger kâğıdını

gezdirirken konuşmakta devam etmiye başladı:

— Bu akşam saat beşte Ada vapuru iskelesinde hazır bulunacaksınız. Sizle, Adaya gideceğiz.

Kendimi son derecede cebretmemeye rağmen, bir türlü heyecanımı zabte demedim. Adetâ boğulur gibi bir sesle:

— Adaya mı?..

Dedim.

Nizameddin gülümsedi.

— Niçin, bu kadar havret ettiniz. Yoksa, benimle gitmekte bir mahzur mu tasavvur ediyorsunuz?..

Dive, mukabele etti.

İhtivatsızlığımı tamir etmek istedim:

— Mazur görünüz. Henüz bu hayata alışamadığım için, içimde hafif bir ürküntü hissettim.

Nizameddin, kayıdsızca omuzlarını kaldırdı.

— Ürküntü hissedecek ne var?.. Herhalde artık yavaş yavaş anlıyorsunuz. Bu meslek o kadar tuhaftır ki, tıpkı sanatçıların hayatı gibi, insana çok zaman cinsiyetini, cinsiyetinin hislerini unutturur.

Davusun evinde yattığım gecevi hatırlama getirdim. Önüme bakarak gülümsedim. Hafif bir sesle cevap verdim:

— Hakkınız var.

— Onun için, icinizde en küçük bir şüphe bile beslemeviniz. Sadece, vazife hislerinize ehemmiyet veriniz... Adada görülecek mühim bir isimiz var. Siz bana yardım edeceksiniz. Yalnız, dikkat edilmesini lâzım gelen bazı noktaları unutmayınız. Meselâ bu akşam, hiç kimsenin nazarı dikkatini celbetmeyecek derecede basit ve gâvâ' kovu renkli bir elbise giyeceksiniz. İskelede ve vapurda, bana asinalık göstermeyeceksiniz. Vapurdan çıktıktan sonra da yirmi adım kadar geriden beni takip edeceksiniz...

(Arkası var)

Hakikî dostun tavsiyesi budur

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

RADYOLİN

Yurdda ittifak haline gelen bu kanaati tesise niçin ve nasıl muvaffak oldu?

Çünkü «Radyolin» in terkibi yüksek bir kimya şaheseridir.

Çünkü bütün «Radyolin» kullanmaların dişleri temiz, sağlam ve güzeldir.

Çünkü «Radyolin» emsalsiz rahatlığıyla hiç stok yapma-

dığı için mütemadiyen taze piyasaya çıkar.

Çünkü «Radyolin» diğer macunlara nazaran çok ucuzdur.

Artık bütün bunlardan sonra «Radyolin» kullanan on binlerce kişinin ne kadar haklı olduğunu anlamak kolaylaşır.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

"Son Posta" nun siyasi tefrihası : 43

GHANAHARBİNİN ŞARKA AİD KAYNAKLARI

Yazan: Juan Pichon - Tercüme eden: Hüseyin Cahit Yalçın

Denizlere hâkimiyeti İngilizlerin elinden almıya hazırlanan Almanya mazot temini ile uğraşiyor ve gözlerini Mezopotamyaya diyor

28 Mart 1901 de, İngiliz tebaası Avusturyalı bir mühendis, William Kuox d'Arcy, şahtan, altmış sene müddetle, İran petrolularının işletilmesi imtiyazını elde ediyordu. Yalnız şimaldeki beş vilâyet, Azerbaycan, Ghilan, Asterabad, Mazenderan ve Khorasan bu imtiyaz hududlarından hariç bırakılmıştı. D'Arcy Türk - İran hududlarında sondajlarına başlıyarak Hankin kurbunda Kasırsırinde mebzul bir tabaka buldu. Maamafih, o sırada bakalarını denizden ayıran mesafenin çokluğu yüzünden, bunun işletilmesine teşebbüs olunmadı. Bunun üzerine d'Arcy araştırmalarını cenuba doğru uzatarak Ahvaz ile Chouster arasında, Karoun boyunca, birincisi kadar mühim yeni bir tabaka petrol buldu. Buraya yerler pek doğru olarak «Yağ vadisi» adını vermişlerdi.

Bir İngiliz sendikası işi derhal eline aldı. Bu sendika biraz sonra Hindistandaki Burmah-Oil şirketinin iştirakini temin ederek, 1904 te Anglo-Persian Company'yi tesis etti. Bunun üzerine kuyuların çoğunun bulunduğu Karoun vadisinde büyük inşaatla geçildi. Bilhassa zengin olan Chouster havalisini Şattulârah ağzına yakın Abadan adasında yapılan tasfiyehanelere rapt için nehrin boyunca bir «pipe-line» tesis edildi. Maamafih, o sırada şirketin daha birçok noksanları vardı.

Bu, bahri devletlerin harb zuhurunda lâzım olan mazotu temin için çareler aramağa başladıkları devre idi. Onun için, 1913 de, İngiltere bahriye nezareti amiral Slade'ı, Anglo-Persian Company'nin idaresine hükümetin iştiraki imkânlarını mahallinde tedkik etmeğe memur eyledi. İngilizler o zaman, bir harb takdirinde, donanmalarının şüphesiz Akdenize hâkim olacağını ve İran petrolünün naklini temin edebileceğini düşünüyordular. Çünkü Süveyş tarikle nakliyat muvakkat bir zaman için sekteye uğrasa bile onlara o büyük Okyanus yolu her zaman açık bulunuyordu. 1914 te, Slade heyetinin tetkikatı neticesinde, Londra kabinesi Anglo-Persian'ın âdi tahvilâtından elli milyonun ve beş milyon obligasyonunun iştirak için 2.000.000 lira tahsis etti ve biraz sonra bu miktar 5.000.000 a çıkarıldı.

Artık mali endişelerden kurtulan şirket derhal yeraltından kanalizasyon ile yeni tasfiyehaneler yapmağa başladı.

Maamafih, Britanya hükümetinin İran petrolularının işletme işine müessir ve faik bir surette iştiraki Petersburg hükümetinin protestosunu davet ediyordu. Çünkü Karoun petrol damarları 1907 itilâfının tesbit ettiği bitaraf muntakada bulunuyorlardı. Fakat, Ruslar petrol hususunda gayet zengin oldukları için, Tibet ve Afganistan hududlarında bazı tavizata mukabil, bitaraf muntakanın bu kısmını İngiltereye bırakmağa hazır idiler. Yukarıda, İngilizlerle Ruslar arasındaki ihtilâfları tetkik ederken, umumî harbin arifesinde meselenin halledilmek üzere olduğunu, 1907 itilâfının tadili için açılan müzakerelerin neticeye iktiran edecek hale geldiğini görmüştük.

★

Denizlere hâkimiyeti İngilizlerin elinden almağa hazırlanan Almanya da mazot temini meselesi ile meşguldü. Fakat, Büyük Britanya dikkatini Irana tevcih ettiği sırada Almanlar gözlerini Mezopotamyaya diyorlardı.

5 Mart 1903 te, Bağdad şimendiferinin imtiyazı Alman kumpanyasına yolun her iki tarafında yirmi kilometrelik mesafedeki madenlerin işletilmesi hakkını da verdi. 1904 te, şirket Bağdad ve Musul vilâyetlerinin her tarafında petrol tarularını istikşaf için de iki sene müddetle bir haklı hıyar elde etti. Oralara bir tetkik heyeti gönderildi. Bu sayede Alman mühendisleri Musul kurbunda Dicle boyunca mebzul damarlar keşfettikleri gibi Zahko, Kerkük, Kifri, Hankin ve Mendeli cihetlerinde de petrol keşfettiler.

Maamafih, şurasını da kaydetmek icab eyler ki, ertesi senelerde ve oilhassa

1909 senesinden sonra, başka milletlere mensub kimseler Mezopotamyada maden işletme hakkını istihşal etmişlerdi. Bunların arasında d'Arcy'nin Anglo-Persian grupunun mümessilleri ile Royal, Dutch-Shell mümessilleri ve İngiliz maliyecilerinin hâkimiyeti altındaki Türkiye millî bankası mümessilleri de vardı.

Maamafih, 1912 de, Bağdad şimendifer kumpanyasını temsil eden Deutsche Bank Londrada Alman hisselerini Türkiye Millî Bankasının hisseleri ile ve Royal Dutch-Shell'in şubesi olan Anglo-Saxon Company'nin hisseleri ile birleştirerek Türkîş Petroleum Company'yi kurmağa muvaffak oldu. İngiliz tebaası bir Ermeni olan Gulbenkian bu işin tesviyesi için mütevasıtlı rolünü ifa etmişti.

Sermayenin taksimi şu suretle vukua geldi:

— Deutsche Bank: Yüzde 33,33,

— Anglo-Saxon Company (Royal Dutch-Shell): Yüzde 33,33.

— Türkiye Millî Bankası: Yüzde 33,33, 1913 te, büyük bir müşkülât zuhur etti Türk - İran hududunu tahdid eden komisyon, Hankinin şarkında, d'Arcy'nin Anglo-Persian imtiyaz muntakasına aid İran petrolu havalisinin bir kısmını Türkiye'ye verdi. Aynı zamanda, ikinci Gulbenkian sultanın Nissibin'i Kürdüstan tarikle Bağdada bağlayacak yeni bir demiryolu imtiyazı ile Samarradan Hankine bir demiryolu şubesi inşası imtiyazını iki tarafında yirmi kilometrelik bir kısım dahilindeki bütün madenlerin işletme imtiyazına sahip olduğu için, İran tarafından şimdi Türkiye'ye terkedilen arazi üzerinde kâin damarların imtiyazını da otomatik surette elde ediyordu. Çünkü bu yeni arazi ahiren Almanlara verilmiş olan yolların iki tarafında inhisar altında bulunan muntakaya ithal edileceklerdi.

Fakat o devirde, Büyük Britanya İstibah hükümeti gümrük zammı meselesini müzakere ediyordu. Binaenaleyh Anglo-Persian Company'nin hukukuna riayeti temin için iyi bir vaziyette bulunuyordu.

19 Mart 1914 te, bir uzlaşma neticesinde, Türkiye Millî Bankasının hissesi d'Arcy'nin Anglo-Persian grupuna intikal etti. Bu grup artık Turkish Petroleum'un yüzde elli nisbetinde hisse senedine malik bulunuyordu. Şirketin müdürünü de o tayin edecekti. Bu müdür İngiliz olacaktı. Diğer iki grup, yani Anglo-Saxon grupu ile Deutsche Bank grupu hisselerinin yüzde yirmi beşi nisbetinde tesbit edilmiş olduğunu görüldü.

(Arkası var)

Resimli zabıta hikâyemizin hal şekli

Bu cinayetin keşfini temin eden şey Robert'in verdiği ipucu oldu. 5 numaralı resimde Sils'in bastonuna dayandığını görüyorsunuz. Halbuki Robert, Sils'in eve geldiği zaman elinde baston bulunmadığını hatırlamıştı. (3 numaralı resme bakınız) Binaenaleyh bundan şu netice çıkardı ki: Sils, Robertten önce eve gelmiş, tekrar dışarı çıkmış, çıkarken bastonunu orada bırakmıştı. Filvaki hâdisde de şu şekilde cereyan etmişti:

Sils Lord Ferrer'e telefon etmiş ve randevuyu saat 7,15 e tebdil etmişti. Lord o saatte eve varınca da ona ateş etmiş, yakutları çalmış, ve eve hırsız girdiği süsünü vermek için de odaları karıştırmış, fakat bu hengâmede evden uzaklaşırken, bastonunu, port mantoda unutmuştu. (2 numaralı resim) Robert'in geldiğini görünce de, sanki eve daha yeni varmış gibi hareket etmiş, ve Robert polis getirmeğe gidince bastonunu almıştı. (4 numaralı resimde port mantoda baston yaktır.)

Sils'in bastonunu unutuşu ve Lord Ferrer'in de ölmeyip, randevu saatinin de geçirildiğini bildirmesi usta hırsız ele vermiş oldu.

«Son Posta» nun deniz romanı: 40

Deniz Şeytanı

Türkçeye çeviren: M. Süreyya Dilmen

Güzel peri prensesi

Öbür taraftan İngilizler ise, bütün o havalide dolaşarak ticaret yapan Ha-ussa kabilesini, bu gemilerin İngiliz gemileri olup Almanlara muvakkaten ve rilmış bulunduğu dair iffal etmişler ve bu propagandayı bu vasıta ile bütün Kamerun'da yaymakta bulunmuşlardır.

Panther kruvazörünün havuzlatılması, makinelerinin gözden geçirilmesi zamanı gelmişti. Binaenaleyh Almanya'ya avdetimiz iktiza ediyordu. Hareket ettik ve şimal istikametinde yol almağa başladık.

Taze kumanya ve su almak üzere ilk uğrak yerimiz Kanarya takım adalarını teşkil eden cezirelerden biri olan Fuerteventura adası idi. Burası, tatil mevsimini geçirmek isteyen zenginlerin uğradıkları çok lâtif ve sağlık verici bir yerdi.

Bu adaya yaklaştığımız sıralarda ben, tarassud mahallinde idim. Evvelâ ufukta bir benek belirmişti. Bu, rotamızın üzerinde bulunan Fuerteventura adası idi. O, koca Atlantik üzerinde gayet yeşil bir toprak parçası idi. Dürbünümle hafifce dalgalanan papatyaları, yeşil pancurlu beyaz evleri, kırmızı damlarını fark edebiliyordum. İçimde müphem, şayri mahdud hisler kalbimi hoplatıyordu!

— Luchner, diye düşünüyordum, o, senin Niobe yelkenlisinde kamarot bulunduğun zaman gördüğün adadır.. hani şu tahayyül ettiğim peri prensesinin adası!

Evet, bu ada, o vakit önünden geçtiğim adanın ta kendisi idi! Hafızam beni aldatmıyordu. O vakit cennetten bir parça olan adanın bende husule getirdiği hislerin tesirle dimağında yap tığı intiba o kadar vazih idi ki şimdi, on yedi sene evvel, küpeşteye dayanarak gözü açık mes'ud bir rüya görürken nazarlarımı okşayan evleri birer birer tanıyabiliyordum.

— Luchner, dedim, tekrar Phelax'ı düşün.. seni «domuz» diye çağırıyorlar ve sen domuzları ve eczaneleri temizliyorsun!

İşte ada!.. Gözlerini dört aç!.. Bak o sevimli ve lâtif değil mi?

Evet, ada Niobenin küpeştesinden gördüğüm zamanki kadar güzel ve lâtifi. Evler, şimdi de -o vakitki kadar cazib ve temizdiler. Evlerin zümrüd gibi yeşil bahçeleri, taraçaları ve evler arasında etrafı palmyelerle müzeyyen beviz yollar mevcuddu.

— Phelax, diye düşündüm, burası hakikaten bir peri prensesinin vatanı olmağa lâyık bir yer! Ve muhakkak ki onun vatanıdır da.. senin bunca yıllar dir tahayyül ettiğin deniz güzeli, altın saçlı kız burada olmalıdır!

Limana girdik. Bu esnada vazife rimle mes'ul ve zihnen dalgın bulunuyordum. Bu halim diğer sübay arkadaşlarımın dikkatini çekmiş olmalı ki neden bu derece dalgın bulunduğumu soruyorlardı. Ben de onların sualine içden ve kendi kendime:

— Haydi bakalım Phelax, diyordum, şimdi dışarı gitmeli, adayı bir iyice gözden geçirmelisin! Belki de tahayyül ettiğin kıızı burada bulabilirsin!

Yalnız olarak adaya çıktım ve bütün bir gün ada üzerinde tur yaptım. Bu -rası lâtif tepelerle, bol yeşilliklerle insanın gönlünü açan küçük bir ada idi. Her nereye gitseniz, her ne tarafa baksanız çiçeklerle karşılaşıyordunuz. O kadar bol çiçek vardı, hani «Çiçek adası» denilmeğe lâyık bir ada idi bu.

O gün adanın çiçek kokan vadilerinden geçtim, serin rüzgârların okşadığı tepelerine tırmandım, tahayyül Okyanuslarına daldım, mazideki hayatımın hatıraları içinde kayboldum, bir nevi hipnotizmaya tutulmuş gibiydim.

— Phelax, diye düşünüyordum, tabii sen tahayyül ettiğin peri prensesini görmiyorsun!.. O, çiçeklerin maverasında saklanmıştır ve saklı kalacaktır. Hiç o Phelax'a, âdi bir gemiciye gelir mi?

O, herhangi bir fanî için çok sevimli değil mi?

İşte böyle garib hayallerin derinlikleri içinde bulunuyorum ve bu tahayyüller bana hüznün, keder ve tevekkül ilham ediyordu. Akşam olunca mes'ud ve daha çok mağnum bir halde gemiye av'et ettim.

Aynı gece «Royal İspanyol klübü» azasını ve dostlarını gemide bir dineye davet etmiştik. Bunlardan bazıları yemeğe iştirak etmişler, bir çokları da yemekten sonra gelmişlerdi. Yemek çok neşeli geçmişti. Yemekten sonra da bütün misafirlerimizi ızzat eylemek için ve onlara hoşça bir vakit geçirtmek için lüzum geliyordu. Bu işin mühim bir kısmı da uhdeme verilmişti. Zaten gemicilik hayatımda da bu gibi vazifeler bana verildi. Avustralya'da, fakirler kumpanyasında çalışırken öğrendiğim bir çok hileleri, marifetleri hâlâ unutmamış ve bilâkis bunlar üzerinde işliyerek daha ziyade ıslah etmiş bulunuyordum. Bugüne kadar da bu gibi elcabukluğu hünelerinin aşağı yukarı mahir bir üstadıyım.

O gece bir sarıklı elbisesi giyerek başına da bir Hindli sarığı sardım. Kamerun güneşi esasen çehremin renzinde bir havli değişiklikler yapmış olduğundan yüzümü boyamağa lüzum yoktu. Fakirlerden temkin ve vakarlı, mistik evza ve etvar öğrenmiştim, onlar gibi aheste aheste hareket edebiliyordum. Şurasını ilâve etmeliyim ki gemideki misafirlerimizin huzuruna çık-

tığım zaman kıyafet ve tavır ve hareket bakımından bir Hindliden hiç ayırd edilememiştim. Rolümü mükemmelen ifa ettiğimi anlıyordum.

Hülâsa, misafirlerimizin hoş bir vakit geçirmelerini temin için, hünelerimi ifaya başladım ve bunlardan bir çoğunu da muvaffakiyetle başardım. Nihayet, iki ucu, muavinim rolünü ifa eden bir arkadaş tarafından tutulan bir kamaşa yüzük geçirme hünelerini yaparken misafirlerimizin arasına iki kişinin daha katıldığı gözümüne çarpmıştı. Bunların salona girdikleri kapı bana çok yakın olduğu için kendilerini iyice görebiliyordum.

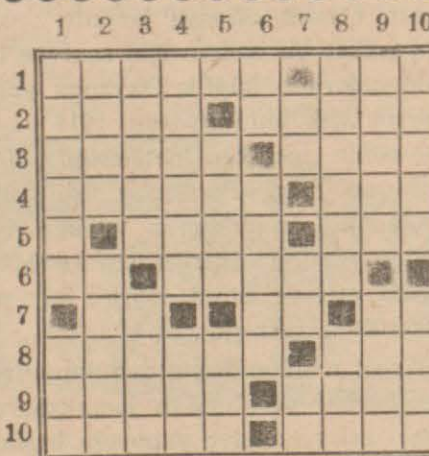
— Luchner, diye düşündüm, kaçırıyorsun musun yoksa?

Phelax, işte o! Senin peri prensesin! Yeni gelenlerin biri genç bir kızdı ve gösterişli bir zatin kolunda bulunuyordu. Gülgün dudakları, küçük, zarif bir burnu, çocuklar gibi masum bakışları, tam benim yıllardanberi tahayyül ettiğim gibi zengin lepiska saçları vardı. Bunlar bana yakın bir yere oturmuşlardı. Kız bana, gösterdiğim elçabukluklarına ilgi ve biraz da korku ifade eden nazarlarla bakıyordu. Sonradan öğrendiğime göre o, beni hakikaten bir Hindli sanmıştı.

Kendi kendime:
— Phelax, dedim, bu kız sana geliyor.. senin peri prensesin.. o biliyor ki sen onun adasındasın.. ve işte o da gelmiş bulunuyor!

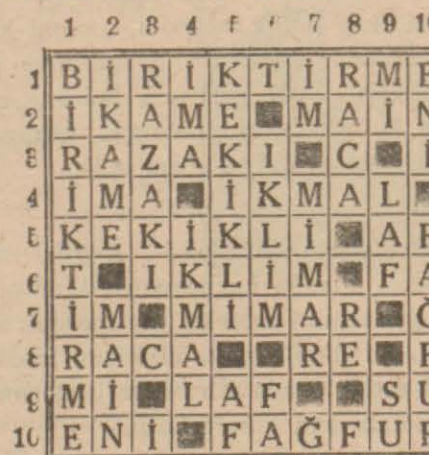
(Arkası var)

Günün Bulmacası

Soldan sağa ve yukardan aşağı:

- 1 — Soba kuran - Yapmak.
- 2 — Ekin biçme: âleti - Fakat.
- 3 — Arada sırada - Bir nevi tahta.
- 4 — Akar getiren - «M» harfinin Arab harflerinde okunuş şekli.
- 5 — Ne iş görür - Bir meyvanın sonundaki «K» sı eksik.
- 6 — Vilâyet - Et suyunda ıslatılmış ekmeğ.
- 7 — Kırmızıya benzer renk, köpek - Su.
- 8 — Bir yerde oturmak - Bir cins nakış.
- 9 — Akil - Belli.
- 10 — Fakrüdüm - Bina eden.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

TURAN TİYATROSU
Şehzadebaşı Nasit, Cemal Sahir birleşti, Mezey varyetesi
Bu akşam
VAN GÖLÜ
3. P.

ERTUĞRUL SADI TEK TİYATROSU
Taksimde bu gece
(SEKİZİNCİ)
komedi 4 perde
Yakında: Büyük mülli bir eser
İnsan Mâbut

Bir doktorun günlük notlarından

Kızıl Vak'ları

Şehrin muhtelif semtlerinde kızıl vak'aları gene görülmektedir. Pek ender olarak diffüzi de mevcuttur. Bunlar salgın halde değildir. Fakat bilhassa kızıl bir aydanberi muhtelif muntakalarda merkez ve membarları gene mektebler olmak üzere devam etmektedir. Kızıl şiddetli ateş ve anjîn ile yanlı boğaz ağrısı ile başlar. Dil ve boğaz çilek rengindedir. Bademcikler şişer, kızarıp ve üzerlerinde beyaz zarlar peyda olur. Hemen yirmi dört saat sonra bütün vücudu yekpare bir kıızıllık kaplar. Bu kıızılığın üzerinde yer yer daha koyu renkte mor şarabı renkte taneler görülür. İşte kıızıl umumî arazi bundan ibarettir. Böyle karışık mevsimlerde bütün analar, babalar, veviller şiddetli ateş ve anjîn vak'alarında vücudu hergün ayrıca tetkik etmeleri ve kıızıllık mevcud olup olmadığını araştırmalıdır. Bazı hafif vak'alar vardır ki çabuk iyileşir. kızıl olduğu sonradan böbreklerde voyahud başka mühim uzuvlarda ihtilâl yaptığı zaman anlaşılır, o zaman da artık maalesef ihtilâtlar baş göstermiştir. Tedavi güçleşir ve vaziyet tehlikeli bir gidiş alabilir.

Cevap isteyen okuyucularımızın posta pulu yollamalarını rica ederiz. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:
İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda: (Şeref), Alemdarda: (Abdülkadir), Beyazıda: (Haydar), Samatya'da: (Teofilos), Eminönünde: (Hüseyin Hüsnü), Eyüde: (Hikmet Atılamaz), Fenerde: (Em'iyadi), Şehremininde: (Hamdi), Şehzadebaşında: (İ. Halli), Karagümrükte: (Arif), Küçükpazarda: (Necatî Ahmed), Bakırköyünde: (Merkez).
Beyoğlu cihetindekiler:
Tünelbaşında: (Matkoviç), Yüksekaldırım'da: (Vingopulo), Galatada: (Merkez), Taksimde: (Kemal, Rebul), Şişlide: (Per-tev), Beşiktaşta: (Süleyman Receb).
Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Üsküdar'da: (Selimiye), Sarıyerde: (Osman), Kadıköyünde: (Moda, Merkez), Büyükaçada: (Şinasi Rıza), Heybelide: (Tannaz).

3 Birincikânun tarihli bilmecemizde kazananlar

3 Birincikânun tarihli bilmecemizde kazananları aşağıya yazıyoruz. İstanbul'da bulunan tarihli küçük okuyucularımızın Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra hediyelerini bizzat idarehanemizden almaları lazımdır. Taşra okuyucularımızın hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Birer "Cengel kitabı",

Bursa bölge san'at mektebi sınıf 2/A dan 357 Mehmed Durmaz, Beyoğlu 45 inci ilköğretim mektebi 4/A da 24 Ferda, Trabzon ilse orta kısmında 3/A da 887 Kemaleddin Taluy.

MUHTIRA DEFTERİ

(Son Posta hatıralı)

Tosya Fevzipaşa okulu 235 Mehmed, Zonguldak Namık Kemal İlk okulu talebesinden 238 Cevdet, İstanbul Beyoğlu 17 nci okuldan 190 İhsan, Malatya ilse birinci devre sınıf 3-A da 7 Muzaffer, İstanbul Beşiktaş Validegörmüş Armağan sokak No. 15 de Seyfi, İstanbul üçüncü okuldan 510 Z. Altındil.

YUVARLAK DÜNYA KALEMTRAS

(Son Posta hatıralı)

İstanbul 45 inci ilköğretim 391 Semha, İstanbul Sirkeci küçük İsmailpaşa han No. 1 de Kurtuluş, İstanbul 44 üncü okuldan 128 Süheylâ, İstanbul Kumkapı orta okulu sınıf 3-A da 372 Murad, İstanbul 44 üncü okul sınıf 4-A da 387 Nermin.

MÜREBKEBİLİ KALEM

(Son Posta hatıralı)

Malatya orta okul sınıf 2-B de 1105 Halli, İstanbul Çağaloğlu kız orta okulu sınıf 1 de 45 Nermin, İstanbul Haydarpaşa ilsesinden 1715 Hüsnü, İstanbul Alemdar caddesi No. 36 da Nezahet, Antalya ilse 4/B den 962 Sakib.

DİŞ FIRÇASI

(Son Posta hatıralı)

Yozgad orta okul sınıf 2-A talebesinden 687 Turan Ertürk, Hasankale askerlik şubesi başkanı binbaşı Asım oğlu Orhan, İstanbul 44 üncü okul talebesinden 412 Sabahat, İstanbul Beyoğlu orta okul sınıf 1-B de 645 Necîâ, İstanbul erkek ilsesi sınıf 4-E de 544 Kemal.

DİŞ MACUNU

İstanbul Kumkapı orta okulundan 713 Kâzım Kemal, İstanbul Küçük Ayasofya Kalesi sokak No. 1 de Nebahat, Konya İstasyon muhabebe memuru Osman oğlu Yaşar, İstanbul Kadıköy 37 nci okul sınıf 2 de Kâmrân, Edirne ilse talebesinden 174 Hüseyin.

ALOMİNYOM BARDAK

(Son Posta hatıralı)

İstanbul Fatih 40 inci okul sınıf 5-A da 341 Orhan, İstanbul Fatih orta okulundan 215 Bahaeddin Bayraktar, İstanbul Aksaray Haskeli caddesi No. 14 de Mıhrıban, İstanbul erkek ilsesinden 1770 Fikret, İstanbul Kabataş Erkek ilsesi sınıf 4-G de 268 Adnan.

KOKULU SABUN

İstanbul Nisantaş Güzelbahçe sokak No. 20 de Hüseyin, Galatada Artistler kahvesinde Baltazar, İstanbul Fatih 40 inci okuldan 319 Fahreddin, İstanbul Çemberlitaş Peykhane sokak No. 23 Alaeddin, Kadıköy 1 inci orta okuldan Sacid.

ALBÜM

(Son Posta hatıralı)

Dişyarbalı orta okul sınıf 2-C de 26 Sabit, Balıkesir ilse orta kısım sınıf 3-D de 952 Ziva yanında Hüzmüz.

Inhisarlar U. Müdürlüğünden :

- İdaremizin Cibali fabrikası için kadranlı ve otomatik tartan cinstede bir adet 500, bir adet 300 ve bir adet 200 kilogram tartabilecek kabiliyette cecman 3 adet baskül şartnamesine mucibince açık eksiltme usulüne satın alınacaktır.
- Hepsinin muhâmmen bedeli 2500 lira ve muvakkat teminatı 187.50 liradır.
- Eksiltme 30/XII/938 tarihine rastlayan Perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
- Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.
- Eksiltmeye iştirak etmek isteyenlerin fiatsız fennî tekiif ve kataloklarını eksiltme gününden bir hafta evveline kadar İnhisarlar tütün fabrikalar şubesine vermeleri ve tekliflerin kabulünü mutazammın vesika almaları lazımdır.
- İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «8760»

SÜMER BANK

Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarından:

Fabrikamız için lüzum olan 6000 ton dolomitin Bartın suyu boğazında Boğazköyü civarından ihracı, deniz tarikile Zonguldak veya Filyosa nakli ve vagona tahmili işi bir müteahhide ihale edilecektir. İsteklilerin tafsilâtı öğrenmek ve şartnameyi almak üzere 20.12.938 tarihinden evvel Karabük Bürosu Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

Hikâye: Mezar olan aşk

(Baş tarafı 12 inci sayfada)

orgunluk veriyor. Halbuki ölümünden sonra haurımdan nefret etmemen için sana hakikati yazmam lâzım. Altı ay evvel aşkına mukabele etmemi söylediğin zaman, tedavisi gayri kabil derecede ilerlemiş bir hastalığa müptelâ olduğumu biliyordum. Zâfiyet daha o vakit başlamıştı. Beraber dolaştığımız sıralarda arasıra koluna dayanıp dinlendimse, bu sende bir takım hisler uyandırmak için değil, itibâlımdandı. Yolunun üzerinden çekilmeyi, kalbinde bir aşka perisi olarak yer almamak için çok çabaladım; fakat yapamadım bunu Jan! Affet. Hayatımın imtidadınca herkesten şefkat ve muhabbet gören ben, bu sıcak atmosfere alışık olduğum için, hastalığa tutulduğumu ve az sonra bütün bu güzel şeylere veda etmem lâzım geldiğini anladığım vakit biraz hodgâmlık göstermekten kendimi alamadım. Masum aşkın, ümitsizlikle yanan kalbime bir melhem oldu. Hayatımın son günlerinde senden uzaklaşacağım aklıma geldikçe hatırına iltica ediyordum.

Kollarının arasına düşmemek ve vücudümü kemiren bu mikrobu senin taze kanına geçirmem için ne kadar mücadele ettiğimi o vakit anlamamıştım; fakat şimdi beni anıyacağımı sanıyorum. Şu satırları yazarken hiç sevmediğim şüpheli tebessümün dudaklarında.. lâkin sözlerime inan Jan! Bu haldeki bir insan yalan söylemez değil mi? Şayed sana ızdırab verdim ve üzdümse emin ol ki bunun günahını bir, bir ödedim. Sen gittikten sonra çektiğim sıkıntıyı ve elemi bir bilsen.. benden ayrıldıktan iki gün sonra Daosa geldim. İşte o zamandanberi buradayım. Hergün biraz daha eridiğimi,

hergün hayattan biraz daha uzaklaştığımı görüyorum ve anlıyorum. İki aydanberi de sezlonga oturamıyorum. Daima yaktayım. Ateşim devam ediyor ve mütemadiyen kan tükürüyorum. Ölümüm yaklaştı. Yapayalnız ve kimsesiz öleceğim. Bir işaretimle koşup buralara geleceğimi biliyorum. Fakat istiyorum, kı hafızanda olan genç ve taze Elyan yerine, soluk, bir deri, bir kemik Elyan kaim olmasın!

Biliyorum; ileride beni unutacaksınız; kalbini başkaları işgal edecek. Fakat muhakkak olarak emin bulunduğum bir şey varsa o da, pek genç yaşta ölen benim için kalbinde bir köşe ayracağıdır. Yazacak çok şeylerim var Jan, fakat takatim kalmadı. Nemli ellerim kalem! tutamaz oldu.. gözlerim bulanık.. Daha neler yazmak.. neler.. yazmak istiyorum sana.. seni seviyorum Jan! Allaha ısmarladık...»

★
On senedenberi her hafta Daos kabristanında, ağaçların gölgelediği hembeyaz ve sade bir mezarın başı taze ve güzel kokulu bir gül demetile bezenmektedir.

YARINKİ NÜŞHAMIZDA:

Dağların sesi

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

HAZIM GIŞESİ

Yılbaşı biletlerinizi Hazımın gişesinden alınız. Beyoğlu, Parmakkapı durağı karşısındadır. Mütevazı bir dükkândır. Hemen oraya koşun Çünkü talih sizi orada bekliyor.

T. İŞ BANKASI'nın 939 KUMBARA İKRAMIYE PLANI 32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kurallar: 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylül,
1 ikinciteşrin tarihlerinde çekilecektir

İKRAMIYELER:

1 Adet	2000 liralık	=	2.000 lira
5	1000	=	5.000
8	500	=	4.000
16	250	=	4.000
60	100	=	6.000
95	50	=	4.750
250	25	=	6.250
435			32.000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

1939. YILBAŞI

Hava Kurumu Büyük Piyangosu

Büyük ikramiyesi

(500.000) Liradır.

Ayrıca: 200.000, 150.000, 100.000, 70.000, 60.000, 50.000, 30.000, 20.000, 15.000 Liralık ikramiyelerle (400.000ve 100.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Keşide Yılbaşı gecesi yapılacaktır. Biletler - (2,5), (5) ve (10) liralıktır... Vakit kaybetmeden hemen biletinizi alınız.

Öksürük
için
en müessir ilâc
Pektorin
kompripleri
Kütüğü 35 Kurduş
Besir Kemal - Mahmud Cevad
ECZANESİ
Sirkeci - İstanbul

Cild unsuru olan
BİOCEL'in
tesiri şayanı hayret
Olduğunu bayan

Marcilla
diyor:

Bir kaç gün zarfında yüzümdeki küçük buruşukluklarım ve çizgilerim kaybolmağa başladığımı gördüm ve birkaç hafta sonra 10 yaş daha genç göründüm.

Biocel, büyük bir Viyana Profesörünün keşfidir. Pembe renkteki Tokalon kremine terkinde Biocel vardır. Her akşam yatmadan evvel bu kremi ve sabahları da beyaz renkteki Tokalon kremine kullanınız. Bu suretle en esmer ve en sert bir cilde çabucak bir gençlik parlaklığı ve canlı bir tazelik vererek yumuşatacak ve beyazlatacaktır.

Her banyodan sonra saçınız
Bu şekle girerse

BRIYANTİN PERTEV

onları düzeltmeyi temin eder.

Doktor

İbrahim Zati Öget

Belediye karşısında, Piyerloti caddesinde 21 numarada hergün öğleden sonra hastalarını kabul eder.

AĞARAN SAÇLARA

Juvalin Saç
KAZUK
KUMRAL ve SIYAH
renkte sıhhi saç boyalıdır.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

Son Posta

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

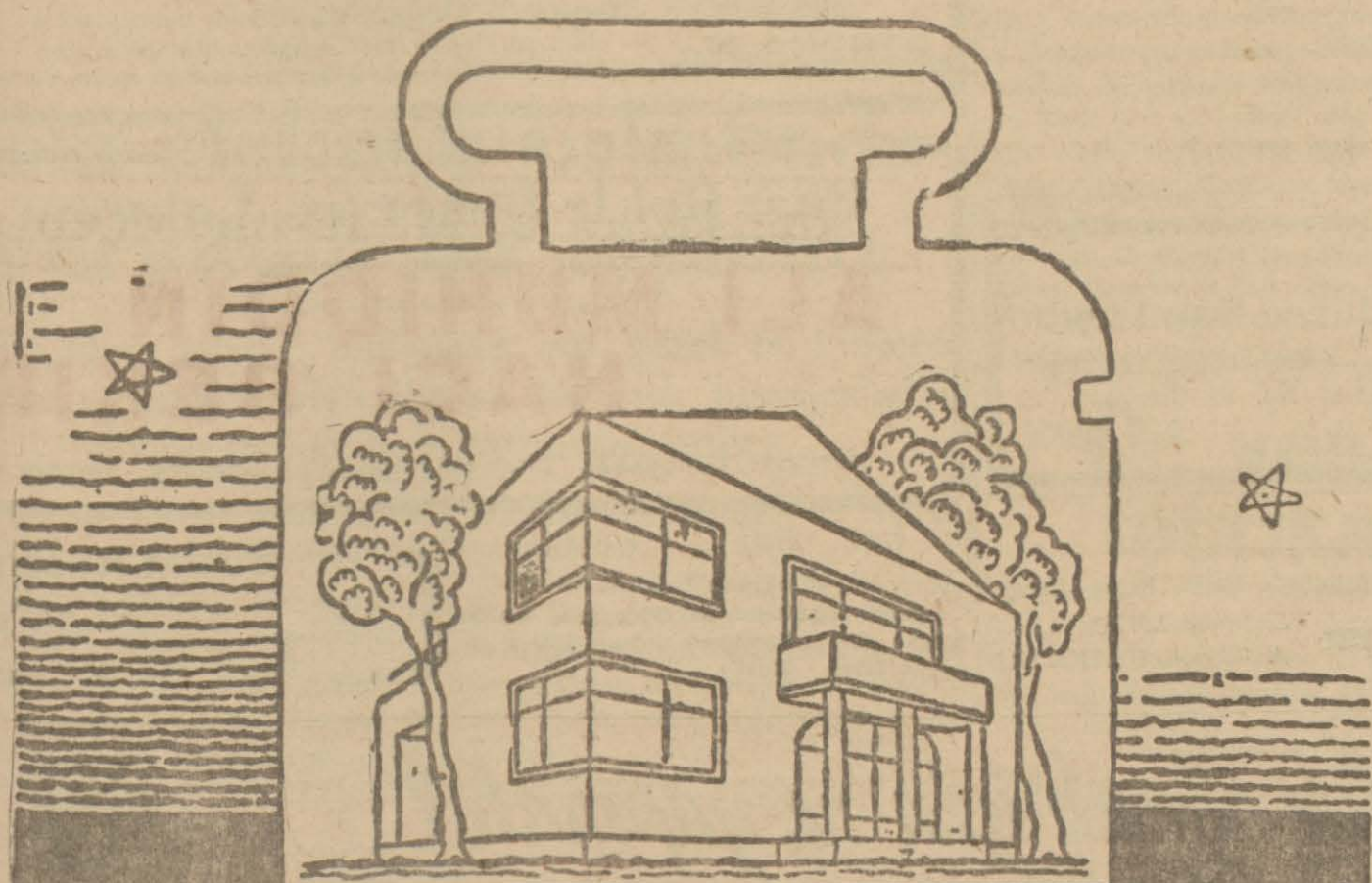
	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.
İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevab için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

BUGÜN · KUMBARANIZA · ATAGAGINIZ · 5 · KURUŞ

YARIN · KURACAGINIZ · EVİN · TEMELİDİR

T. C.
ZİRAAT BANKASI

HAYAT; HEYECAN VE NEŞ'E İLE *kaimdir.*

Doktorlarımız tasdik ederler ki hastalıklarımızın çoğu ruhidir.

Zaafan, cesaretsizlikten, korkudan, melânkoliden, ümitsizlikten doğar. Menşei ise kansızlığı meydana getirdiği durgunluk dediğimiz heyecansızlık ve neşesizliktir. Bugün hastaneleri boşaltacak yegâne ilaç da budur! Heyecan ve neşe...

Bir hastaneye gidiniz, hastaların elemelerini, endişelerini güler bir yüz ve itimadla kaldırıntız, yani durgun ve yorgun kanlarını harekete getiriniz; derhal yataklarından kalkarlar, evlerine koşarlar. İşte insan makinesine maddî ve manevî bu kudretleri vermek hayatı saadetlerle geçirmek, her teşebbüs ve azimde muvaffak olmak demektir. Bu da mevsim değiştirmelerinde kanın kırmızı yuvarlacıklarını tazileyip çoğaltmak ve tabii bir şekilde harekete getirmekle olur. Bu yüksek kudreti sizlere, ancak;

Kan, kuvvet, iştah şurubu temin eder. Fosfarsol; tatlı bir iştah verir. Kanı, kuvveti, çoğaltır. Zekâ ve hafızayı parlatır. Görmek, korkmak, işitmek hassalarını artırır. Sinir ve adaleyi sağlamlaştırarak uykusuzluğu ve fena düşünceleri giderir. Mide ve barsağı tenbih ederek, muannid inkibazları geçirir. Bel gevşekliği ve ademi iktidarda büyük rol oynar. Velhasıl, insan makinesine lâzım olan bütün kalori ve enerjii vererek, hayatı neşe ve heyecan içinde yaşatır.

Fosfarsol

FOSFARSOL'u diğer mukavvi ilaçlardan ayıran başlıca hassa: Devanılı bir surette kan, kuvvet ve iştah temin etmesi ve ilk kullananlarda bile azamî bir hafta içinde tesirini göstermesidir. Yüce sağlık vekâletimizin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

Cild güzellik âlimi profesör doktor E. WINTER tarafından formülü yapılan

Venüs Kremi

Terkibindeki hususî maddeler hayatiye dolayısıyla cildi besler, taravetini artırır. Yeni bir ten yaratır. Venüs Kremi esrî kadın güzelliğinin bir timsimidir.

Venüs Pudrası

Terkibi altın kremli 24 saat havalandırılmış fevkalâde ince ve hafif Venüs pudrası ile tuvalet gören bir cilt dünyanın en taravetli güzelliğini ifade eder.

Venüs Allığı

Her cildin rengine göre çeşitleri mevcuttur. Yüze sürüldüğünde cilde fevkalâde tabii bir renk verir; teni bozmaz; güzelleştirir.

Venüs Ruju

Son moda ve gayet cazip renklerle kullananları hayrete düşürür. Dudaklarda 24 saat sabit kalır. Şık ve kibar familyaların kullandıkları yegâne rujdur.

Venüs KIRPIK Sürmesi

Asla yayılmaz ve gözlere zarar vermez. Venüs sürmesi ile tuvalet gören kirpikler büyür ve güzelleşerek kablere ok gibi saplanır.

Venüs Briyantini

Baştaki kepekleri izale eder. Saçları parlak tutar. Dökülmesine mani olur ve kıvrıkcık yapar. Saç meraklıları ve gençlerin bayat arkadaşıdır.

Venüs Limon Çiçeği KOLONYASI

Hususî bir tiptir. 90 derecedir. O kadar ki en büyük zevk ehlini ve müşkülpeşend olmakla tanınmış kimseleri bile hayran bırakmaktadır.

Venüs Çam KOLONYASI

Çiğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir. Ve gönlünü açar. Ada çamlarının lâtif ve sihi kokuları VENÜS çam kolonyasında mevcuttur.

Deposu: Nureddin Evliya zade müessesesi İstanbul

Maliye Vekâletinden:

1 — 31/Kânunuevvel/1937 tarihinde ilân edildiği üzere eski Bronz beş kuruşluklarla yüz paralıklar ve nikel bir kuruşluklar 31 kânunuevvel 1938 akşamın - dan itibaren tedavülden kaldırılacaktır.

Ellerinde bu nevi para bulunanlar 31 kânunuevvel 1938 akşamına kadar bilûmum malsandıklarile Cümhuriyet Merkez ve Ziraat Bankalarına müracaat ederek mübadele ettirmelidirler.

2 — Tedavülden kaldırılan bu nevi paralar 2257 numaralı kanunun sekizinci maddesi mucibince 1 kânunusani 1939 tarihinden itibaren bir sene zarfında ancak malsandıklarına ve Cümhuriyet Merkez Bankasına yapılacak tediyatta kullanılabilir. «4964» «8806»

Göz hekimi

Dr. Murad Rami Aydın

Taksim — Talimhane. Tarlabası caddesi No. 10 Urfa apt.

Tel: 41553

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIGİL

HİÇ BİR HEDİYE

Hacı Bekir Şeker ve Lokumu

kadar makbule geçmez.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Dr. HAFİZ CEMAL

(Lokman Hekim)

Dahiliye mütehassısı: Pazardan maada fişgün (2 - 6) Divanyolu numara 104, ev telefonunu 22398 - 21044

Dr. Besim Ruşen

Cerrahpaşa Hastanesi Dahiliye Mütehassısı Çarşıkapı Tramvay Durak. Ahun Ap.

Güzel bir cilde malik olmak için ne yapmalı?

Her gün PALMOLIVE i kullanmalı

DIONNE BEŞİZLER sevinçle 5 ci. yıllarına doğru yürüyorlar...

Asırlardan beri zeytinyağı, güzelleştirici haşasları ile maruludur.

Bu cazip beş kızların yüzleri ne kadar taze ve ne kadar güzeldirler! Resimlerine baktığımızda o derece memnuna katırız ki adeta tenlerinin güzelliğine şükre ederiz. Bununla beraber, cildinin dahi onların kadar güzel olabilir. Yaşınız zeytinyağı ile imal edilmiş olan sabununu — PALMOLIVE — kullanmanız kifayettir. Kendi yeddi ihtimamına tevdi edilen bu kıymetli beş kızların hayati tuvaletleri için Doktor DAFÖE, PALMOLIVE'i tavsiye etmiştir. Bu nedenle tabii daha az yaşta olan siz de cildinin içi de elverişli olacağı aşkırdır. Tuvaletinizde ve banyosunda PALMOLIVE'i kullanınız. Her gün güzelik malzemesini tedarik ediniz, 66 PALMOLIVE sabun alınız.

